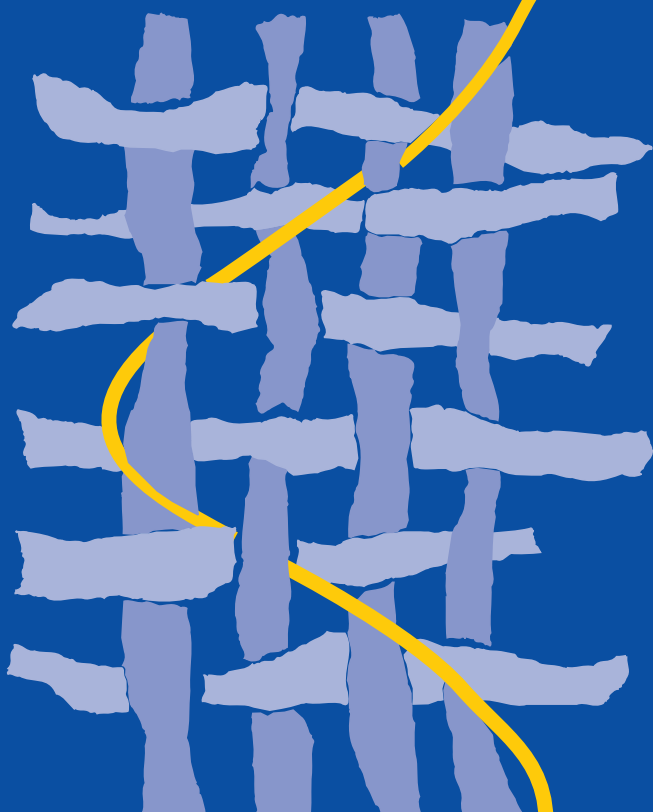

Euroopan Oikeusasiamies

VUOSIKERTOMUS

19**96**

E U R O O P A N   U N I O N I

Euroopan Oikeusasiames

V U O S I K E R T O M U S

1996

STRASBOURGISSA 21. HUHTIKUUTA 1997

JOSÉ MARÍA GIL-ROBLES GIL-DELGADO

EUROOPAN PARLAMENTIN

PUHEMIES

97-113, RUE BELLIARD

B - 1047 BRYSEL

Arvoisa Puhemies,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklan 1 kohdan ja oikeusasiamiehen tehtävien suorittamista koskevista määräyksistä ja yleisistä ehdoista annetun Euroopan parlamentin päätöksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti toimitan täten kertomukseni vuodelle 1996.

JACOB SÖDERMAN,

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

1	EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ALKUSANAT	9
2	KANTELUT OIKEUSASIAMIEHELLE	13
2.1	OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUDELLINEN PERUSTA	13
2.2	KANTELUIDEN KÄSITTELY	14
2.2.1	EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMIVALTA	14
2.2.2	KANTELUIDEN OTTAMINEN TUTKITTAVAKSI	16
2.2.3	TUTKINTAPERUSTEET	17
2.3	KANTELUIDEN TUTKINTA	17
2.4	OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN	18
2.5	PÄÄTÖKSET OIKEUSASIAMIEHEN TUTKINNAN JÄLKEEN	18
3	PÄÄTÖKSET TUTKINNAN JÄLKEEN	21
3.1	EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA	21
3.1.1	EUROOPAN PARLAMENTTI	21
	Työsopimuksen irtisanominen	21
3.1.2	EUROOPAN KOMISSIO	22
	Ydinkokeet Ranskan Polynesiassa	22
	LIEN Phare-Tacis -hakemusten arviointimenetelmä	25
	Oikeus saada tietoja komissiolta	28
	Varallaololuettelossa olevien henkilöiden oikeudet	29
	Tiedonsaanti komission ohjelmista	30
	Oikeus saada komission asiakirjoja	31
	Ydinmateriaalia koskevan tiedon luottamuksellisuus	32
	Toimenpiteet sen jälkeen kun tullivalvonta lopetettiin rajoilla	35
	Bruxelles II:n Eurooppa-koulun liian suuret oppilasmäärät	36
	Palvelukseen ottaminen varallaololuettelosta kilpailun jälkeen	37
	Kansalaisuus apurahan edellytyksenä	38
3.2	KANTELIIJA LUOPUI KANTELUSTA	40
3.2.1	EUROOPAN KOMISSIO JA EUROOPAN PARLAMENTTI	40
	Väärää tietoa Euroopan komission ja Euroopan parlamentin tiedotustoimistoista Roomassa	40
3.3	TOIMIELIN SOPI ASIAN	41
3.3.1	EUROOPAN PARLAMENTTI	41
	Oikeus saada tietoja Euroopan parlamentin jäsenten läsnäololuettelosta	41
3.3.2	EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO	43
	Oikeus saada neuvoston hallussa olevia asiakirjoja	43

3.3.3	EUROOPAN KOMISSIO	46
	Korvaus valmistelutyöstä	46
	Viivästys vastaamisessa tiedusteluun	48
	Luvaton tuen suorittamatta jättäminen	48
	Puhtaudesta kertovan sinisen lipun myöntäminen uimarannalle	49
	Myöhästys laskun maksamisessa	50
	Direktiivi muusta ensivakuutuksesta kuin henkivakuutuksesta	51
	Matka- ja oleskelukulujen korvaukset	52
	Tiedonsaanti kilpailujen tuloksista	54
	Komission vastauksen viipyminen	54
3.3.4	EURATOM-TUTKIMUSLAITOS	55
	Sopimusveloitteen jättäminen täyttämättä	55
3.4	OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS	56
3.4.1	EUROOPAN PARLAMENTTI	56
	Avoin kilpailu: Hakijan kirjeen hukkaaminen	56
3.4.2	EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO	57
	Hylkääminen kilpailusta	57
3.4.3	EUROOPAN KOMISSIO	60
	Euroopan komission tapa käsitellä valituksia siitä, että ympäristövaikutukset oli jätetty arvioimatta: Newbury Bypass	60
	Euroopan komission tapa käsitellä valituksia siitä, että ympäristövaikutukset oli jätetty arvioimatta: Moottoritie M40	68
	Jättäminen vastaamatta lisäaikapyyntöön	76
3.5	HALLINNOLLINEN EPÄKOHTA JA OIKEUSASIAMIEHEN SUOSITUSLUONNOKSET	81
3.5.1	EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUS	81
	Syiden ilmoittaminen hylätylle hakijalle	
3.6	OIKEUSASIAMIEHEN OMAT ALOITTEET	83
	Asiakirjojen julkisuus	83
4	SUHTEET EUROOPAN PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN KOMISSIOON	89
4.1	EUROOPAN PARLAMENTTI JA VETOOMUSVALIOKUNTA	89
4.2	EUROOPAN KOMISSIO	91
5	SUHTEET KANSALLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN JA VASTAAVIIN LAITOKSIIN	93
6	TIEDOTUSTOIMINTA	97
6.1	JULKAISUT	97
6.2	KOKOUKSET JA TAPAAMISET	98
6.3	SUHTEET TIEDOTUSVÄLINEISIIN	102

LIITTEET	103
A. TILASTOTIETOJA EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMINNASTA VUONNA 1996	103
B. KOKOUKSET JA VIERAILUT	109
C. OIKEUSASIAMIEHEN PUHEET	113
D. ARTIKKELIT JA HAASTATELUT	115
E. KULUT	121
F. OIKEUSASIAMIEHEN HENKILÖSTÖ	123

1

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ALKUSANAT

Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomus 1996 on ensimmäinen, joka kattaa kokonaisen toimintavuoden. Vuoden 1995 kertomuksessa esittelin perusteellisesti viraston toimintaa ja työmenetelmiä sekä hallinnollisia tehtäviä, jotka liittyivät sen luomiseen. Toin myös esiin sen, miten tärkeää on, että oikeusasiamiehen työ on julkista, ja millaisia sääntöjä tässä suhteessa noudatettaisiin. Tässä vuosikertomuksessa keskitytään enemmän työhön, jota oikeusasiamiehen virasto on tehnyt käsitellessään tapauksia.

KANTELUIDEN JA OMIEN ALOITTEIDEN KÄSITTELY

Viraston perustaminen vaati huomattavan määrän hallinnollista työtä. Oli palkattava henkilöstö sekä luotava työskentelymenetelmät ja tekniset informaatiopalvelut. Samaan aikaan ryhdyttiin käsittelemään kanteluja yhä tehokkaammin. Vuoden 1996 aikana oikeusasiamiehen virasto käsiteli 1 041 tapausta.

Näistä 842 oli uusia vuonna 1996 tulleita kanteluita. Useimmat tulivat yksityishenkilöiltä. Vain 86 oli peräisin yrityksiltä tai yhdistyksiltä. Euroopan parlamentin jäsenet olivat tehneet 29 kantelua, ja 10 vetoomusta siirrettiin vetoomusvaliokunnasta vetoomuksen esittäjän suostumuksella oikeusasiamiehelle käsiteltäviksi kanteluina. Omasta aloitteestaan oikeusasiamies otti vuoden kuluessa tutkittavakseen kolme asiaa.

Tutkinta käynnistettiin 210 tapauksessa, mukaan luettuna kolme omaa aloitetta. Tutkinta saatettiin loppuun 102 tapauksessa. Tutkinta osoitti 82 tapauksessa, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut. Kaksi kantelijaa luopui kantelustansa. Toimielin sopi 12 tapauksessa asiasta kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Näissä tapauksissa osallisena oli yleensä Euroopan komissio. Se on merkki myönteisestä asenteesta kansalaisia ja oikeusasiamiehen työtä kohtaan. Osittain tästä johtuen sellaisia tapauksia ei ollut, joissa oikeusasiamiehen toiminta olisi johtanut sopuratkaisuun.

Vuoden kuluessa tuli esiin 34 tapausta, joissa oli kyse huonosta hallinnosta. Näistä 32:ssa asian käsittely johti siihen, että toimielimelle tai laitokselle esitettiin kriittinen huomautus. Suositusluonnoksia ei pidetty tarpeellisena näissä tapauksissa. Yksi kantelu ja yksi oma aloite johtivat siihen, että toimielimelle tai laitokselle esitettiin suositusluonnoksia.

Vuoden 1996 kanteluiden tulos osoittaa sitä, että Euroopan oikeusasiamiehen virasto eli edelleen toimintansa käynnistysvaihetta. Oikeusasiamiehen ohjesäännössä

määrättyjen ja viimevuotisessa kertomuksessa esitettyjen menettelytapojen vuoksi muodollisiin kuulemisiin, tiedon keruuseen ja käännöstyöhön on varattava miltei kuusi kuukautta. Ensimmäinen koko vuoden kertomus heijastelee siksi ensi sijassa toisen vuosipuoliskon tuloksia. Vasta tuolloin päästiin todella ratkaisemaan tapauksia. On selvää, että kantelujen tulokset ovat kantelijoiden kannalta tulevaisuudessa paljon suotuisampia.

Mahdollisuudet sopuratkaisuihin kantelujen osapuolina olevien yhteisön toimielinten kanssa sekä mahdollisuudet Euroopan parlamentin ja sen vetoomusvaliokunnan työn seuraamiseen ovat vuonna 1997 paljon suuremmat. Tämä johtuu siitä, että käsitellessään oikeusasiamiehen talousarviota vuodelle 1997 parlamentti teki mahdolliseksi pienen toimiston avaamisen Brysseliin tätä varten.

TIEDOTTAMINEN EUROOPAN KANSALAISILLE

Vuoden aikana tutkittiin 921 tapausta siltä kannalta, voiko oikeusasiamies ottaa asian tutkittavakseen. 323 tapauksessa (35 %) kantelu kuului Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan. 598 tapauksessa (65 %) kantelu oli toimivallan ulkopuolella.

Kaikille oikeusasiamiehille tulee kanteluita, jotka eivät kuulu heidän toimivaltaansa. Euroopan oikeusasiamiehellä näiden kanteluiden määrä näyttää olevan hitaasti laskemassa, vaikka se on edelleen suhteellisen suuri.

Olen pyrkinyt ratkaisemaan tämän ongelman tiedottamalla Euroopan kansalaisille selkeämmin Euroopan oikeusasiamiehen olemassaolosta ja toimivallasta. Olen myös vierailut jäsenmaissa. Näitä toimia on kuvattu vuosikertomuksessa.

Sen lisäksi, että tiedotusvälineitä on informoitu säännöllisesti, oikeusasiamies on toiminut läheisessä yhteistyössä Euroopan parlamentin tiedotustoimistojen, Euroopan komission edustustojen sekä jäsenvaltioiden kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien laitosten kanssa. Tällä tavoin on pyritty jakamaan täsmällistä tietoa juuri niille kansalaisille, yrityksille ja yhdistyksille, joilla voi todella olla tarve valittaa epäkohdista yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Tämä tiedotuskampanja jatkuu vuonna 1997, ja siinä keskitytään erityisesti alueellisiin oikeusasiamiehiin ja vastaaviin laitoksiin, joilla on monissa jäsenvaltioissa suuri merkitys.

Toimivallan ulkopuolelle jääneissä 243 tapauksessa kantelija voitiin opastaa toimivaltaisen elimen puoleen. Useimmiten kyseessä oli kansallinen oikeusasiamies tai vastaava laitos (130 tapausta). Yhteensä 47 tapauksessa kantelijaa joko kehoitettiin esittämään vetoomus parlamentille, tai kantelu ohjattiin kantelijan suostumuksella suoraan käsiteltäväksi vetoomuksena.

Monet toimivallan ulkopuolelle jääneet kantelut käsitelivät yhteisön oikeuteen liittyviä kysymyksiä. Olen siksi käynnistänyt joustavan yhteistyön niiden Euroopan ja

kansallisen tason laitosten kanssa, jotka käsittelevät yhteisön oikeuteen liittyviä kanteluja. Tästä voi tulevaisuudessa kehittyä aktiivinen verkosto. Strasbourgissa järjestettiin 12. -13. syyskuuta 1996 seminaari, johon osallistuivat Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio, samoin kuin kansalliset oikeusasiamiehet ja vastaavat laitokset (useimmiten vetoomusvaliokunta). Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnalle lähetettiin erityinen kutsu, ja se oli edustettuna kokouksessa.

Kokouksessa sovittiin, että yhteistyön olisi oltava vapaamuotoista, joustavaa ja tasa-arvoista. Yhteistyö käsittäisi yhteisön oikeuteen liittyvien tietojen, näkemysten ja neuvojen vaihtoa, ja sen tarkoituksena olisi käsitellä kansalaisten pyyntöjä ja kanteluita tehokkaammin.

Kokouksessa päätettiin myös luoda yhteyshenkilöverkosto, mikä tehtiinkin vuonna 1996. Seuraavana vuonna on tarkoitus ruveta julkaisemaan uutiskirjettä yhteyshenkilöille sekä järjestää seminaari ensi sijassa yhteyshenkilöille. Seminaarissa pyritään syventämään heidän tietojaan yhteisön oikeuteen liittyvissä asioissa. Tämä yhteistyö voi olla ensiarvoisen tärkeää, kun yhteisön oikeudesta halutaan tehdä elävää todellisuutta kaikilla Euroopan unionin tasoilla.

Haluaisin kiittää kaikkia yhteisön toimielimiä ja laitoksia rakentavasta ja avuliaasta asenteesta, joka niillä on ollut kuluneen vuoden aikana kanssakäymiseen Euroopan oikeusasiamiehen viraston kanssa. Haluaisin myös kiittää kansallisia oikeusasiamiehiä ja kansallisia vetoomusvaliokuntia siitä yhteistyöhengestä, jota ne ovat osoittaneet yhteisessä toiminnassamme. Lopuksi haluaisin osoittaa kiitokseni Euroopan parlamentin jäsenille ja virkamiehille siitä opastuksesta ja avusta, jota olen saanut uuden toimielimen luomisen yhteydessä.

Yhteistyöhenkinen ja myönteinen ilmapiiri, jossa olen vuoden aikana työskennellyt, osoittaa mielestäni, että osapuolet ovat aidosti sitoutuneet pyrkimään kohti inhimillisempää ja sosiaalisempaa kansalaisten Eurooppaa.

JACOB SÖDERMAN

Euroopan oikeusasiamiehen tärkein tehtävä on käsitellä hallinnollisia epäkohtia yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Mahdolliset hallinnolliset epäkohdat tulevat oikeusasiamiehen tietoon pääasiassa kanteluina Euroopan kansalaisilta. Oikeusasiamies voi myös käynnistää tutkinnan omasta aloitteestaan

Kaikki Euroopan kansalaiset tai jäsenvaltioissa asuvat muiden valtioiden kansalaiset voivat kannella oikeusasiamiehelle. Yritykset, yhdistykset tai muut elimet, joiden rekisteröity toimipaikka on unionissa, voivat myös kannella hänelle. Kantelu voidaan osoittaa oikeusasiamiehelle joko suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen kautta.

Jos kantelija pyytää, hänen kantelunsa käsitellään luottamuksellisesti. Kuten oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa 1995 ja vetoomusvaliokunnan mietinnössä tästä kertomuksesta todettiin, kantelut oikeusasiamiehelle ovat julkisia, jos kantelija ei pyydä, että hänen kantelunsa käsitellään luottamuksellisesti. On tärkeää, että oikeusasiamies toimii mahdollisimman avoimesti, jotta Euroopan kansalaiset voivat seurata ja ymmärtää hänen työtään, sekä ollakseen myös esimerkkinä muille.

Vuoden 1996 kuluessa oikeusasiamies käsitteli 1 041 tapausta. Näistä 842 oli uusia vuoden 1996 kanteluja. 717 tapauksessa kantelija oli yksittäinen kansalainen, 46 tuli yhdistyksiltä ja 40 yrityksiltä. Euroopan parlamentin jäsenet välittivät 29 kantelua ja Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunta siirsi 10 Euroopan parlamentille esitettyä vetoomusta oikeusasiamiehelle käsiteltäviksi kanteluina. Vuodelta 1995 oli peräisin 196 tapausta. Oikeusasiamies käynnisti myös kolme tutkimusta oma aloitteestaan. (ks. Liite A, Tilastot, s. 103)

2.1 OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUDELLINEN PERUSTA

Oikeusasiamiehen työssä noudatetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklaa ja oikeusasiamiehen ohjesääntöä.¹ Ohjesäännön 14 artiklassa määrätään, että oikeusasiamies hyväksyy täytäntöönpanoa koskevat säädökset. Koska Euroopan oikeusasiamiehen toiminnasta saadut kokemukset ovat vielä rajalliset, täytäntöönpanosäädökset otettiin käyttöön vuonna 1996 suuntaa-antavina ja väliaikaisina.

¹ Euroopan parlamentin päätös 94/262 oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, tehty 9. maaliskuuta 1994, EYVL 1994, L 113, s. 15.

Säädökset annettiin 4. syyskuuta 1996. Ne koskevat oikeusasiamiehen viraston sisäistä toimintaa. Jotta ne kuitenkin muodostaisivat kansalaisten kannalta ymmärrettävän ja hyödyllisen asiakirjan, ne sisältävät myös jonkin verran aineistoa muista toimielimistä ja laitoksista joka sisältyy jo oikeusasiamiehen ohjesääntöön.

Oikeusasiamies on ilmoittanut Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnalle ja työjärjestysvaliokunnalle antaneensa täytäntöönpanoa koskevat säädökset suuntaa-antavina ja väliaikaisina. Muodolliset ja pysyvät täytäntöönpanosäädökset hän antaa vuoden 1997 aikana.

Kuten vuoden 1995 oikeusasiamiehen kertomuksessa ja vetoomusvaliokunnan vastaavassa mietinnössä todettiin, valiokunnan ja oikeusasiamiehen välillä vallitsee yksimielisyys kanteluiden ja vetoomusten siirroista toinen toiselle tarpeen tullen. Vuoden 1996 aikana 10 vetoomusta siirrettiin vetoomuksen esittäjän luvalla oikeusasiamiehelle käsiteltäviksi kanteluina. Viisi kantelua siirrettiin kantelijan suostumuksella vetoomusvaliokunnalle käsiteltäviksi vetoomuksina. Lisäksi 42 tapauksessa oikeusasiamies kehotti kantelijaa esittämään vetoomuksen Euroopan parlamentille.

Koska yksimielisyys on vallinnut ja toiminta on käytännössä sujunut tyydyttävästi, oikeusasiamies ei ole pitänyt tarpeellisena laatia ehdotusta, josta on määrätty Euroopan parlamentin työjärjestyksen 161 artiklan 1 kohdassa. Jos parlamentti kuitenkin katsoo tarvitsevansa määräykset omia menettelytapojaan varten suhteessa oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 ja 8 kohtaan, oikeusasiamies on valmis harkitsemaan ehdotuksen tekemistä.

2.2 KANTELUIDEN KÄSITTELY

Kaikki oikeusasiamiehelle tulevat kantelut rekisteröidään ja niiden lähettäjälle ilmoitetaan kantelun vastaanotosta. Vastaanottoilmoituksessa kantelijalle kerrotaan kantelun käsittelymenettelystä sekä sitä käsittelevän lakimiehen nimi ja puhelinnumero. Seuraavaksi tutkitaan, kuuluuko kantelu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

2.2.1 EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMIVALTA

EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklassa on määritelty oikeusasiamiehen toimivalta. Sen mukaan hänellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluita unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. Kantelut voivat koskea yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä hallinnollisia epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Kantelu ei siten kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, jos

- 1) kantelija ei ole henkilö, jolla on oikeus tehdä kantelu,
- 2) kantelu ei koske yhteisön toimielintä tai laitosta,
- 3) se koskee yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä, tai
- 4) se ei koske hallinnollista epäkohtaa..

Kenellä on oikeus kannella?

Kolumbian kansalainen valitti oikeusasiamiehelle Saksan viranomaisista, joiden hän väitti loukkaavan hänen ihmisoikeuksiaan, koska nämä pitivät häntä vankilassa sen sijaan, että olisivat karkottaneet hänet Kolumbiaan. Oikeusasiamies katsoi, että kantelija oli henkilö, jolla perustamissopimuksen mukaan oli lupa tehdä kantelu, koska hän oleskelee unionin alueella. Kantelu ei kuitenkaan kuulunut oikeusasiamiehen toimivaltaan, koska se ei kohdistunut yhteisön toimielimeen tai laitokseen. Oikeusasiamies ei siksi ryhtynyt tutkimaan kantelua.

(Kantelu 972/24.10.96/FMO/DE/DT)

Esimerkkejä kanteluista, jotka eivät koskeneet hallinnollista epäkohtaa

Euroopan parlamentin jäsen kanteli oikeusasiamiehelle epäkohdasta vetoomusvaliokunnan toiminnassa. Hän katsoi, että valiokunta käsitteli vetoomuksia huomattavan hitaasti, harjoitti syrjintää hollanninkielisiä kansalaisia kohtaan ja järjesti valiokunnan kokousaikataulun siten, että sen kokoukset olivat samaan aikaan kuin muiden parlamentin valiokuntien kokoukset.

Päätöksessään oikeusasiamies muistutti, että jokaisen unionin kansalaisen oikeus vedota Euroopan parlamenttiin perustuu oikeudellisesti perustamissopimuksen 8 d ja 138 d artiklaan ja että tällä oikeudella on siten "valtiosääntöarvo". Tämän vuoksi tapa, jolla vetoomukset käsitellään, on erityisen tärkeä. Vakavat ja jatkuvat vaikeudet vetoomusten käsittelyssä voisivat loukata kansalaisten oikeutta tutkituttaa vetoomuksensa kohtuullisen tehokkaasti. Euroopan parlamentti on kuitenkin itse vastuussa siitä, että sen yksiköt organisoidaan tavalla, joka mahdollistaa sen institutionaalisten tehtävien hoitamisen. Kantelu koskettaa pikemminkin poliittisia kysymyksiä kuin hallinnollisia epäkohtia, jotka kuuluisivat oikeusasiamiehen toimivallan piiriin. Oikeusasiamies ei siksi ryhtynyt tutkimaan kantelua.

(Kantelu 420/9.2.96/PLMP/B)

Toisessa tapauksessa espanjalainen kantelija arvosteli Euroopan komission väitettyä päätöstä, jolla ympäristöstä vastaavaa komission jäsentä Ritt BIERREGAARDia olisi kielletty julkaisemasta päiväkirjan muotoista kirjaa kokemuksistaan komissiossa ensimmäisen puolivuotiskäynnin aikana.

Lehdistötiedotteessaan BJERREGAARD ilmoitti, että hän oli itse päättänyt peruuttaa kirjansa julkaisemisen. Näin ollen ei ollut olemassa hallinnollista toimenpidettä, joka olisi voinut antaa aiheen kanteluun oikeusasiamiehelle.

Oikeusasiamies ei siksi voinut tutkia asiaa.

(Kantelu 266/29.11.95/MJA/ES)

2.2.2 KANTELUIDEN OTTAMINEN TUTKITTAVAKSI

Oikeusasiamiehen toimivallan piiriin kuuluvan kantelun on täytettävä myös muita ehtoja, ennen kuin oikeusasiamies voi ottaa asian tutkittavakseen. Oikeusasiamiehen ohjesäännössä on esitetty seuraavat perusteet:

- 1) kantelusta on käytävä ilmi sen tekijä sekä kantelun kohde (ohjesäännön 2 artiklan 3 kohta)
- 2) kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jolloin sen perustana olevat tosiseikat tulivat kantelijan tietoon (2 artiklan 4 kohta)
- 3) ennen kantelua on otettava hallintoteitse asianmukaisella tavalla yhteyttä kyseisiin toimielimiin ja laitoksiin (2 artiklan 4 kohta)
- 4) jos on kyse kantelusta, joka koskee yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisiä työsuhteita, kaikki mahdollisuudet sisäisten hallinnollisten hakemusten ja kanteluiden tekemiseen on pitänyt käyttää ennen kantelun tekemistä (2 artiklan 8 kohta)
- 5) oikeusasiamiehellä ei ole oikeutta puuttua tuomioistuimissa käsiteltäviin tapauksiin tai kyseenalaistaa tuomioistuinten päätöksiä (1 artiklan 3 kohta).

Esimerkki kantelusta, jota oikeusasiamies ei voinut ottaa tutkittavakseen

Itävallan kansalainen kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komission järjestämän hallintovirkamieskilpailun järjestelyt eivät olleet asianmukaiset. Hän valitti muun muassa siitä, että kirjallisten kokeiden arvostelijat eivät olleet valintalautakunnan jäseniä vaan ulkopuolisia Itävallan ulkoasiainministeriöstä, ja että hakijoiden nimettömyyttä ei ollut kunnioitettu.

Kantelija oli jo nostanut kanteen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa. Koska oikeuskäsittelyssä olivat mukana samat osapuolet ja siinä käsiteltiin samoja tosiseikkoja kuin oikeusasiamiehelle osoitetussa kantelussa, oikeusasiamies ei ohjesääntönsä 1 artiklan 3 kohdan mukaan voinut ryhtyä tutkimaan väitteitä.

(Kantelu 216/8.11.95MH/A)

2.2.3 TUTKINTAPERUSTEET

Oikeusasiamies voi käsitellä toimivaltansa piiriin kuuluvia kanteluja, jotka täyttävät tutkittavaksi ottamisen ehdot. EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklassa määrätään, että oikeusasiamies "suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina". Joissakin tapauksissa perusteita oikeusasiamiehen tutkinnalle ei ehkä ole, vaikka kantelu teknisesti voitaisiin ottaa tutkittavaksi. Jos kantelu on jo ollut käsiteltävänä vetoomuksena Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnassa, oikeusasiamies ei tavallisesti pidä perusteltuna käynnistää tutkintaa, ellei uusia todisteita esitetä.

Esimerkki kantelusta, jossa tutkinnan aloittaminen ei ollut perusteltua

Euroopan oikeusasiamiehelle kanneltiin FAS-osuustoimintayksiköstä, jota rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Kantelija väitti, että FAS:lle osoitettua tukihakemusta ei ollut käsitelty oikeudenmukaisesti. Kantelija ei kuitenkaan esittänyt mitään todisteita väitteensä tueksi. Oikeusasiamies päätti siksi, että ei ollut perusteita käynnistää tutkintaa.

(Kantelu 582/12.5.96/MG/IRL)

2.3 KANTELUIDEN TUTKINTA

Vuonna 1996 rekisteröidyistä 842 uudesta kantelusta 17 % oli peräisin Yhdistyneestä kuningaskunnasta, 14 % Saksasta, 11 % Espanjasta, 11 % Ranskasta ja 10 % Italiasta. Täydellinen selvitys kantelujen maantieteellisestä jakautumisesta on esitetty Liitteessä A, Tilastot, s. 103.

Vuoden 1996 aikana tutkittiin 921 kantelua sen selvittämiseksi, kuuluivatko ne toimivallan piiriin, voiko oikeusasiamies ottaa ne tutkittavakseen ja oliko perusteita ryhtyä tutkimaan asiaa. 35 % tutkituista kanteluista kuului oikeusasiamiehen toimivallan piiriin. Näistä 254 täytti hyväksyttävyyserusteet, mutta 47 tapauksessa ei ollut perusteita ryhtyä tutkimaan asiaa. Tutkinta käynnistettiin siten 207 tapauksessa.

Useimmat tutkintaan johtaneet kantelut koskivat Euroopan komissiota (81 %). Kuten vuoden 1995 vuosikertomuksessa todettiin, komissio on se yhteisön elin, joka tekee suurimman osan kansalaisiin suoraan vaikuttavista päätöksistä. Siksi on normaalia, että se on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Euroopan parlamenttia vastaan kanneltiin 19 tapauksessa, ja Euroopan unionin neuvostoon kohdistui neljä kantelua.

Kanteluissa tulivat useimmiten esiin seuraavat hallinnolliset epäkohdat: velvollisuuden laiminlyönti, toisin sanoen se, että Euroopan komissio ei ole hoitanut tehtäväänsä "perustamissopimusten vartijana" suhteessa jäsenvaltioihin (83 tapausta), epätyydyttävät menettelyt tai puolustautumisoikeuden jättäminen kunnioittamatta (30 tapausta), avoimuuden puute (30 tapausta), epäoikeudenmukaisuus tai vallan väärinkäyttö (16 tapausta), virhe tai epätätevyys (18 tapausta), tarpeeton viivästys ja syrjintä (molemmat 15 tapausta).

2.4 OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN

Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin tai sitä ei voida ottaa tutkitavaksi, oikeusasiamies pyrkii ohjaamaan kantelijan sellaisen laitoksen puoleen, joka voi käsitellä kantelun. Vuoden 1996 aikana näin kävi 243 tapauksessa, joista useimmat koskivat yhteisön oikeutta. 130 tapauksessa kantelijaa kehoitettiin kääntymään kansallisen tai alueellisen oikeusasiamiehen tai vastaavan laitoksen puoleen. 42 kantelijaa neuvottiin vetoamaan Euroopan parlamenttiin ja lisäksi viisi kantelua siirrettiin kantelijan luvalla vetoomusvaliokuntaan käsiteltäviksi vetoomuksina. 43 tapauksessa neuvottiin ottamaan yhteyttä Euroopan komissioon; tämä luku sisältää tapaukset, joissa komissiota vastaan tehtyä kantelua ei voitu käsitellä, koska kantelija ei ollut ennen kantelun tekemistä ottanut yhteyttä komissioon hallintoteitse.

2.5 PÄÄTÖKSET OIKEUSASIAMIEHEN TUTKINNAN JÄLKEEN

Kun oikeusasiamies päättää ryhtyä tutkimaan kantelua, kantelu ja mahdolliset liitteet lähetetään ensin lausuntoa varten sille yhteisön toimielimelle tai laitokselle, jota kantelu koskee. Kun ensimmäinen lausunto on saatu, se lähetetään kantelijalle hänen huomautuksiaan varten.

Joissakin tapauksissa toimielin tai laitos sopii itse asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Jos lausunto ja huomautukset osoittavat, että näin on tapahtunut, asian käsittely lopetetaan koska "toimielin on korjannut asian". Joissakin tapauksissa kantelun tekijä päättää luopua kantelusta, ja käsittely lopetetaan tästä syystä.

Jos toimielin ei korjaa epäkohtaa eikä kantelija peruuta kantelua, oikeusasiamies jatkaa tutkintaansa. Jos tutkinnassa ei ilmene hallinnollista epäkohtaa, kantelun tekijälle sekä toimielimelle tai laitokselle ilmoitetaan asiasta ja käsittely lopetetaan.

Jos tutkinta paljastaa hallinnollisen epäkohdan, oikeusasiamies pyrkii sovintoratkaisuun poistaakseen epäkohdan ja täyttääkseen kantelijan vaatimukset. Jos sovinto-

ratkaisu ei ole mahdollinen, tai jos siihen ei päästä, oikeusasiamies joko lopettaa asian käsittelyn ja antaa toimielimelle tai laitokselle kriittisen huomautuksen tai totea havainneensa hallinnollisen epäkohdan ja esittää suositusluonnoksia epäkohdan korjaamiseksi.

Kriittistä huomautusta pidetään aiheellisena tapauksissa, joissa hallinnollisella epäkohdalla ei näytä olevan laajempia vaikutuksia ja joissa oikeusasiamiehen suorittama seuranta ei vaikuta tarpeelliselta.

Tapauksissa, joissa seuranta on tarpeen, toisin sanoen kun on kyse vakavammista epäkohdista tai tapauksista, joilla on yleisiä vaikutuksia), oikeusasiamies esittää toimielimelle tai laitokselle päätöksen, jossa hän esittää suositusluonnoksia. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaan toimielimen tai laitoksen on tällöin annettava yksityiskohtainen lausunto asiasta kolmen kuukauden kuluessa. Yksityiskohtaisessa lausunnossaan se voi hyväksyä oikeusasiamiehen päätöksen sekä kuvata millaisiin toimenpiteisiin se on ryhtynyt suositusten täytäntöönpanemiseksi.

Vuonna 1996 oikeusasiamies käynnisti 210 tutkintaa, joista 207 kanteluiden pohjalta ja kolme omasta aloitteestaan.

Kahdessatoista tapauksessa toimielin tai laitos korjasi asian itse. Kahdessa tapauksessa kantelija peruutti kantelunsa. 82 tapauksessa oikeusasiamiehen tutkinnassa ei todettu hallinnollista epäkohtaa.

Kriittisiä huomautuksia esitettiin toimielimelle 32 tapauksessa. Suosituksia esitettiin toimielimille ja laitoksille kahdessa tapauksessa, joista molemmissa toimielimellä tai laitoksella on lausunnon antamista varten kolmen kuukauden määräaika, joka päättyy vuonna 1997. (Tarkemmin Liitteessä A, Tilastot, s. 103.)

3.1 EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA

3.1.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

TYÖSOPIMUKSEN IRTISANOMINEN

Päätös kanteluun 11/3.1.95/DK/UK/EF-en Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

K. Yhdistyneestä kuningaskunnasta kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle 5. joulukuuta 1994 siitä, että Luxemburgissa toimiva Euroopan parlamentti oli irtisanonut hänen työsopimuksensa ilman irtisanomisaikaa, koska hän oli kieltäytynyt allekirjoittamasta epätarkkoja kokouspöytäkirjoja.

TUTKIMUS

Tutkimukset alkoivat, kun Euroopan oikeusasiamies oli valittu. Hän sai 22. helmikuuta 1996 Euroopan parlamentilta lausunnon kantelusta. Se toimitettiin kantelijalle 8. maaliskuuta 1996, ja tämä teki huomautuksensa siitä 12. maaliskuuta 1996.

PÄÄTÖS

1) Oikeudelliset seikat ja epäkohdan mahdollinen laajuus

1.1 Euroopan oikeusasiamies ei hyväksynyt väitettä, että kantelijan ja Euroopan parlamentin välillä vallitsi työsuhde. On totta, että kantelijalla oli sopimus T.C.S. Ltd.:n kanssa, ja tällä puolestaan oli sopimus Euroopan parlamentin kanssa. Tämä sopimus näyttää muodostaneen kantelijan ja Euroopan parlamentin välisen työsuhteen oikeudellisen perustan.

1.2 Työsopimuksen puute ei ole huonoa hallintoa koskevan kysymyksen kannalta ratkaisevaa. Parlamentissa työskentelevän henkilön saama kohtelu kantelijan tilanteessa voisi olla huonoa hallintoa.

2) Tosiseikat

2.1 Kantelijan antamien tietojen ja täydentävien asiakirjojen sekä suoritettujen tutkimusten valossa oli selvää, että kantelijan ja hänen pääasiallisen esimiehensä B:n

väliset suhteet olivat heikentyneet ennen tapahtumia, jotka lopulta johtivat kantelun esittämiseen. Ei voitu todeta, että tämä työsuhteen heikkeneminen johtui tai että siihen liittyi huonoa hallintoa.

2.2 Pöytäkirjavälikohtaukseen liittyneistä seikoista vallitsi erimielisyys. Ei ollut epäselvää, missä ja milloin eri kokouksia pidettiin ja kuka oli läsnä, mutta erimielisyyksiä oli asioista ja eri kohtien tulkinnoista, siitä mitä kokouksissa tapahtui ja mikä oli tapahtumien merkitys. Oikeusasiamies ei löytänyt todisteita, jotka viittaisivat siihen, että tämä aiheutui hallintovirheestä tai oli itse sellainen. Näytti epätodennäköiseltä, että lisätutkimukset antaisivat oikeusasiamiehelle mahdollisuuden ratkaista kiistakysymykset kantelijan eduksi.

Edellä esitettyjen oikeudellisten ja asiallisten seikkojen valossa oikeusasiamies päätti, että lisätutkimukset eivät olleet tarpeen, ja päätti kantelun käsittelyn.

3.1.2 EUROOPAN KOMISSIO

YDINKOKEET RANSKAN POLYNESIASSA

Päätös kanteluihin 34/21.7.95/PMK/EN, 148/28.9.95/BL/ES-DE, 215/07.11.95/FJRC/ES, 242/20.11.95/DS/UK-EN, 243/20.11.95/JF/UK-EN, 244/20.11.95/RSS/UK-EN, 246/22.11.95/JML/UK-EN, 247/22.11.95/HW/UK-EN, 248/22.11.95/DT/UK-EN, 250/22.11.95/GMA/UK-EN, 251/22.11.95/MG/UK-EN, 285/14.12.HNDG/PO-PO, 294/3.1.96/AB/UK-EN, 296/3.1.96/PS/UK-EN, 297/3.1.96/FDN/UK-EN, 299/12.1.96/APW/UK-EN, 301/13.12.95/PB/UK-EN, 323/4.1.96/JM/UK-EN, 326/8.1.96/WMC/UK-EN, 329/8.1.96/CG/UK-EN, 341/8.1.96/IB/UK-EN, 342/8.1.96/RN/UK-EN, 343/8.1.96/CRJ/UK-EN, 344/8.1.96/MD/UK-EN, 345/13.12.95/PM/UK-EN, 351/11.1.96/PLT/UK-EN, 352/10.1.96/DP/UK-EN, 353/10.1.96/RW/UK-EN, 368/16.1.MO/UK-EN, 369/16.1.96/DH/UJ-EN, 370/16.1.96/RB/UK-EN, 375/18.1.96/LF/UK-EN, 379/26.1.96/PE/UK-EN, 380/25.1.96/AS/UK-EN, 386/22.1.96/AH/UK-EN, 399/31.1.96/J&J/UK-EN, 410/7.2.96/EHW/UK-EN, 440/20.2.96/AW/UK-EN Euroopan komissiota vastaan

KANTELUT

Oikeusasiamies sai syksyllä 1995 ja vuoden 1996 ensimmäisten kuukausien aikana suhteellisen paljon kanteluita ydinkokeista, joita Ranskan hallitus oli kesäkuussa 1995 ilmoittanut suorittavansa Ranskan Polynesiassa. Kantelut koskivat pääasiassa komission toimettomuutta asiassa.

TUTKIMUS

Komissio kiinnitti asiaa koskevassa ensimmäisessä lausunnossaan oikeusasiamie-

hen huomion siihen, että useat henkilöt olivat nostaneet kanteen samassa asiassa Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Se ei tämän vuoksi antanut lausuntoa siitä, olivatko kantelut perusteltuja.

Voidakseen asianmukaisesti arvioida, pitäisikö oikeusasiamiehen päättää kanteluiden tutkiminen ohjesäännön 1 artiklan 3 kohdan ja 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti tuomioistuimessa käsiteltävän asian ja kanteluiden samanlaisuuden vuoksi, oikeusasiamies pyysi komissiota toimittamaan hänelle jäljennöksen tuomioistuimessa käsiteltävästä asiasta. Komissio ei toimittanut pyydettyjä asiakirjoja, ja samanaikaisesti kantajat tuomioistuimessa peruuttivat kanteensa. Tämän jälkeen komissio ilmoitti kantansa siitä, olivatko kantelut perusteltuja. Komissio katsoi asiasisällön osalta seuraavaa:

"Yhtä kantelua lukuun ottamatta kaikissa kanteluissa katsotaan, ettei komissio ole asianmukaisesti valvonut yhteisön oikeuden noudattamista Ranskan Polynesiassa suoritettujen ydinkokeiden kohdalla. Vaikka useimmissa kanteluissa ei eritelty sitä, mitä oikeudellisia säännöksiä on rikottu, voidaan katsoa, että niissä kaikissa arvostellaan komissiota sitä, että se on kantelijoiden mielestä laiminlyönyt Euratomin perustamissopimuksen 34 artiklan soveltamisen Ranskan suorittamaan ydinkokeiden sarjaan.

Ensinnäkin on tehtävä selväksi, että huolimatta siitä, mitä eräissä kanteluissa väitetään, lausunto, joka komission on annettava jäsenvaltion pyynnöstä Euratomin perustamissopimuksen 34 artiklan nojalla, ei liity siihen, onko erityisen vaarallisten kokeiden suorittaminen perusteltua, vaan täydentäviin terveys- ja turvallisuustoimenpiteisiin, joihin asianomaisten jäsenvaltioiden on ryhdyttävä.

Vaikka Ranska ei ole pyytänyt lausuntoa Euratomin perustamissopimuksen 34 artiklan mukaisesti uudesta ydinkokeiden sarjasta, joka aloitettiin vuonna 1995, komissio on sitä koskevan ilmoituksen antamisen jälkeen yrittänyt varmistaa perustamissopimuksen määräyksien ehdottoman noudattamisen.

Tätä tarkoitusta varten se on kerännyt asiaa koskevaa tietoa eri lähteistä, ja se on arvioinut tällä tavoin saatua tietoa sekä sillä olevaa tietoa. Luettelo merkittävimmistä asiakirjoista on tämän tiedonannon liitteenä. Komissio haluaisi kiinnittää huomiota Karlsruheessa sijaitsevan Transuraanin tutkimuslaitoksen 19. lokakuuta 1995 laatimaan kertomukseen Mururoan ja Fangataufan maanalaisten ydinkokeiden räjähdysten aiheuttamien syvennysten veteen osittain tai kokonaan päässeeseen radioaktiivisuuden seurauksista. Kertomuksen lopussa pääteltiin, että juomaveden nauttimista koskevia vuosirajoituksia olisi noudatettava edelleen olettaen, että maanalaisten räjähdysten muodostamien syvennysten veden sisältämä radioaktiivisuus olisi levinnyt niistä kokonaan.

Ranskan komissiolle antamien ympäristön radioaktiivisuuden tasoja koskevien tietojen paikkansapitävyyden tarkastamiseksi 18. - 29. syyskuuta 1995 Ranskan Polynesiassa suoritettiin tarkastus Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklan mu-

kaisesti radioaktiivisuuden tasoa ilmassa, vedessä ja maaperässä alueella seuraavien laitosten toimivuuden ja tehokkuuden toteamiseksi. Sotilaallisten laitosten kanssa suoritettut tarkastustoimet olivat yleisesti ottaen tyydyttäviä, eivätkä ne antaneet aiheutta merkittävien huomautusten esittämiseen toiminnan luotettavuuden, laitosten tehokkuuden ja seurantaohjelmien riittävyyden osalta.

Komissio keskusteli asiasta useita kertoja syyskuussa ja lokakuussa 1995, ja sen 23. lokakuuta 1995 pidetyssä kokouksessa todettiin, että Ranskan Polynesiassa suoritettujen viimeisten kokeiden erityiset olosuhteet olivat sellaiset, että niiden perusteella oli pääteltävä, etteivät nämä kokeet aiheuttaneet työntekijöiden tai väestön ionisoidulle säteilylle altistumisen havaittavissa olevaa vaaraa ja ettei 34 artiklan säännöksiä voi näin ollen soveltaa.

Komission huomautusten liitteenä oli luettelo 25 merkittävimmästä asiakirjasta, joiden perusteella komissio oli tehnyt johtopäätöksensä.

Huomautukset toimitettiin kantelijoille, jotka useimmissa tapauksissa eivät toimittaneet vastineita komission kantaan.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies katsoi, ettei väite, jonka mukaan komissio oli laiminlyönyt velvollisuutensa asiassa, ollut perusteltu. Hän ilmoitti lisäksi kantelijoiden esittämän aineiston perusteella, ettei komissio ollut käyttänyt toimivaltaansa väärin tai puutteellisesti. Koska oikeusasiamies ei löytänyt komission toiminnassa epäkohtia, hän päätti lopettaa asian käsittelyn.

LIEN PHARE-TACIS -HAKEMUSTEN ARVIOINTIMENETELMÄ

Päätös kanteluun 52/27.7.95/JL/B Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

L. kirjoitti oikeusasiamiehelle, koska Euroopan komissio oli hylännyt hankkeet, joita hän oli ehdottanut rahoitettaviksi LIEN Phare-Tacis 1994 -ohjelmasta. Tällä ohjelmalla tuettiin Keski- ja Itä-Euroopan maita ja entistä Neuvostoliittoa. Hylkäyskirjeessä todettiin, ettei komissio ollut velvollinen perustelevaan päätöksistään. L. totesi, että hän itse asiassa sai standardilomakkeella lyhyen selvityksen hylkäämisestä. Hän katsoi, etteivät nämä tiedot olleet riittäviä hakemuksen heikkouksien korjaamiseksi, jos oli aikeissa jättää uuden hakemuksen.

Kantelija kysyi, oliko hallinnolla käytössään standardoitu arviointimenetelmä LIEN-hankehakemusten arvioinnissa, ja jos näin oli, miksi tämän menetelmän soveltamisen tuloksia ei ilmoitettu hakijoille.

TUTKIMUS

Tutkimukset osoittivat, että LIEN Phare-Tacis 1994 -ohjelman hankkeiden valintamenetelmä käsitti kolme vaihetta:

- 1) ehdotukset seuloneen ja arvioineen asiantuntijaryhmän antoi käyttöön European Volunteer Centre/East European Partnership (CEV/EEP), tähän erikoistunut yritys Brysselistä;
- 2) suositukset käsitteli neuvoo-antava ryhmä, joka koostui komission eri pääosastojen asiantuntijoista;
- 3) lopullisen valinnan teki komissio neuvoo-antavan ryhmän ehdotusten perusteella.

Vuonna 1994 kaikkiaan 590 hakemuksesta hyväksyttiin 53 hanketta.

Vastauksessaan oikeusasiamiehen lausuntopyyntöön komissio totesi, että LIEN-kansiossa oli esitetty arviointikaavio, joka sisälsi yksityiskohtaiset kriteerit ja painotukset. Vastauksessa todettiin myös, että neuvoo-antava ryhmä *"ottaa huomioon myös sellaisia seikkoja kuten oikeudenmukaisen maantieteellisen jakautumisen"*.

Komissio väitti, että käytännössä oli mahdotonta laatia yksityiskohtaista yksilöllistä selvitystä kustakin hylätyistä ehdotuksesta. Kirje, jolla hylätyille hakijoille ilmoitettiin asiasta, oli siksi vakiomuotoinen yhteenveto, jossa todettiin yleisluontoisesti syyt ja kehoitettiin hylättyjä hakijoita ottamaan yhteyttä CEV/EEP:hen lisätietoja varten. Komission mukaan CEV/EEP ei toimita arvioijien raportteja hakijoille, mutta antaa mahdollisuuden tutustua niihin ja keskustella tuloksista hakijoiden kanssa. Komissio väitti, että L. ei ollut käyttänyt tätä mahdollisuutta pyytää CEV/EEP:ltä lisätietoja hankkeensa hylkäämisestä.

Analysoituaan komission lausunnot ja kantelijan huomautukset oikeusasiamies pyysi lisäselvityksiä komissiolta. Vastauksessaan komissio totesi, että asiantuntijaryhmän suorittama laadullinen arviointi koskee vain valintaprosessin ensimmäistä vaihetta. Arvioinnissa ehdotukset jaetaan kahteen pääluokkaan: niihin, jotka saavat pisteitä yli 50 %, ja niihin, jotka saavat alle 50 %. Tämä prosenttiosuus on kansiossa julkaistun painotetun laskelman tulos. Komission mukaan kuitenkin tapauksissa, joissa hylätty hakija tapaa CEV/EEP:n edustajat keskustellakseen hankkeen puutteista, hän saa arviointikertomuksen olennaisten kohtien lisäksi tietoja neuvoa-antavan ryhmän kokouksissa esitetyistä kommentteista sekä komission mahdollisista lisähuomautuksista. Näiden tapaamisten tavoitteena on auttaa hakijaa löytämään hankkeensa vahvat ja heikot puolet, jotta myöhempi hakemus voi menestyä paremmin. Lisäselvitykset koskevat siten koko valintaprosessia.

PÄÄTÖS

1) Perustelujen esittäminen hylätyiksi tulleille hakijoille

1.1 Oikeusasiamiehelle antamissaan vastauksissa komissio ei kiistänyt, ettei sillä ole velvollisuutta esittää LIEN Phare-Tacis -ohjelmassa hylätyille hakijoille perusteluja. Komissio korosti sen sijaan, että se pyrkii

- varmistamaan valintamenettelyn avoimuuden ja,
- auttamaan hakijoita löytämään hylätyn hankkeen vahvat ja heikot puolet, jotta myöhempi hanke voi menestyä paremmin.

1.2 Kysymys oli siten siitä, olivatko esitetyt hylkäämisen perustelut riittävät näiden päämäärien saavuttamiseksi. Kysymystä oli tarkasteltava osana sitä päätöksentekoprosessia, johon ne kuuluvat.

2) Yhteenveto hylkäämisen syistä ja pyynnöstä annettavat lisätiedot

2.1 On käynyt ilmi, että komissio selitti LIEN Phare-Tacis -ohjelman puitteissa jätettyjen hakemusten hylkäämistä antamalla yhteenvedon hylkäämisperusteista vakiolomakkeella ja antamalla pyynnöstä lisätietoja.

2.2 Komission vastauksista on käynyt ilmi, että talousarviosta johtuvista syistä vain 10% ehdotetuista hankkeista sai rahoitusta, ja että arvioinnissa hyvin menestyneitä hankkeita ei aina rahoiteta. Hankkeiden valintaprosessi vaikutti siksi piirteiltään vastaavan osittain tarjouskilpailua.

2.3 Tässä yhteydessä on perusteltua viitata analogian vuoksi julkisia palveluja koskevan direktiivin¹ säännöksiin, jotka koskevat hylkäämisen syiden kertomista tarjouskilpailussa hävinneille. Direktiivin 12 artiklassa ei edellytetä, että hylkäämisen syyt on esitettävä automaattisesti, vaan sopimusviranomaisen on ilmoitettava hylä-

¹ Neuvoston direktiivi 92/50/ETY, EYVL L 209/1.

tyille hakijoille tai tarjoajille hakemuksen tai tarjouksen hylkäämisen syistä, kun nämä sitä pyytävät.

2.4 LIEN Phare-Tacis -ohjelman puitteissa omaksuttu menettely, että vakiolomakkeella esitetään yhteenvedo hylkäämisperusteista ja lisätietoja on mahdollista saada pyynnöstä, ei siksi vaikuta epäasianmukaiselta.

3) Valintamenettelyn avoimuus

3.1 Komission vastausten mukaan pyynnöstä annettavat lisätiedot kattavat valintamenettelyn kaikki kolme vaihetta.

3.2 LIEN-ohjelmakansiossa on luku siitä, kuka tekee hankkeiden tukemista koskevat päätökset ja kuka arvioi ne. Tässä kohdassa todetaan, että asiantuntijaryhmä ottaa vastaan, tutkii ja arvioi hakemukset sekä esittää suosituksia komissiolle, joka suorittaa hankkeiden lopullisen valinnan. Tämä näyttää olevan oikea, vaikkakin lyhennetty, kuvaus prosessista.

3.3 Kansion seuraavassa jaksossa käsitellään hakemusten arviointikriteerejä. Siinä selitetään prosentuaaliset painotukset. Komission vastausten mukaan näitä sovellettiin vain valintamenettelyn ensimmäisessä vaiheessa.

3.4 Kokonaisuutena tarkasteltuna kansio sisältää hyödyllistä tietoa, joka auttaa hakijoita laatimaan ehdotuksia hankkeiksi ja antavat mahdollisuuden ymmärtää, miten komissio toteuttaa kyseisiä yhteisön politiikkoja käytännössä. Annetut tiedot olisivat kuitenkin voineet olla täydellisempiä ja mahdollisilta sekaannuksilta olisi välttytty, jos olisi tehty selväksi, että kriteerit ja prosentuaaliset painotukset koskevat asiantuntija-arviointia ja että komission päätökseen saattaa sisältyä muita tekijöitä. Menettelyn avoimuutta olisi parantanut myös se, jos komissio olisi määritellyt, mitkä lisätekijät se voi ottaa huomioon.

JOHTOPÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen tutkimuksissa ei käynyt ilmi, että komissio olisi menetellyt virheellisesti. Valintamenettelyn avoimuus paranisi, jos tehtäisiin selväksi, että komission päätös voi sisältää muita tekijöitä kuin kriteerit ja prosentuaaliset painotukset. Edelleen se paranisi, jos komissio määritteli nuo tekijät.

OIKEUS SAADA TIETOJA KOMISSIOLTA

*Päätös kanteluihin 69/16.08.95/WDR/PD/D-de ja 70/16.08.95/SF/PD/D-de
Euroopan komissiota vastaan*

KANTELUT

Saksan kansalaiset M. ja W. tekivät kantelun komission virkamiehestä. Heidän mukaansa kyseinen virkamies, johon he olivat ottaneet yhteyttä saadakseen tietoa aiheesta, josta he olivat tekemässä reportaasia televisioon, oli kieltäytynyt antamasta tietoa, eikä hän ollut vastannut tämän jälkeen lähetettyihin fakseihin.

Koska kummatkin kantelut koskivat samoja tosiseikkoja ja koska ne oli jätetty yhteisesti, oikeusasiamies päätti käsitellä niitä yhdessä.

TUTKIMUS

Kantelijoiden mukaan komissio ilmoitti, ettei kyseinen virkamies ollut sellaisessa asemassa, että hän olisi voinut myöntää haastatteluja lehtimiehille, koska komission noudattaman menettelytavan mukaisesti tiedotusyksikkö hoitaa kaiken yhteydenpidon lehtimiehiin. Tämän yksikön vastuulla on näin ollen haastattelujen antaminen lehtimiehille tai tarvittaessa päätösten tekeminen siitä, että toisen yksikön virkamies voi antaa tällaisen haastattelun. Vaikuttaa siltä, että tässä oli syntynyt väärinkäsitys, ja komissio ilmoitti ryhtyvänsä tarvittaviin toimiin vastaavien väärinkäsitysten välttämiseksi tulevaisuudessa. Komissio ilmoitti lisäksi, että kansalaiset voivat saada komission asiakirjoja sen mukaan, mitä komissio on päättänyt asiakirjojensa julkisuudesta 8. helmikuuta 1994.

PÄÄTÖS

Koska komission lausunnosta ilmenee, että se myönsi asiassa syntyneen väärinkäsityksen ja että se oli ryhtynyt toimenpiteisiin tällaisten väärinkäsitysten välttämiseksi tulevaisuudessa, oikeusasiamies katsoi, ettei kantelujen tutkimiseen ollut enää syytä. Hän päätti näin ollen asian käsittelyn.

VARALLAOLOLUETTELOSSA OLEVIEN HENKILÖIDEN OIKEUDET

Päätös kanteluun 71/16.08.95/JD/B Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

D. teki 1. elokuuta 1995 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun kilpailusta COM/A/730, jonka hän oli läpäissyt vuonna 1991. Hän kanteli siitä, ettei kilpailun COM/A/730 varallaololuettelon voimassaoloaikaa jatkettu 31. joulukuuta 1994 jälkeen, että komissio oli palkannut kansallisia asiantuntijoita, vaikka varallaololuettelo oli täysin koskematon ja ettei hän saanut vastausta kirjeeseensä, kun hän oli kiinnittänyt komission huomion asiaan.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies toimitti kantelun 13. joulukuuta 1995 Euroopan komissiolle pyytäen sitä lausumaan kantansa asiasta. Komissio antoi ensimmäisen lausuntonsa 27. maaliskuuta 1996. Se toimitettiin kantelijalle 30. huhtikuuta 1996.

Komission mukaan päätös olla jatkamatta varallaololuettelon voimassaoloa 31. joulukuuta 1994 jälkeen perustui varallaololuettelosta palkattujen määrään (vain 2 ehdokasta oli jäljellä) ja hakijoilta tulevaisuudessa vaadittavaan pätevyYTEEN.

Kansallisten asiantuntijoiden siirtojen komissio katsoi vastaavan tiettyä tarkoitusta. Näin ei toimittu ainoastaan sen vuoksi, että komissio saattoi käyttää hyväkseen tällaisten kansallisten virkamiesten asiantuntemusta ja tietoa, vaan myös siksi, että tällä tavoin voitiin saavuttaa parempi yhteisymmärrys yhteisön ja kansallisten hallintojen välillä. Näin ollen oli täysin ymmärrettävää, ettei kansallisia asiantuntijoita valita kilpailusta selvinneiden ehdokkaiden joukosta. Lopuksi komissio pyysi anteeksi sitä, ettei se ollut vastannut 30. tammikuuta 1995 päivätyyn kirjeeseen, ja ilmoitti, etteivät tällaiset virheet toistuisi vastaavissa tapauksissa tulevaisuudessa.

Kantelija esitti huomautuksensa komission lausunnosta 13. syyskuuta 1996. Hänen mielestään arvioitaessa komission toimintatapaa kansallisten asiantuntijoiden siirtojen osalta, olisi otettava huomioon se, että kyseinen kansallinen asiantuntija oli sopimuksen mukaan palkattu väliaikaisena toimenhaltijana.

PÄÄTÖS

Komissio on 26. heinäkuuta 1988 tekemässään päätöksessä vahvistanut kansallisten asiantuntijoiden siirtoja koskevat säännöt. Kansallisten asiantuntijoiden siirtoja koskeva menettely on luonteeltaan toisenlainen kuin menettely, jossa virat täytetään kilpailussa menestyneillä ehdokkailla. Tällainen menettely soveltuu myös väliaikaisten toimenhaltijoiden virkoihin. Komission menettelytapa, jossa se ei anna etusijaa

varallaololuettelossa oleville ehdokkaille tällaisia virkoja täytettäessä, ei näin vaikuta sääntöjen vastaiselta.

Henkilöstösääntöjen liitteessä III oleva 5 artiklassa on velvoite, jonka mukaan varallaololuetteloon on kirjattava enemmän ehdokkaita kuin mitä arvioiden mukaan tullaan palkkaamaan. Komission perustelut, joiden mukaan kilpailussa menestyneillä ehdokkailta ei ole etuoikeutta, kun virkoja täytetään, eivät näin ollen vaikuta kyseenalaisilta.

Komissiolla on oikeus jatkaa tietyn varallaololuettelon voimassaoloaikaa. Jos pätevyys, jota edellytetään tulevaisuudessa täytettävissä viroissa, eroaa kilpailussa edellytetystä pätevyyydestä, varallaololuettelon voimassaolon jatkaminen voi vaikuttaa perustelemattomalta. Kilpailun COM/A/730 varallaololuettelon osalta komission yksikköä, jota varallaololuettelo erityisesti koski, oli kuultu ennen kuin päätös luettelon voimassaolon jatkamisesta tehtiin.

Tämän perusteella päätös olla jatkamatta kilpailun COM/A/730 varallaololuettelon voimassaoloaikaa 31. joulukuuta 1994 jälkeen, vaikka siinä oli vielä kaksi ehdokasta, ei ole vastoin hyvän hallintotavan yleisiä periaatteita.

Edellä mainitun perusteella ja ottaen huomioon komission anteeksipyyntönsä siitä, ettei se ollut vastannut 30. tammikuuta 1995 päivättyyn kirjeeseen, oikeusasiamies katsoi, ettei asiassa ollut kyse hallinnollisesta epäkohdasta, ja päätti asian käsittelyn.

TIEDONSAANTI KOMISSION OHJELMISTA

Päätös kanteluun 104/1.9.95/IDS/B/PD Euroopan komissiota vastaan

Ranskan kansalainen B. teki kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle Euroopan komissiota vastaan. Hänen mukaansa hän oli lähes vuoden ajan yrittänyt saada käsiinsä maakohtaista luetteloa niistä yhteisöistä ja yhdistyksistä, jotka olivat saaneet Euroopan sosiaalirahastolta tukea vammaisille tarkoitetuista koulutusohjelmista vuosina 1981 - 1994.

Komissio ilmoitti lausunnossaan oikeusasiamiehelle, ettei komissiossa ollut välittömästi saatavilla kantelijan pyytämiä tietoja vuosilta 1989 - 1994 ja että suostuminen hänen pyyntöönsä olisi ollut kallista ja että se olisi vaatinut jäsenvaltioiden suorittamia selvityksiä. Aikaisemmasta ajanjaksosta sen sijaan komissio ilmoitti, että sillä oli tietoja, joiden pohjalta pyydetty tiedot olisi voitu löytää. Se oli valmis etsimään tiedot, jos kantelija vahvistaisi olevansa edelleen kiinnostunut tästä ajanjaksosta.

Oikeusasiamies katsoi, että komission ilmoittamat syyt vuosien 1989 - 1994 osalta olivat perusteltuja, ja pani merkille komission hyvän tahdon aikaisemman ajanjakson osalta. Tällä perusteella hän katsoi, että lisätutkimukset olivat turhia ja hän päätti asian käsittelyn.

OIKEUS SAADA KOMISSION ASIAKIRJOJA

Päätös kanteluun 180/13.10.95/JPB/PD/B-dk Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Tanskan kansalainen B. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle, koska komissio oli kieltäytynyt antamasta hänelle tietoja asiakirjoista. Hän oli toukokuussa 1995 pyytänyt komissiolta sen laatimaa kertomusta kasvun edistämisestä. Hänelle ilmoitettiin syyskuussa 1995, ettei komissio suostunut hänen pyyntöönsä, koska se ei halunnut julkistaa kertomusta juuri ennen asian käsittelyä konferenssissa, joka oli määrä järjestää marraskuussa 1995. Kantelija pyysi 11. syyskuuta 1995 komissiota kumoamaan päätöksensä. Koska hän ei saanut vastausta komissiolta, hän kanteli oikeusasiamiehelle. Hän väitti, että komissio oli toiminut vastoin sääntöjään asiakirjojen julkisuudesta, josta se oli päättänyt 8. helmikuuta 1994. Päätöksessä säädetään edellytyksistä, joiden perusteella tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä, sekä siitä, miten pyyntöjä käsitellään. Kantelijan mukaan päätökseen sisältyvien pyyntöjen käsittelyä koskevien määräaikojen noudattamatta jättämisen tulisi automaattisesti johtaa asiakirjan julkistamiseen.

TUTKIMUS

Komissio ilmoitti ensimmäisessä lausunnossaan, että kantelu oli perusteeton, koska se oli tällä välin lähettänyt kertomuksen kantelijalle. Kantelija ei kuitenkaan luopunut kantelustaan.

Komissio myönsi toisessa lausunnossaan, ettei se ollut noudattanut määräaikoja, jotka 8. helmikuuta 1994 tehdyssä päätöksessä asetettiin pyyntöjen käsittelylle, ja se ilmoitti, että se tulevaisuudessa tekisi voitavansa, jotta määräaikoja noudatetaan. Komissio myönsi, että alkuperäinen kieltäytyminen antaa tietoja oli 8. helmikuuta 1994 tehdyn päätöksen mukaisesti mitätön.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen mukaan komission 8. helmikuuta 1994 tekemän komission asiakirjojen julkisuutta koskevan päätöksen 1 artiklassa säädetään, että komissioon sovelletaan komission ja neuvoston 31. joulukuuta 1993 hyväksymiä yhteisiä käytäntösääntöjä asiakirjojen julkisuudesta. Asiakirjoissa olevien tietojen antamisesta voidaan näin ollen kieltäytyä yleisen edun (yleinen turvallisuus, kansainväliset suhteet, valuuttakurssien vakaus, tuomioistuinkäsittely, tarkastukset ja tutkimukset), yksityishenkilöiden ja yksityisyyden, liike- ja teollisen salaisuuden, yhteisön taloudellisten etujen, luottamuksellisen tiedon ja komission menettelyjen luottamuksellisuuden suojelemiseksi.

Päätöksen 2 artiklassa säädetään menettelystä asiakirjoissa olevan tiedon saamiseksi: komission on ilmoitettava pyynnön esittäjälle yhden kuukauden kuluessa suostutaanko pyyntöön vai ei. Jos pyyntöön ei voida suostua, hakijalle on ilmoitettava, että hänellä on kuukausi aikaa valittaa kieltäytymisestä. Se, ettei kuukauden kuluessa anneta vastausta asiakirjapyyntöön, merkitsee kieltäytymistä tietojen antamisesta. Jos pyyntöön, että asiakirjapyyntöä harkittaisiin uudelleen, ei vastata kuukauden kuluessa, merkitsee sekin kieltäytymistä. Tämän perusteella oikeusasiamies päätteli, ettei ollut perusteltua syytä pitää vastaamatta jättämistä tietojen saamista koskevan hakemuksen hyväksymisenä.

Mitä tulee syihin, joiden perusteella kieltäytymistä perusteltiin, oikeusasiamies katsoi, etteivät ne sisältyneet luetteloon seikoista, jotka komission 8. helmikuuta 1994 tekemän päätöksen perusteella oikeuttavat kieltäytymiseen suostumasta hakemukseen. Hänen mukaansa kieltäytyminen ei näin ollen ollut perusteltu ja kyseinen päätös oli tehty virheellisesti.

Oikeusasiamies totesi kuitenkin, että kantelija oli saanut pyytämänsä kertomuksen, koska komission pääsihteeri oli korjannut tehdyn virheen. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että pääsihteeri oli vastauksessaan oikeusasiamiehen tiedonsaantia koskevaan pyyntöön avoimesti myöntänyt komission virheen, ja sen, että komissio tulevaisuudessa tekisi kaiken mahdollisen estääkseen tällaisten virheiden toistumisen, oikeusasiamies totesi, ettei ollut enää perusteita jatkaa kantelun tutkimista. Hän päätti näin ollen asian käsittelyn.

YDINMATERIAALIA KOSKEVAN TIEDON LUOTTAMUKSELLISUUS

Päätös kanteluun 186/16.10.95/DL/UK/KT Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

L. kirjoitti Euroopan oikeusasiamiehelle lokakuussa 1995 ja valitti Euroopan komission vastauksista parlamentin kahteen ydinaineita koskevaan kirjalliseen kysymykseen.

Kantelija piti täysin perusteettomana sitä, että vastatessaan kysymyksiin Euroopan komissio ei Euratomin perustamissopimuksen 194 artiklan salassapitolausekkeen nojalla antanut tietoja köyhydytetyn uraanin varastoista tai ydinlaitoksen hankintasopimuksista. Kantelija pyysi oikeusasiamiestä vetoamaan komissioon, jotta se toimisi avoimuuden hengessä ja toimittaisi pyydytyt tiedot.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies pyysi komission lausuntoa kantelusta.

Komission lausunto

Ensimmäisen kysymyksen osalta komissio viittasi Euratomin perustamissopimuksen 194 artiklaan eikä sen nojalla antanut tietoja köyhdytetyn uraanin varastoista tiettyissä sijoituspaikoissa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Jäsenvaltion luokiteltua tietyt tiedot salassapidettäväksi komissio katsoo, että kyseinen luokitus sitoo sitä ja velvoittaa sen pitämään tiedot salaisina.

Toinen kysymys koski liiketoimintaan liittyviä tietoja yhteisön alueella sijaitsevan ydinlaitoksen hankintasopimuksesta. Myös tämän kysymyksen osalta komissio ilmoitti Euratomin perustamissopimuksen 194 artiklan ja sen mukaisesti annetut asetukset syyksi olla paljastamatta tällaisia liiketoimintaan liittyviä tietoja. Toimijat toimittivat kyseiset tiedot komissiolle Euratomin perustamissopimuksen VI luvun mukaisesti neuvottelujen yhteydessä, mutta ne ovat edelleen kyseisten toimijoiden omaisuutta.

Kantelijan huomautukset komission lausunnosta

Kantelija huomautti, että komission olisi pitänyt harkita uudelleen salassapitovelvollisuutensa aiheellisuutta, koska sekä Euratomin perustamissopimuksesta että sen mukaisesti annetuista asetuksista päätettiin täysin erilaisissa poliittisissa yhteyksissä. Kylmä sota ja ydinvakoilu olivat todellisia uhkia, ja tilanne oli sen jälkeen ilmeisesti muuttunut.

PÄÄTÖS

Koska komissio molemmissa tapauksissa viittasi 194 artiklaan, salassapitolauseketta käsiteltiin yhtä aikaa molempien kysymysten osalta.

194 artiklassa määrätään, että:

"Yhteisön toimielimen (...) jäsenet (...), jotka (...) hankkivat (...) tietoja jäsenvaltion (...) antamien määräysten mukaan salassapidettävistä (...) tiedoista (...), eivät saa (...) ilmaista niitä muille tietoihin oikeudettomille henkilöille taikka yleisölle."

Artiklan 194 hengen ja kirjaimen mukaan näyttää selvältä, että sen määräykset sitovat Euroopan yhteisön toimielimiä, joiden on pidettävä salassa kaikki jäsenvaltion antamien määräysten mukaan salassapidettävät tiedot.

Tässä tapauksessa komissio vahvisti vastauksensa Alex Smithin esittämään kysymykseen E-1805/95 ja Ahernin esittämään kysymykseen E-1518/95 ja sanoi, että koska kyseinen jäsenvaltio oli luokitellut pyydetyt tiedot "salassa pidettäväksi", komissiolla ei ole oikeutta paljastaa niitä.

Ahernin kysymys (E-1518/95) on jatkoa kahteen muuhun Breyerin esittämään kysymykseen, jotka koskevat Garchinin ydinreaktorin hankintasopimusta. Komissio esitti toisen perustelun, joka koskee liiketoimintaan liittyvien tietojen luottamuksellisuutta. Se viittasi useisiin eri määräyksiin, joissa kaikissa korostettiin liiketoimintaan liittyvien tietojen suojaamista: koska pyydetyt tiedot ovat kahden, kaupallisessa ominaisuudessaan toimivan taloudellisen toimijan omaisuutta, komissio ei voi paljastaa kyseisenkaltaisia liiketoimintaan liittyviä tietoja. Se ehdotti, että parlamentin jäsen pyytäisi tietoja suoraan asianomaisilta toimijoilta.

Komissio selitti 21. toukokuuta 1996 päivätyssä lausunnossaan oikeusasiamiehelle seuraavaa:

"Euratomin perustamissopimuksen VI luvun mukaisesti (...) toimijat toimittavat hankintakeskukselle liiketoimintaan liittyvät tiedot, mukaan lukien varsinainen sopimuksen tekemistä varten. Kyseiset tiedot ovat näiden toimijoiden omaisuutta tuolloin ja jatkossakin. Komission yksiköt eivät saa paljastaa kyseisenkaltaisia liiketoimintaan liittyviä tietoja, jotka ovat asianomaisten toimijoiden omaisuutta."

Tämän perustelun laillisuuden määrittämiseksi on tarkasteltava, millä edellytyksillä yleisöllä on oikeus tutustua komission hallussa oleviin asiakirjoihin. Asiasta määrätään komission 8. päivänä helmikuuta 1994 tekemässä päätöksessä yleisön oikeudesta tutustua komission asiakirjoihin.

Tässä päätöksessä vahvistetaan periaate, jonka mukaan yleisöllä on laajat oikeudet tutustua komission asiakirjoihin, ottaen huomioon tietyt julkisen edun suojeleminen tai yksityisyyden suojaan liittyvät poikkeukset.

Liitteenä olevissa menettelysäännöissä, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua komission ja neuvoston asiakirjoihin, määrätään, että toimielimet epäävät oikeuden tutustua sellaisiin asiakirjoihin, joiden sisältämien tietojen paljastaminen vaarantaisi liike- ja teollisten salaisuuksien suojaamisen.

Näin ollen komissio toimi 8. helmikuuta 1994 tehdyn päätöksen mukaisesti vastatessaan, että pyydettyjä tietoja ei voida paljastaa liikesalaisuuden suojaamisen vuoksi, ja neuvoessaan parlamentin jäsentä kääntymään tämänkaltaisten tietojen osalta suoraan asianomaisen toimijan puoleen.

Edellä mainitun perusteella oikeusasiamies totesi, ettei komission toiminnassa voitu katsoa ilmenneen hallinnollisia epäkohtia. Näin ollen hän katsoi, että asiaa koskevat lisätutkimukset ovat perusteettomia ja päätti asian käsittelyn.

TOIMENPITEET SEN JÄLKEEN KUN TULLIVALVONTA LOPETETTIIN RAJOILLA

Päätös kanteluun 189/18.10.95/SP/GR/KT Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

P. kirjoitti Euroopan oikeusasiamiehelle lokakuussa 1995 tehdäkseen kantelun Euroopan komissiosta. Tammikuussa 1993 suoritettun Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisten rajojen poistamisen jälkeen hän oli joutunut sulkemaan tulliselvitystoimistonsa, mikä aiheutti hänelle huomattavia taloudellisia menetyksiä. Hän katsoi olevansa oikeutettu rahakorvaukseen. Lisäksi komissio ei ollut vastannut hänen 5. marraskuuta 1993 päivätyyn kirjeeseensä.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies pyysi komissiolta lausuntoa kantelusta

Vastauksessaan komissio katsoi, että toissijaisuusperiaatteen mukaisesti yhteisön tehtävä ei ole vastata jäsenvaltioille kuuluvista asioista ja kyseisestä ammattikunnasta.

Ottaen kuitenkin huomioon tilanteen poikkeuksellisuuden, joka johtui tullivalvonnan luonteesta, komissio katsoi olevan perusteltua ehdottaa yhteisön liitännäistoimenpiteitä.

Näiden toimenpiteiden mukaisesti ja kantelijan alkuperämaan, Kreikan, tapauksessa myönnettiin yli 3 miljoonaa ecua 39 hankkeelle, jotka maan viranomaiset olivat valinneet tarjouskilpailun perusteella. Määräaika tarjousten toimittamiselle oli 31. maaliskuuta 1993, ja komission hallussa olevien tietojen mukaan P. ei ollut tehnyt hanketarjousta viranomaisille (valtiovarainministeriötä vastaavalle ministeriölle).

Komission lausunto lähetettiin P:lle huomautuksia varten. Vastauksessaan kantelija toisti näkemyksensä, jonka mukaan hänelle olisi maksettava rahakorvaus. Hän väitti lisäksi toimittaneensa tarjouksen Kreikan viranomaisille.

PÄÄTÖS

Kantelun sekä sen tueksi esitettyjen asiakirjojen ja hankittujen selvitysten perusteella näytti siltä, että komissio oli ehdottanut yhteisön liitännäistoimenpiteitä helpottaakseen kyseisten yritysten rakenneuudistuksia sen jälkeen kun tullitoiminta yhteisön sisärajoilla lakkautettiin 1. päivästä tammikuuta 1993. Muun muassa asetukseen (ETY) N:o 3904/92 sisältyy erityisiä toimenpiteitä tulliasioitsijan ammatin sopeuttamiseksi sisämarkkinoihin.

Kreikan tapauksessa maan viranomaisille (valtiovarainministeriö) annettiin yli 3 miljoonaa ecua tullirajojen lakkauttamisesta eniten kärsineiden yritysten avustamiseksi.

Tämän summan Kreikan viranomaiset jakoivat 39 hankkeelle, joihin osallistui 1 874 henkilöä ja jotka valittiin maan lehdistössä julkaistun tarjouskilpailun perusteella. Määräaika tarjousten jättämiselle oli 31. maaliskuuta 1993 edellä mainitun asetuksen 6 artiklan mukaisesti.

P. ei myöntänyt, ettei hän ollut tehdyt hanketarjousta, ja toimitti asiakirjan, joka osoitti hänen lähettäneen hakemuksen valtiovarainministeriöön. Tämä asiakirja oli kuitenkin päivätty 11. maaliskuuta 1994 eli noin vuosi hakemuksille asetetun määräajan jälkeen. Näin ollen valtiovarainministeriö tuskin oli hyväksynyt hänen hankettaan.

Se, että komissio ei vastannut hänen marraskuussa 1993 lähettämäänsä kirjeeseen, on valitettavaa, ja komissiota on pyydetty kiinnittämään huomiota siihen, ettei tällainen toistuisi.

Tämän selvityksen perusteella oikeusasiamies katsoi, etteivät lisätutkimukset ole perusteltuja ja päätti asian käsittelyn.

BRUXELLES II:N EUROOPPA-KOULUN LIIAN SUURET OPPILASMÄÄRÄT

Päätös kanteluun 199/23.10.95/EP/B/KT Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

P. teki lokakuussa 1995 kantelun Bruxelles II:n Eurooppa-koulun liian suurista oppilasmääristä.

Hän toi ilmi, että koulun luokat oli sijoitettu tiloihin, jotka oli alunperin tarkoitettu muuhun käyttöön, että oppilaita oli liikaa luokkaa kohti, ja että saniteettitilat olivat huonot eikä turvallisuusmääräyksiä noudatettu..

TUTKIMUS

Euroopan oikeusasiamies ilmoitti Euroopan komissiolle kantelusta

Komissio välitti lausuntonsa oikeusasiamiehelle ja muistutti Eurooppa-koulujen perustamisen historiallisesta ja oikeudellisesta taustasta. Komissio selosti lisäksi toimivaltaansa Eurooppa-koulujen hallinnossa.

Komission lausunto toimitettiin kantelijalle. Hän ei esittänyt huomautuksia sen johdosta.

PÄÄTÖS

Eurooppa-koulujen perustaminen perustuu Eurooppa-kouluista 12. huhtikuuta 1957

tehtyyn yleissopimukseen, jonka allekirjoittivat yhteisön kuusi perustajavaltiota. Yleissopimuksessa luodaan puhtaasti hallitustenvälisen yhteistyön malli, jossa Eurooppa-koulua pidetään yksinomaan jäsenvaltioiden luomuksena. Jäsenvaltiot olivat ainoat yleissopimuksen sopimuspuolet ja ainoat jäsenet johtokunnassa (Conseil supérieur), joka on ylin päättävä elin hallinto-, opetus- ja rahoitusasioissa.

Yhteisö on myöhemmin otettu johtokunnan jäseneksi - ei kuitenkaan yleissopimuksen sopimuspuoleksi - jäsenvaltioiden kanssa yhtäläisin oikeuksin, ja hallitustenvälinen yhteistyö on saanut uusia vivahteita yhteisön mukaantulon seurauksena.

Näin ollen johtokunta koostuu nykyisin yhteisön jäsenvaltioista ja komissiosta, jolla on yksi ääni. Päätökset tehdään yksimielisesti talousarvio- ja opetuskysymyksissä sekä 2/3:n enemmistöllä hallintokysymyksissä.

Rakennusten ja välineistön antaminen Bruxelles II - koulun käyttöön sekä niitten ylläpito sen sijaan on Belgian viranomaisten vastuulla.

Yhteisön toimielimenä ja johtokunnan jäsenenä komissio on yrittänyt eri tavoin kannustaa Belgian viranomaisia korjaamaan ongelmat, jotka johtuvat Bruxelles II-koulun liian suurista oppilasmääristä.

Kun otetaan huomioon komission rajallinen toimivalta Eurooppa-koulujen hallintoa koskevissa asioissa ja toimenpiteet, joihin komissio oli ryhtynyt toimivaltaisten eli Belgian viranomaisten suhteen Bruxelles II:n Eurooppa-koulun liian suurista oppilasmääristä johtuvien ongelmien vuoksi, oikeusasiamies päätti, ettei komission toiminnassa voitu tässä tapauksessa katsoa ilmenneen hallinnollisia epäkohtia, ja päätti asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN VARALLAOLUETTELOSTA KILPAILUN JÄLKEEN

Päätös kanteluun 225/13.11.95/JV/B/KT Euroopan komissiota vastaan

Komission kilpailun varallaololuetteloon kirjattu hakija V. kääntyi Euroopan oikeusasiamiehen puoleen, koska komissio ei ollut ottanut häneen yhteyttä palvelukseen ottamista varten. Komissio oli käynnistänyt uuden kilpailun samalta alalta hyödyntämättä ensin täysin edellisen kilpailun varallaololuetteloa.

Euroopan oikeusasiamies kirjoitti komissiolle ja pyysi lausuntoa kantelusta.

Vastauksessaan komissio selitti, ettei varallaololuettelossa oleminen automaattisesti velvoita toimielintä ottamaan hakijaa palvelukseensa. Luetteloon kirjaaminen antaa ainoastaan mahdollisuuden tulla otetuksi palvelukseen työvoimatarpeesta riippuen. Komissio lisäsi myös, että nämä palvelukseenottamistarpeet merkitsevät, ettei komission tarvitse odottaa, ettei varallaololuettelossa ole enää ketään, ennen uuden kilpailun aloittamista

Komission lausunto lähetettiin kantelijalle ja hänelle ilmoitettiin, että hän voi halutessaan esittää siitä huomautuksensa. Hänelle ilmoitettiin myös, että jollei hän esitä huomautuksia, oikeusasiamies päättää asian käsittelyn kantelun ja lausunnon perusteella.

Kantelija ei esittänyt mitään huomautuksia, ja oikeusasiamies päätti asian käsittelyn.

KANSALAISSUUS APURAHAN EDELLYTYKSENÄ

Päätös kanteluun 258/27.11.95/HNDC/PO/PD-en Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Portugalin kansalainen N.d C. teki kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle Euroopan komissiosta. Hänen mukaansa komission pääosasto XII oli väärin perustein jättänyt myöntämättä hänelle tutkimusapurahan.

Kantelija oli hakenut toukokuussa 1995 apurahaa yhteisön ohjelmasta, joka koski tutkijoiden koulutusta ja liikkuvuutta ja josta oli julkaistu ilmoitus Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 17. tammikuuta 1995. Neuvosto oli hyväksynyt ohjelman 15. joulukuuta 1994. Tarkoituksena oli parantaa tutkijoiden liikkuvuutta. Komissio oli vastuussa ohjelman toteuttamisesta.

Apurahan saaminen ohjelmasta edellyttää, ettei tutkijalla ole sen valtion kansalaisuutta, jossa hän aikoo suorittaa tutkimusta, johon apuraha on myönnetty.

Kantelijalla oli sekä Portugalin että Ranskan kansalaisuus, ja hän haki apurahaa tarkoituksenaan tehdä tutkimusta Instituto de Biologia Experimental e Tecnologicassa Portugalissa. Kantelijan mukaan hän oli ennen hakemuksen tekemistä lähettänyt komissiolle 17. tammikuuta 1995 päivätyyn kirjeen saadakseen tietää, miten komissio soveltaisi kansalaisuutta koskevaa ehtoa sellaisessa tilanteessa, jossa hän oli, henkilöihin, joilla oli useamman kuin yhden valtion kansalaisuus. Hän ei saanut vastausta tiedusteluunsa. Komissio vastasi hänen hakemuksensa 12. heinäkuuta 1995 päivätyllä kirjeellä. Se ilmoitti hänelle, ettei hän ei voinut saada apurahaa, koska hänellä oli sen valtion kansalaisuus, jossa tutkimuslaitos sijaitsee.

Kantelija otti yhteyttä komissioon elokuussa ja syyskuussa 1995 saadakseen komission muuttamaan päätöstään. Hänen mukaansa oli väärin, että komissio sovelsi kansalaisuutta koskevaa ehtoa henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus. Komissio esitti vastauksissaan anteeksipyyntöä siitä, ettei se ollut aikaisemmin toimittanut tarkempaa tietoa kansalaisuusehdon soveltamisesta henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus. Sen mukaan ehtoa sovellettiin aikaisempien ohjelmien ai-

kana kehittyneen käytännön mukaisesti, ja komissio oli tämän jälkeen hyväksynyt nimenomaisen säännön, joka koski sellaisten henkilöiden tilannetta, joilla on useampi kansalaisuus, ja joka vahvisti kehittyneen käytännön. Komissio ei näin ollen muuttanut päätöstään.

Kantelija ilmoitti kantelussaan, ettei hänelle missään vaiheessa annettu asianmukaista tietoa tavasta, jolla komissio soveltaisi kansalaisuusehtoa henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus, koska komissio ei ollut vastannut hänen tiedusteluunsa ja koska komission tapa soveltaa ehtoa oli vailla oikeudellista perustaa. Hän katsoi joka tapauksessa, että komission tapa soveltaa ehtoa oli epäoikeudenmukainen.

TUTKIMUS

Komissio ilmoitti lausunnossaan kantelusta, ettei sillä ollut merkintää asiakirjoissaan tiedustelusta ennen kantelijan tekemää hakemusta toukokuussa 1996. Komissio myönsi, ettei se ollut antanut virallista säännöstä, joka käsittelisi sellaisten henkilöiden ongelmaa, jolla on useampi kansalaisuus, ennen kantelijan hakemuksen hylkäämistä. Se korosti kuitenkin, että tässä virallisessa säännöksessä ainoastaan vahvistetaan aikaisempi käytäntö ja ettei ollut lainvastaista soveltaa kansalaisuutta koskevaa ehtoa henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus, siten, ettei apurahoja voida myöntää tutkimushankkeisiin valtioissa, joiden kansalaisuus kyseisellä henkilöllä on. Tällaisen säännön oikeudenmukaisuudesta komissio ilmoitti, että *"mitä tulee mahdollisuuksiin päästä ohjelmaan, useampi kansalaisuus antaa henkilölle lisämahdollisuuden kuulua useampaan sellaiseen valtioon, joiden kansalaiset voivat osallistua kyseiseen ohjelmaan. Se rajoittaa kuitenkin valintaa isäntävaltion osalta. On kuitenkin korostettava, että tällä kansalaisuutta koskevasta ehdosta johtuvalla rajoituksella ei ole vaikutuksia ainoastaan henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus. Myös sellainen ehdokas voi katsoa ehdon olevan epäoikeudenmukainen, jolla on ainoastaan yksi kansalaisuus ja joka ei ole koskaan asunut siinä valtiossa, jonka kansalainen hän on, ja joka tästä huolimatta ei voi saada tukea koulutukseen kyseisessä valtiossa."*

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies katsoi, että hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että tietoja koskeviin pyyntöihin on vastattava ilman kohtuutonta viivästystä. Joka tapauksessa tässä nimenomaisessa tapauksessa ei ole osoitettu, että komissio olisi saanut pyyntöä, koska kantelijalla ei hänen oman ilmoituksensa mukaan ole enää hallussaan postin tositetta

Mitä tulee väitteisiin, että komission tulkinta kansalaisuusehdon soveltamisesta henkilöihin, joilla on useampi kansalaisuus, on lainvastainen, oikeusasiamies katsoi, että oli osoitettu, että kantelijan hakemuksen hylkäämisen aikaan ollut olemassa kir-

jallista sääntöä henkilöistä, joilla on useampi kansalaisuus. Oikeusasiamiehen mukaan tämä ei kuitenkaan tarkoittanut, että komission olisi katsottava, että sellaiset henkilöt, joilla on useampi kansalaisuus, täyttävät kansalaisuusehdon silloin kun heillä oli sekä tutkimuspaikan valtion kansalaisuus että jokin toinen kansalaisuus. Komission oli ratkaistava kysymys henkilöistä, joilla on useampi kansalaisuus, eikä kyseinen päätös oikeusasiamiehen mukaan loukannut oikeusperiaatteita.

Oikeusasiamiehen mukaan väite komission kansalaisuutta koskevan edellytyksen soveltamisen epäoikeudenmukaisuudesta ollut tässä tapauksessa perusteltu. Itse asiassa asiakirjoista kävi ilmi, että kantelija oli syntynyt ja opiskellut (1976 - 1987) Portugalissa, että hän oli erikoistunut Kanadassa ja Ranskassa (1988 - 1994) ja että hän oli aloittanut tämän jälkeen ammatillisen toimintansa Portugalissa.

Oikeusasiamies ei näin ollen löytänyt tässä asiassa epäkohtaa ja hän päätti asian käsittelyn.

3.2 KANTELIJA LUOPUI KANTELUSTA

3.2.1 EUROOPAN KOMISSIO JA EUROOPAN PARLAMENTTI

VÄÄRÄÄ TIETOA EUROOPAN KOMISSION JA EUROOPAN PARLAMENTIN TIEDOTUSTOIMISTOISTA ROOMASSA

Päätös kanteluun 23/03.06.95/SL/PD/UK-en Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia vastaan

Italian kansalainen L. teki kantelun Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia vastaan. Hänen mukaansa näiden kahden toimielimen tiedotustoimistot Roomassa olivat antaneet hänelle väärää tietoa yhteisön kilpailuista.

Kanteluja koskeissa lausunnoissaan nämä kaksi toimielintä ilmoittivat asiasisällön osalta, ettei niiden henkilöstöllä ollut muistikuvaa kantelijan vierailusta tiedotustoitimistoissa ja että toimielimet olivat hämmästyneitä siitä, että hänelle oli annettu väärää tietoa, koska niiden mukaan hänelle annetut tiedot olivat vastoin toimielinten vakiintunutta henkilöstöpolitiikkaa ja koska tiedotustoitimistoja oli muistutettu niiden tehtävistä tällä alalla.

Lausunnot toimitettiin kantelijalle, joka ilmoitti oikeusasiamiehelle, että hän luopui asiasta.

Edellä mainitun perusteella oikeusasiamies päätti asian käsittelyn

3.3 TOIMIELIN SOPI ASIAN

3.3.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

OIKEUS SAADA TIETOJA EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENTEN LÄSNÄOLOLUETTELOSTA

Päätös kanteluun 26/13.07.1995/MAJQCS/FR/FR Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Kolme ranskalaista lehtimiestä tekivät kantelun Euroopan parlamenttia vastaan. He olisivat halunneet 13. heinäkuuta 1995 tutustua Euroopan parlamentin jäsenten läsnäololuetteloon, joka oli Parlamentin istuntosalin ulkopuolella Strasbourgissa. Tarkoitus on, että parlamentin jäsenet kirjoittavat nimensä listaan ennen kuin he menevät istuntosaliin. Parlamentin salivahtimestarit olivat estäneet tutustumisen lis-toihin.

Kantelijoiden mukaan läsnäololuettelot olivat täysin avoimessa tilassa yleisön saata-villa ilman fyysisiä esteitä niihin pääsemiselle, eikä esillä ollut ilmoitusta, jossa olisi kielletty yleisöä tutustumasta läsnäololuetteloihin. Kantelijat väittivät myös, ettei yleisö voinut tietää, kuinka monen metrin, desimetrin tai senttimetrin päähän se sai lähestyä läsnäololuetteloita loukkaamatta tällaista läsnäololuetteloihin pääsyä kos-kevaa kieltoa.

TUTKIMUS

Kantelua koskeva Euroopan parlamentin lausunto toimitettiin kantelijoille, jotka il-maisivat kantansa siitä.

Oikeusasiamies pyysi parlamentilta lisätietoja. Näiden seikkojen perusteella kaksi oikeusasiamiehen toimiston virkamiestä tapasi Euroopan parlamentin edustajan. Tämän kokouksen jälkeen oikeusasiamies toimitti ehdotuksen parlamentille.

Parlamentin kannasta voidaan esittää seuraava yhteenveto: Läsnäololuettelot ovat sisäisiä asiakirjoja, joita parlamentin hallinto hyödyntää tehdessään päätöksiä eri korvauksista, joihin jäsenet ovat oikeutettuja. Yleisöllä ei koskaan ole ollut oikeutta saada tietoja näistä läsnäololuetteloista, mutta sillä on aina ollut oikeus tutustua lo-pullisiin luetteloihin, jotka julkistetaan istuntopöytäkirjoissa ja jotka ovat saatavilla seuraavana päivänä. Yleisö voi myös saada tietoonsa nimenhuutoäänestykseen osallistuneiden jäsenten nimet usein noin puoli tuntia äänestyksen jälkeen. Lopuksi parlamentti huomautti, että kyseiset läsnäololuettelot sijaitsivat aikaisemmin istunto-salissa. Ainoa syy sille, miksi läsnäololuettelot olivat nyt istuntosalin ulkopuolella, on

se, ettei istuntosalissa ollut niille tilaa uusien jäsenvaltioiden liittymisen jälkeen. Näiden perusteiden vuoksi parlamentti aikoi pitää edelleen voimassa kiellon, joka koskee pääsyä läsnäololuetteluihin.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies huomautti, että jokainen yhteisön toimielin on toimivaltainen antamaan sääntöjä sisäistä organisaatiotaan koskevan toimivallan puitteissa asiakirjensa julkisuudesta, koska yhteisön lainsäätäjä ei ole antanut yleisiä sääntöjä yhteisön toimielinten asiakirjojen julkisuudesta.

Toiseksi oikeusasiamies huomautti, että läsnäololuetteloissa olevat tiedot Euroopan parlamentin jäsenen läsnäolosta istuntosalissa tietyinä ajankohtana ovat erittäin rajalliset, koska jäsenet voivat tahtoessaan vapaasti tulla istuntosaliin ja poistua sieltä allekirjoittamatta läsnäololuetteloa uudestaan.

Tämän perusteella oikeusasiamies katsoi, että parlamentti voi sisäistä organisaatiotaan koskevan toimivallan perusteella kieltää yleisöä saamasta tietoa näistä läsnäololuetteloista ja että läsnäololuettelot on tarkoitettu ennen kaikkea hallinnollisiin tarkoituksiin.

Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, ettei ollut asianmukaista sijoittaa läsnäololuetteloita yleisölle avoimeen tilaan, jossa oli lähes mahdotonta varmistaa kiellon noudattaminen, jos parlamentti haluaa, ettei yleisö voi tutustua niihin. Tämän vuoksi oikeusasiamies lopulta ehdotti, ettei yleisön pääsyä läsnäololuetteluihin estettäisi niin kauan kuin läsnäololuettelot ovat istuntosalin ulkopuolella ja että parlamentin salivahtimestarit voisivat tätä tarkoitusta varten laaditulla asiakirjalla antaa tietoa läsnäololuetteloista ja nimenhuutoäänestyksistä asiasta erityisen kiinnostuneille.

Parlamentti ilmoitti vastineena tähän ehdotukseen, että pääsihteeriltä oli pyydetty läsnäololuettelojen sijoittamista takaisin istuntosaliin, ja jos tämä osoittautuisi mahdolltomaksi, että kiinnostuneille annettaisiin kirjallinen tiedote jäsenten läsnäoloa koskevista tiedonsaantikeinoista.

Kun otetaan huomioon edellä mainittu parlamentin toimivalta, joka koskee sen sisäistä organisaatiota, sekä toimenpiteet, joihin oli ryhdytty, oikeusasiamies päätti asian käsittelyn.

3.3.2 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

OIKEUS SAADA NEUVOSTON HALLUSSA OLEVIA ASIAKIRJOJA

Päätös kanteluun 45/26.7.95/JPB/PD/B-dk Euroopan unionin neuvostoa vastaan

KANTELU

Tanskan kansalainen B. teki kantelun neuvostosta. Hän pyysi, että kaikki olemassa oleva tieto, joka on lainsäädännön ymmärtämisen kannalta tarpeen, julkistetaan, ja hän katsoi, että hänellä oli Euroopan parlamentin jäsenenä oltava tiedossaan kaikki lainsäädäntö, pöytäkirjat mukaan lukien. Kantelun liitteenä oli jäljennös neuvoston oikeudellisen yksikön muistiosta, jossa arvostellaan neuvoston käytäntöä sen kokouksien pöytäkirjoihin sisällytettävien lausumien osalta.

TUTKIMUS

Neuvosto esitti kantelua koskevassa lausunnossaan kolme väitettä:

Ensinnäkin se väitti, ettei kantelu kuulunut oikeusasiamiehen toimivaltaan. Väitettään se perusteli sillä, ettei kantelussa osoitettu, että neuvoston toiminnassa olisi ilmennyt hallinnollinen epäkohta ja että oikeudellisen yksikön muistio ei muodostanut todistetta tällaisesta epäkohdasta. Neuvosto väitti myös, että kantelija oli osoittanut asian oikeusasiamiehelle Euroopan parlamentin jäsenen ominaisuudessa ja että kantelijan halu saada tietoa kaikesta olemassa olevasta lainsäädännöstä oli poliittisen tahdon osoitus.

Toiseksi neuvosto väitti, ettei kantelija ollut suorittanut tarvittavia hallinnollisia menettelyjä neuvostossa ennen kuin hän teki kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle.

Kolmanneksi neuvosto väitti, että se oli 2. lokakuuta 1995 hyväksynyt käytäntösäännöt neuvoston pöytäkirjojen ja niihin sisällytettävien lausumien julkistamisesta neuvoston toimiessa lainsäätäjänä, mikä osoittaa, että neuvosto on muuttanut käytäntöään tällä alalla huomattavasti. Käytäntösääntöjen hyväksymisen jälkeen kaikki sellaiset neuvoston kokousten pöytäkirjoihin sisällytettävät lausumat on julkaistettu, jotka koskevat säädösten lopullista antamista niin kuin on ilmaistu neuvoston työjärjestyksen liitteessä.

PÄÄTÖS

Neuvoston ensimmäisen väitteen osalta oikeusasiamies huomautti, että oikeusasiamies päättää itse, voiko hän ottaa asian tutkittavakseen. Yhteisön toimielimet ja laitokset voivat luonnollisesti saattaa kantansa oikeusasiamiehen tietoon.

Tarkasteltaessa kantelun tutkittavaksi ottamista ei voida edellyttää, että kantelija toimittaa ratkaisevaa näyttöä kantelun kohteena olevasta epäkohdasta. Tässä yhteydessä on muistettava, että oikeusasiamiehen tehtäviin kuuluu myös yhteisön toimielinten ja Euroopan kansalaisten välisten suhteiden parantaminen. Oikeusasiamiehen virka perustettiin tukemaan unionin sitoutumista avoimeen, demokraattiseen ja vastuulliseen hallintoon. Jos kansalaisia vaaditaan toimittamaan todistusaineistoa hallinnollisesta epäkohdasta, kun he tekevät kantelun, se asettaisi heille kohtuuttoman taakan ja se vaikeuttaisi kansalaisten turvautumista oikeusasiamieheen. Tällaisella edellytyksellä ei myöskään näytä olevan oikeudellista perustaa. EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tarkastelun perusteella selviää, että oikeusasiamies tutkii "*väitettyjä seikkoja*" (ranskaksi "*faits allégués*"), eikä todeksi osoitettuja tosiseikkoja. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 1 kohdan mukaan oikeusasiamies voi suorittaa tutkimuksia "mahdollisten hallinnollisten epäkohtien selvittämiseksi" (ranskaksi "*cas éventuel de mauvaise administration*").

Kantelussa väitettiin, ettei kaikki olemassa oleva lainsäädäntö ollut saatavilla. Kantelun olennaisena osana oli muistio. Muistiossa arvosteltiin voimakkaasti neuvoston käytäntöä sen kokousten pöytäkirjoihin sisällytettyjen lausumien osalta. Kantelussa väitettiin näin ollen selkeästi, että kyseessä oli hallinnollinen epäkohta.

Kantelijan asema Euroopan parlamentin jäsenenä ei vaikuta käsiteltävänä olevaan asiaan. EY:n perustamissopimuksen 8 d artiklan mukaan "jokainen" unionin kansalainen voi kääntyä oikeusasiamiehen puoleen. Mikään ei näin ollen estä Euroopan parlamentin jäsentä tekemästä kantelua oikeusasiamiehelle. Neuvoston esittämän kantelun "poliittisuutta" koskevan väitteen osalta oikeusasiamies huomautti, että hänen mielestään voimassa olevan lainsäädännön julkisuus on demokraattisen oikeusjärjestyksen perusvaatimus. Kanteluun, jossa väitetään, ettei se ole toteutunut, on luonnollisesti suhtauduttava erittäin vakavasti riippumatta poliittisista syistä, joita neuvosto väittää piilevän kantelun taustalla.

Oikeusasiamies ei näin ollen katsonut, että neuvoston ensimmäinen väite olisi antanut hänelle aihetta muuttaa alkuperäistä päätöstään ottaa kantelu tutkittavaksi.

Mitä tulee neuvoston ilmoitukseen, jonka mukaan kantelija ei ollut suorittanut "aiheellisia hallinnollisia menettelyjä" neuvostossa ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti, oikeusasiamies huomautti, että tämän säännöksen kohdalla erikieliset versiot eroavat ilmeisesti hieman toisistaan. Tanskaksi käytetään aivan oikein termiä "*fornødne*", minkä perusteella vaikuttaa siltä, että tällaiset hallinnolliset menettelyt ovat välttämättömiä. Toisaalta esimerkiksi englannin-, ranskan-, saksan-, espanjan- ja ruotsinkielisissä versioissa käytetään termejä "*appropriate*", "*appropriées*", "*geeigneten*", "*adecuadas*" ja "*lämpliga*", joiden perusteella vaikuttaa siltä, että on suoritettava asianmukaiset hallinnolliset menettelyt. Säännöksen todellisen tarkoituksen perusteella oikea tulkinta on luultavasti se, että ensin on suoritettava asianmukaiset

hallinnolliset menettelyt. Oikeusasiamiehen tehtävänä on päättää, mikä on asianmukaista yksittäisessä tapauksessa.

Tässä tapauksessa vaikuttaa siltä, että neuvoston kokousten pöytäkirjoihin sisällytettäviä lausumia oli pidetty esteinä pöytäkirjojen julkistamiselle. Tätä tulkintaa tukee lisäksi se, että neuvosto katsoi tämän jälkeen tarpeelliseksi hyväksyä käytäntösäännöt neuvoston pöytäkirjojen ja pöytäkirjoihin sisällytettävien lausumien julkistamisesta. Näin ollen on oletettava, että niitä ennen vallinneesta hallinnollisesta lähestymistavasta luovuttiin.

Näiden edellytysten vallitessa oikeusasiamies ei neuvoston toisen väitteen perusteella näe syytä sille, että hän muuttaisi alkuperäistä päätöstään kantelun ottamisesta tutkittavaksi.

Asian perusteiden osalta oikeusasiamies katsoi, että toimielimet arvostavat erittäin paljon asiakirjojen julkisuutta keinona lisätä avoimuutta unionissa (ks. esimerkiksi Maastrichtin sopimuksen liitteenä oleva julistus N:o 17 oikeudesta saada tietoja ja neuvoston 22. tammikuuta 1996 komission lainsäädäntöohjelman vuodelle 1996 yhteydessä antama julistus).

Kuten edellä on mainittu, oikeusasiamiehen viran perustamisen tarkoituksena oli korostaa unionin sitoutumista avoimuuteen. Tämän vuoksi on selvä, että avoimuus ja oikeus saada tietoja asiakirjoista kiinnostavat oikeusasiamiestä paljon. Hän totesi, että hyväksymällä 2. lokakuuta 1995 käytäntösäännöt neuvosto oli ryhtynyt toimenpiteisiin, joiden on pidettävä välttämättöminä, jotta sellaisten asiakirjojen julkisuus olisi tulevaisuudessa turvattu, joita kantelu koski. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, ettei ollut perusteita kantelun tutkimiselle tätä enempää, ja hän päätti asian käsittelyn.

3.3.3 EUROOPAN KOMISSIO

KORVAUS VALMISTELUTYÖSTÄ

Päätös kanteluun 5/9.11.94/FE/EF-en Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Lakiasiaintoimisto kanteli asiakkaansa, konferensseja järjestävän yhtiön puolesta Euroopan oikeusasiamiehelle Euroopan komission toiminnasta marraskuussa 1994.

Komissio oli vuonna 1992 pyytänyt yhtiötä järjestämään konferenssin. Vähän ennen konferenssia komissio peruutti sen. Peruutus johtui ilmeisesti siitä, että asiasta komissiossa vastaava virkamies ei pystynyt saamaan konferenssille budjettivaroja. Peruutuksesta aiheutui yhtiölle taloudellista vahinkoa, koska konferenssin järjestämiseen oli jo käytetty aikaa ja rahaa.

Myöhempi kirjeenvaihto ja yhteydenotot komissioon eivät olleet tuoneet korjausta.

TUTKIMUS

Koska Euroopan oikeusasiamies otti tehtävänsä vastaan vasta 27. syyskuuta 1995, hän ei pystynyt käsittelemään kantelua heti sen saavuttua. Lokakuun 31. päivänä 1995 hän pyysi komissiota antamaan lausunnon kantelun johdosta

Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle 15. tammikuuta 1996 faksitse ja 17. tammikuuta 1996 kirjeitse, että se oli marraskuussa 1995 tarjoutunut maksamaan yhtiölle kertakorvauksen kaikista aiheutuneista kustannuksista. Tarjous oli hyväksytty, ja yrityksen vaatimukset oli siten täytetty.

PÄÄTÖS

Koska kantelun asia oli ratkaistu molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla, Euroopan oikeusasiamies katsoi, että asia on loppuun käsitelty. Yritys kiitti oikeusasiamiestä siitä, että tämä oli tutkinut asiaa, "*mikä oli kannustanut komissiota neuvottelemaan vakavasti*".

*Euroopan oikeusasiamies
Jacob SÖDERMAN.*

*Kanteluista keskustellaan
lakimiesten kokouksessa.*

*Johtava hallintovirkamies Ian HARDEN
esittelemässä kantelua kokouksen
osanottajille.*

VIIVÄSTYS VASTAAMISESSA TIEDUSTELUUN

Päätös kanteluun 22/03.05.1995/AP/DE Euroopan komissiota vastaan

P. teki 28. huhtikuuta 1995 kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle Euroopan komissiota vastaan väittäen, ettei komissio ollut vastannut hänen 12. lokakuuta 1994 ja 15. helmikuuta 1995 päivätyihin kirjeisiinsä.

Koska oikeusasiamies aloitti tehtäviensä hoitamisen vasta 27. syyskuuta 1995, hän ei voinut käsitellä kantelua heti sen saavuttua. Hän pyysi 27. lokakuuta 1995 Euroopan komissiolta huomautuksia asiassa.

Komissio toimitti 26. tammikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä lausuntonsa kantelusta oikeusasiamiehelle ja myönsi, että viivästys vastattaessa kantelijalle oli ollut epätavallisen pitkä. Kantelija oli osoittanut tiedustelunsa komissiolle Luxemburgiin lokakuussa 1994 ja helmikuussa 1995, ja niihin oli vastattu vasta 31. toukokuuta 1995. Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että komission pääosasto V on tämän jälkeen muuttanut menettelyjään vastattaessa tällaisiin kirjeisiin välttääkseen vastaisuudessa viivästykset. Kantelijan uuteen 12. kesäkuuta 1995 päivätyyn ja suoraan komissiolle Brysseliin osoitettuun kirjeeseen oli vastattu kirjeitse 7. heinäkuuta 1995.

Koska kantelijan pyyntöön vastattiin ja koska oikeusasiamies katsoi komission kirjeenvaihtoa koskevan menettelyn muutoksen olevan tyydyttävä, hän katsoi, etteivät lisätutkimukset olleet perusteltuja, ja päätti asian käsittelyn.

LUVATUN TUEN SUORITTAMATTA JÄTTÄMINEN

Päätös kantelusta 95/30.8.95/IMI/EF/NL-en Euroopan komissiota vastaan

Hollantilaisessa instituutissa työskentelevä Z. teki kantelun oikeusasiamiehelle 23. elokuuta 1994 hallinnollisesta epäkohdasta Euroopan komissiossa. Kantelija väitti, että pääosasto V oli 18. toukokuuta 1994 päivätyssä kirjeessään suostunut osallistumaan 5000 eculla kyseisen instituutin järjestämän eurooppalaisia vaaleja vuonna 1994 käsittelevän seminaarin kustannuksiin ja ettei komissio kuitenkaan koskaan suorittanut kyseistä tukea.

Koska oikeusasiamies aloitti tehtäviensä hoitamisen vasta 27. syyskuuta 1995, hän ei voinut käsitellä kantelua heti sen saavuttua. Hän toimitti 20. marraskuuta 1995 kantelun Euroopan komissiolle huomautuksia varten.

Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle 12. tammikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä, että laitoksen ja komission välinen erimielisyys oli ratkaistu ja että hän peruutti kantelun.

Oikeusasiamies totesi, että tapaus oli ratkaistu molempia tyydyttävällä tavalla ja päätti asian käsittelyn.

PUHTAUDESTA KERTOVAN SINISEN LIPUN MYÖNTÄMINEN UIMARANNALLE

Päätös kanteluun 235/16.11.95/JMC-fr Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

C. teki marraskuussa 1995 kantelun, joka koski uimarannan laadusta ja puhtaudesta kertovan sinisen lipun myöntämistä Armação de Pêran uimarannalle Algarvessa, Portugalissa sekä EAKR:n varojen käyttöä tämän uimarannan hyväksi.

Kantelijan mukaan sinisen lipun myöntäminen Armação de Pêran uimarannalle on aiheutonta, koska kyseisellä uimarannalla on haitallisia vaikutuksia ympäristölle ja kansanterveydelle. Hän liitti kanteluunsa useita valokuvia, joista kävi ilmi uimarannalle johtavien alueiden kurja tila sekä sinne kerääntyneiden jätteiden määrä. Lisäksi hän esitti epäilyjä Portugalin viranomaisten tavasta käyttää uimarannan suojeluun myönnettyjä EAKR:n varoja.

TUTKIMUS

Euroopan oikeusasiamies antoi Euroopan komissiolle tiedon sinisen lipun myöntämisestä Armação de Pêran uimarannalle ja pyysi siltä lausuntoa asiasta.

Vastauksessaan komissio huomautti ensiksikin, ettei se ole suoraan vastuussa sinisen lipun myöntämisestä. Tätä toimintaa koordinoi Tanskassa sijaitseva kansalaisjärjestö. Komission osuus rajoittuu siihen, että se toimittaa tiedot yhtä myöntämisperustetta varten. Komissio oli kuitenkin pyytänyt tarkempia tietoja edellä mainitulta järjestöltä ja sitoutui toimittamaan C:lle selvityksensä tulokset.

Yhteisön varojen osalta komissio totesi, ettei petosta ole havaittu.

Komissio välitti lausuntonsa C:lle, joka ilmoitti olevansa tyytyväinen tapaan, jolla oikeusasiamies oli hoitanut asian, sillä sinistä lippua ei enää myönnetty Armação de Pêran uimarannalle vuodeksi 1996, ja hän peruutti kantelunsa. Hän pyysi myös, että edellä mainitut selvityksen tulokset lähetettäisiin hänelle.

C. liitti lisäksi mukaan jäljennöksen komission jäsen Ritt BIERREGAARDin kirjeestä, jossa ilmoitettiin, että komissio oli aloittanut perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen menettelyn Portugalin viranomaisia vastaan asiaa koskevien yhteisön säädösten ja erityisesti direktiivin 76/160/ETY (uimavedet) rikkomisesta.

PÄÄTÖS

Sinisen lipun myöntämisestä huolehtii ja siitä päättää hallitustenvälinen järjestö, Euroopan ympäristökasvatusrahasto, jonka kotipaikka on Tanskassa. Komissio ei siis ole sinisen lipun myöntävä viranomainen. Se on kuitenkin jossain määrin mu-

kana prosessissa, sillä se toimittaa tiedot yhdestä sinisen lipun myöntämisperusteista eli uimavesien laadusta.

Komissio toimitti kantelun edelleen kyseiselle rahastolle ja pyysi kansallista järjestöä toimittamaan tiedot siitä, millä perusteella sininen lippu oli myönnetty kyseiselle uimarannalle.

Samaan aikaan komissio on aloittanut perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn Portugalia vastaan vesinäyteanalyysin mahdollisen manipuloinnin vuoksi (uimavesistä annetun direktiivin 76/160/ETY rikkominen).

Komission selvityksen mukaan siinä, miten Portugalin viranomaiset olivat käyttäneet yhteisön varoja, ei ollut havaittavissa petosta.

Ottaen näin ollen huomioon toisaalta, että sinistä lippua ei myönnetty Armacao de Pêran uimarannalle vuodeksi 1996, ja toisaalta toimenpiteet, joihin komissio oli ryhtynyt toimivaltansa rajoissa toimivaltaiten viranomaisten ja toimielinten suhteen, C:n kantelussaan esittämiin oikeutettuihin kysymyksiin annettuja vastauksia on pidettävä tyydyttävänä.

Tämän päätöksen seurauksena C. peruutti kantelunsa, ja oikeusasiamies päätti olla suorittamatta lisätutkimuksia ja lopetti asian käsittelyn.

MYÖHÄSTYS LASKUN MAKSAMISESSA

Päätös kanteluun 236/17.11.95/AKH/KT-en Euroopan komissiota vastaan

Euroopan komission kanssa sopimuksen tehnyt yritys kanteli marraskuussa 1995 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että Tacis-ohjelmaan kuuluvaan Tonavan ympäristöohjelman (Danube Environmental Program) laskun maksaminen oli myöhästynyt. Lasku oli lähetetty komissiolle helmikuussa 1994, mutta se maksettiin vasta kuuksia myöhemmin, vaikka sopimuksen mukainen maksuaika oli 30 päivää.

Oikeusasiamies pyysi komissiolta selitystä asiaan. Vastauksessaan komissio katsoi, että yritykselle maksettiin kohtuuttoman myöhään ja että laskusta olisi maksettava korkoa.

Komission vastaus lähetettiin kantelijalle. Yritys oli tyytyväinen komission anteeksi-pyyntöön ja tarjoukseen maksaa korkoa myöhästyneestä maksusuorituksesta..

Tapaus ratkaistiin kantelijaa tyydyttävällä tavalla, joten oikeusasiamies päätti asian käsittelyn.

DIREKTIIVI MUUSTA ENSIVAKUUTUKSESTA KUIN HENKIVAKUUTUKSESTA

*Päätös kanteluihin 256/23.11.95/EA/B-fr, 291/21.12.95/SA/B-fr,
311/4.1.96/CN/B-fr Euroopan komissiota vastaan*

KANTELUT

Kantelut koskevat Euroopan komission tulkintaa muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevasta direktiivistä 92/49/ETY.

Ranskassa sijaitseva vakuutusyhtiö ilmoitti lokakuussa 1995 belgialaisille asiakkailleen, kantelijoille, päättäneensä lopettaa ulkomailla asuvien henkilöiden riskien vakuuttamisen ja perusteli tätä "palveluiden vapaata tarjoamista koskevilla yhteisön määräyksillä". Vaikuttimina olivat vakuutuksista annettujen kolmansien direktiivien voimaantulo 1. heinäkuuta 1994 ja näistä direktiiveistä johtuvat velvoitteet. Asiakkaat kääntyivät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen ja valittivat Euroopan komission tavasta tulkita näitä yhteisön direktiivejä, joiden he katsoivat olevan syynä sopimuksensa irtisanomiseen.

TUTKIMUS

Euroopan oikeusasiamies ilmoitti asiasta Euroopan komissiolle, joka antoi lausunnon.

Euroopan komissio selosti ensiksi direktiivien oikeudellisia säännöksiä vakuutusjärjestelmään pääsemisestä ja liiketoiminnan harjoittamisesta. Sen jälkeen se kuvasi yksityiskohtaisesti tietyissä jäsenvaltioissa ennen näiden direktiivien voimaantuloa vallinnutta tilannetta ja täsmensi lopuksi komission kannan näihin kanteluihin.

Kantelijat eivät esittäneet huomautuksia komission lausunnosta, vaan pelkästään kiittivät oikeusasiamiestä asian käsittelystä

PÄÄTÖS

Ennen vakuutuksista annettujen direktiivien voimaantuloa tietyissä jäsenvaltioissa, muun muassa Belgiassa, kiellettiin toisessa valtiossa sijaitsevaa vakuutusyhtiötä vakuuttamasta niiden alueella sijaitsevia riskejä, ellei kyseisen yrityksen kotipaikka ollut kyseisten jäsenvaltioiden alueella. Tämän ehdon täyttymättömyydestä oli määrätty seuraamuksia, erityisesti sopimuksen mitättömyys.

Tämän järjestelmän mukaisesti kantelijoiden ja vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella ei siis ollut minkäänlaisia oikeudellisia takeita, jos vakuutuksenantaja ei täyttänyt kyseistä ehtoa.

Vakuutuksista annettujen kolmansien direktiivien tavoitteena on saattaa päätökseen tämä vakuutuspalveluiden vapaan tarjoamisen estävä tilanne ja sallia jokaisen jo-

honkin jäsenvaltioon sijoittautuneen vakuutuksenantajan kattaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevia riskejä ilman, että se edellyttää kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautumista.

Tämä edellyttää kuitenkin, että "*isäntävaltio*" voi valvoa vakuutuksenantajan toimintaa. Tämän vuoksi uudessa järjestelmässä määrätään vakuutuksenantajille tiettyjä velvoitteita. Vakuutuksenantajan, jonka kotipaikka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, on esimerkiksi noudatettava tiettyjä sen jäsenvaltion, jossa riski katetaan, sääntöjä ja erityisesti verotusta koskevia sääntöjä.

Tässä tapauksessa on mahdollista, että kantelijoiden vakuutuksenantaja arvioi velvoitteet liian raskaiksi ja päätti rajoittaa toimintansa Ranskaan. Näin ollen se sanoi irti sopimukset, joilla katettiin riskejä Belgiassa. Tässä on kuitenkin kyse kyseisen yhtiön kauppastrategisesta valinnasta, johon asiaa koskevat yhteisön direktiivit eivät millään tavalla pakottaneet; on muita vakuutuksenantajia, jotka ovat päättäneet jäädä uuden järjestelmän alaisuuteen.

Edellä mainitun perusteella oikeusasiamies katsoi, etteivät lisätutkimukset ole perusteltuja ja päätti asian käsittelyn.

MATKA- JA OLESKELUKULUJEN KORVAUKSET

Päätös kanteluun 450/20.2.96/JF/A/KT-en Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

F. matkusti heinäkuussa 1995 Brysseliin kilpailuun liittyviä suullisia kokeita varten. Komissio neuvoi häntä ottamaan yhteyttä komission matkatoimistoon, joka järjesti hänelle erityishintaisen hotellihuoneen. Lisäksi hänelle korvattiin matkakulut Brysselin lentokentältä kaupunkiin sekä paluulipun hinta.

Syyskuussa 1995 komissio kutsui F:n Brysseliin lääkärintarkastusta ja haastattelua varten. Kuten heinäkuussa, F. kääntyi komission matkatoimiston puoleen, josta hänelle kerrottiin, ettei komissio ollut myöntänyt hänelle oikeutta erityishintaiseen hotellihuoneeseen. Halvin hotelli, josta hän onnistui saamaan huoneen, oli heinäkuista hotellia kalliimpi.

Tämän vuoksi lääkärintarkastus- ja haastattelukäynnin hotellikulut olivat komission lopullista korvausta korkeammat. Lisäksi hakijalle ei tällä kertaa korvattu matkaku- luja Brysselin lentokentältä kaupunkiin eikä metrokuluja Brysselissä. Kantelija otti yhteyttä komissioon asian selvittämiseksi, mutta ei ollut tyytyväinen saamaansa vastaukseen.

TUTKIMUS

Euroopan oikeusasiamies kirjoitti Euroopan komissiolle ja pyysi tältä lausuntoa kantelusta.

Vastauksessaan komissio selitti, että kilpailuun osallistumaan, haastatteluun tai lääkärintarkastukseen kutsuttujen yhteisön henkilöstöön kuulumattomien henkilöiden matka- ja oleskelukulujen korvausta koskevien sääntöjen (jäljempänä 'säännöt') 8 artiklan mukaisesti oleskelukulut korvataan päivärahana, joka on tarkoitettu kiinteämääräiseksi (ei täysimääräiseksi) korvaukseksi hakijan kuluista.

Lentokentän ja Brysselin välistä junalippua ei säännöissä määrätä korvattavaksi, mutta käytännössä lipun hinta korvataan hakijan pyynnöstä.

Kantelijalle heinäkuussa 1995 järjestetty erityishintainen hotellihuone ei ollut tavanomainen menettely ja toteutettiin poikkeuksellisesti, koska kirjallisten ja suullisten kokeiden välinen aika oli niin lyhyt.

Komission lausunto lähetettiin kantelijalle huomautuksia varten.

Hän ilmoitti oikeusasiamiehelle, ettei ollut tietoinen säännöistä ja että heinäkuun 1995 erityisjärjestelyn poikkeuksellista luonnetta ei oltu koskaan ilmoitettu hänelle.

PÄÄTÖS

Kun komissio kutsui F:n Brysseliin lääkärintarkastusta ja haastattelua varten syyskuussa 1995, kutsukirjeessä ilmoitettiin:

"matkakulunne korvataan tarvittaessa oheisessa lomakkeessa esitetyin edellytyksin".

Liitteenä olleessa lomakkeessa lueteltiin edellä mainitut säännöt. Näin ollen oli ilmeistä, että "säännöt" oli annettu kantelijalle tiedoksi syyskuussa 1995. Säännöissä mainittiin kaikki asiaankuuluvat edellytykset korvausten maksamiseksi hakijoille. F. sai korvauksen sääntöjen 8 artiklan 3 kohdan perusteella, jossa määrätään kiinteämääräisestä 50 ecun päivarahasta.

Tämä kiinteämääräinen korvaus kattoi hakijan kuluista majoituksen, ateriat, kuljetuksen paikan päällä, Brysselin metro mukaan lukien.

Junamatkasta lentokentältä Brysseliin aiheutuneiden kulujen osalta komissio vahvisti oikeusasiamiehelle, että tahattomasta virheestä johtuen niitä ei ollut korvattu ja että korvausta ollaan maksamassa.

Saatuaan nämä tiedot oikeusasiamies katsoi, etteivät lisätutkimukset ole perusteltuja ja päätti asian käsittelyn.

TIEDONSAANTI KILPAILUN TULOKSISTA

Päätös kanteluun 485/13.03.96/LV/B/KT-fr Euroopan komissiota vastaan

Useita kuukausia sen jälkeen, kun V. oli kirjattu Euroopan komission avoimen kilpailun varallaololuetteloon, komission yksiköt eivät edelleenkään olleet ottaneet yhteyttä häneen mahdollista palvelukseen ottamista varten. V. otti yhteyttä komissioon saadakseen tietää kilpailussa menestyneiden hakijoiden lukumäärän, oman sijansa luettelossa sekä jo palvelukseen otettujen hakijoiden lukumäärän ja sijan luettelossa.

Komissio vastasi vain ensimmäiseen kysymykseen ja vetosi kahden muun kysymyksen osalta luottamuksellisuuteen. V. teki kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1996.

Oikeusasiamies ilmoitti komissiolle kantelusta. Lausunnossaan komissio täydensi kantelijalle aikaisemmin toimittamiaan tietoja vastaamalla myös kahteen muuhun kysymykseen.

Lausunto toimitettiin kantelijalle huomautuksia varten. Tämä ilmoitti oikeusasiamiehelle olevansa tyytyväinen komission antamaan täydentävään vastaukseen.

Näin ollen oikeusasiamies päätti asian käsittelyn.

KOMISSION VASTAUKSEN VIIPYMINEN

Päätös kanteluun 493/15.3.96/HMT/DE Euroopan komissiota vastaan

Saksan kansalainen T. teki kantelun Euroopan komissiota vastaan. Hänen mukaansa hän oli ottanut yhteyttä komissioon koskien hänen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen mutta ei ollut saanut vastausta.

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto otti yhteyttä komission kyseisiin yksiköihin, jotka esittivät anteeksipyyntöä siitä, etteivät ne olleet aikaisemmin ottaneet yhteyttä, ja lupasivat toimittaa kantelijalle vastauksen.

Oikeusasiamies päätti tämän vuoksi olla jatkamatta asian tutkimista ja hän päätti lopettaa asian käsittelyn.

3.3.4 EURATOM-TUTKIMUSLAITOS

SOPIMUSVELVOITTEEN JÄTTÄMINEN TÄYTTÄMÄTTÄ

Päätös kanteluun 30/19.7.1995/AC/IT/KH EURATOMIN laitosta varten

KANTELU

Italian kansalainen C teki 13. heinäkuuta 1995 kantelun Isprassa (Italia) sijaitsevan Euratomin kaukokartoitusten sovellusten tutkimuslaitosta vastaan. Hän väitti, että kyseinen laitos, joka on yksi yhteisistä tutkimuskeskuksista ja joka kuuluu Euroopan komission pääosaston XII (tiede, tutkimus ja kehitys) alaisuuteen, ei ollut maksanut hänelle hänen työstään laitokselle tammikuun 1994 ja marraskuun 1994 välisenä aikana.

TUTKIMUS

Kantelu lähetettiin 13. joulukuuta 1995 komissiolle sen huomautuksia varten ja komissio antoi ensimmäisen lausuntonsa 15. maaliskuuta 1996. Komissio otti uudestaan yhteyttä oikeusasiamieheen 3. heinäkuuta 1996 ja teki ehdotuksen siitä, kuinka erimielisyys voitaisiin ratkaista.

Komission mukaan kantelija ei ollut suorittanut sopimuksen mukaisia velvoitteitaan asianmukaisesti sopimuksessa määrätyn ajan kuluessa. Tämän vuoksi hän ei ollut saanut maksua. Komissio katsoi kuitenkin, että se pystyisi pääsemään sopimukseen kantelijan kanssa, ja ehdotti, että se maksaisi puolet sopimuksen täyttämisestä maksettavasta määrästä. Tämä kuitenkin ainoastaan sillä ehdolla, ettei kantelija milloinkaan eikä minkään olosuhteiden vallitessa käyttäisi tai kehittäisi edelleen suunnitteleman tietokoneohjelmiston alkukieltä.

Oikeusasiamies lähetti komission ehdotuksen kantelijalle useita kertoja saamatta kuitenkaan vastausta.

Oikeusasiamies otti tämän jälkeen yhteyttä komissioon tiedustellen, oliko komissio suorittanut tarjoamansa määrän. Hänelle ilmoitettiin, ettei maksua ollut vielä suoritettu, koska komissiolle ei ollut vielä ilmoitettu, että kantelija olisi hyväksynyt maksun suorittamisen ehdot.

PÄÄTÖS

Ottettuaan huomioon komission kantelijalle tarjoaman korvauksen ja sen, ettei kantelija vastannut useista yhteydenotoista huolimatta, oikeusasiamies päätti asian käsittelevän.

3.4 OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS

3.4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

AVOIN KILPAILU: HAKIJAN KIRJEEN HUKKAAMINEN

Päätös kanteluun 145/27.9.95/ABMG/B-de Euroopan parlamenttia vastaan

M. G. pyysi Euroopan oikeusasiamiestä ilmoittamaan hänelle hänen oikeudestaan siihen, että hänen Euroopan parlamentin järjestämässä yleisessä kilpailussa saamansa tulokset arvioitaisiin uudelleen. M.G. ei selvinnyt kirjallisesta kokeesta, ja hän lähetti kirjeen valintalautakunnalle pyytäen, että se arvioisi uudelleen hänen saamansa koetulokset. Kantelun tekijän mukaan toista arviointia ei tehty.

Euroopan parlamentti ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle, että kantelun tekijän kirjeen osoite oli väärä, koska se oli kilpailuista vastaavan yksikön sijasta osoitettu valintalautakunnan puheenjohtajalle ja koska kirjettä ei näin ollen löydetty. Kantelijan ottaessa uudelleen yhteyttä parlamenttiin valintalautakunta oli jo lopettanut tehtäviensä hoitamisen ja jättänyt kertomuksensa, eikä hänen koetuloksiaan voitu näin ollen tarkastella uudelleen.

Euroopan oikeusasiamies ilmoitti, että parlamentin olisi pitänyt vastata kantelijan ensimmäiseen kirjeeseen, koska se oli käytännössä saapunut parlamenttiin. Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että väärään osoitteeseen lähetetyt kirjeet on siirrettävä asianmukaiselle yksikölle parlamentissa.

Koetulosten uudelleen arvioinnin osalta ei ole olemassa muodollista säännöstä, joka antaisi hakijalle oikeuden siihen, että hänen koetuloksensa arvioitaisiin uudelleen. Valintalautakunta on tehtäviään hoitaessaan itsenäinen, eikä näin ollen ole olemassa mahdollisuutta saada asiaa muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi koetulosten uudelleen arvioimiseksi. Euroopan oikeusasiamiehelle ilmoitettiin kuitenkin, että eräät valintalautakunnat arvioivat hakijan saamat koetulokset uudelleen, jos hän pyytää sitä kohtuullisen ajan kuluessa. Parlamentti ei ole kiistänyt sitä, että valintalautakunta olisi arvioinut kantelijan tulokset uudelleen, jos pyyntö olisi toimitettu ajoissa.

Euroopan oikeusasiamies arvostelee näin ollen sitä, ettei kanteijan koetuloksia arvioitu uudelleen, koska kantelijan ensimmäistä pyyntöä uudesta arvioimisesta ei löydetty parlamentissa.

Koska valintalautakunta oli kuitenkin lopettanut tehtäviensä hoitamisen ja koska näin ollen ei ollut olemassa mahdollisuutta sovitteluratkaisun saavuttamiseksi asiassa, Euroopan oikeusasiamies päätti lopettaa asian käsittelyn.

3.4.2 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

HYLKÄÄMINEN KILPAILUSTA

Päätös kanteluun 129/19.9.95/TK/B Euroopan unionin neuvostoa vastaan ja kriittinen huomautus

KANTELU

Suomen kansalainen K. kanteli siitä, että häntä ei ollut hyväksytty osallistumaan neuvoston järjestämään kääntäjien kilpailuun. Kilpailu julistettiin helmikuussa 1995. Kilpailuilmoituksessa vaadittiin, että hakijalla:

on oltava ylempi korkeakoulututkinto, josta on osoituksena tutkintotodistus [....] Hakijoiden on todistettava asiakirjoin, että he täyttävät tämän kilpailun osallistumisehdon (jäljennös tutkintotodistuksista tai todistuksista:[....])

K. kertoi ryhtyneensä toimiin, jotta hän täyttäisi tämän ehdon. Hän sai yliopistostaan (Helsingin yliopisto) 24. maaliskuuta 1995 päivätyn todistuksen, jossa vahvistettiin, että hän oli suorittanut kaikki filosofian maisterin tutkintoon vaadittavat opinnot. Todistus oli laadittu humanistisen tiedekunnan viralliselle paperille, varustettu sen virallisella leimalla ja tiedekuntasihteerin allekirjoituksella. Todistuksen mukana toimitettiin virallisesti leimattu luettelo kursseista, jotka K. oli suorittanut, ja arvostuksia, jotka hän oli niistä saanut. K. jätti todistuksen ennen 6. huhtikuuta 1995, joka oli kilpailuilmoituksessa annettu määräaika.

Virallinen tutkintotodistus luovutettiin yliopistolla publiikissa 30. toukokuuta 1995.

Valintalautakunta ilmoitti K:lle heinäkuussa 1995, että häntä ei hyväksytty kilpailuun, koska hän ei ollut esittänyt tutkintotodistusta osoittaakseen, että hän oli suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon. Valintalautakunta katsoi, että vain publiikissa luovutettu asiakirja täytti kilpailuilmoituksen ehdot.

K. otti kolmasti yhteyttä neuvostoon yrittäen saada valintalautakunnan muuttamaan päätöstään - tuloksetta. Hän kanteli oikeusasiamiehelle 11. syyskuuta 1995 siitä, että hänet oli suljettu kilpailusta. Hänen mukaansa todistus, jonka hän oli toimittanut, täytti kilpailuilmoituksen vaatimukset.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies pyysi neuvoston pääsihteeriltä lausuntoa kantelusta. Neuvoston vastauksessa todettiin seuraavaa:

- vakiintunut oikeuskäytäntö on, että kilpailuilmoituksen ehdot sitovat valintalautakuntaa,
- valintalautakunnan on otettava huomioon vain asiakirjat, jotka hakijat jättävät ennen kilpailuilmoituksessa asetettua määräaika. Valintalautakunnan ei odoteta

pyytävän hakijoilta asiakirjoja, joita nämä eivät ole esittäneet, tai ottavan huomioon asiakirjoja, jotka jätetään määräajan jälkeen,

- K:n tapauksessa 24. maaliskuuta 1995 päivättyä "väliaikaista todistusta" ei voitu pitää yliopiston tutkintotodistuksena,
- K:n valintalautakunnalle myöhemmin lähettämien kirjeiden mukana toimitettuja asiakirjoja ei voitu ottaa huomioon, koska ne oli lähetetty määräajan ulkopuolella,
- K:n sulkeminen kilpailusta oli siksi perusteltua.

Neuvoston lausunto lähetettiin K:lle. Huomautuksissaan lausunnosta K. toisti kantanaan, että 24. maaliskuuta 1995 päivätty asiakirja täytti kilpailuilmoituksen vaatimukset, ja että valintalautakunnan olisi siksi pitänyt hyväksyä se.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies myönsi, että kilpailuilmoituksen ehdot sitoivat valintalautakuntaa. Se oli siksi velvollinen tutkimaan, olivatko hakijat esittäneet tutkintotodistuksen osoitukseksi ylemmästä korkeakoulututkinnosta, ja hylkäämään ne, jotka eivät olleet sellaista esittäneet. Lisäksi valintalautakunnan ei odotettu antavan niille, jotka eivät pystyneet täyttämään ehtoa vaadittuun aikaan mennessä, lisää aikaa ehdon täyttämistä varten.

K. oli kuitenkin jättänyt vaadittuun aikaan mennessä asiakirjan, joka todisti hänen suorittaneen yliopistotasoiset opinnot. Ei ollut selvää, että hänen jättämänsä asiakirja ei täyttänyt kilpailuilmoituksen vaatimusta. Valintalautakunta joutui sen vuoksi käyttämään harkintaa päättäessään, täyttikö K. ehdon vai ei.

Käyttäessään harkintaa valintalautakunta omaksui suppean ja jäykän näkemyksen siitä, mitä tarkoittaa "ylempi korkeakoulututkinto, josta on osoituksena tutkintotodistus". Neuvosto ei esittänyt mitään näyttöä siitä, että käytännön hallinnollisista syistä oli välttämätöntä omaksua pikemmin tällainen tulkinta kuin tulkinta, jonka mukaan K:n esittämä todistus olisi voitu hyväksyä. K:lla oli perustellut syyt olettaa, että hänen todistuksensa täytti kilpailuilmoituksen vaatimukset. Oikeusasiamies totesi sen vuoksi, että suppean tulkinnan omaksuminen vaikutti mielivaltaiselta.

Oikeusasiamies katsoi myös, että hyvän hallintokäytännön mukaisesti valintalautakunnan olisi pitänyt olla valmis käsittelemään hakijoiden esittämät todisteet siitä, *että se, mitä oli jätetty määräaikaan mennessä, täytti asetetut ehdot.*

Oikeusasiamies ei voinut pyrkiä sovintoratkaisuun, koska kilpailu, johon K. ei ollut päässyt osallistumaan, oli ohi, ja kilpailun perusteella laadittu luettelo kääntäjistä olisi todennäköisesti voimassa useita vuosia..

Oikeusasiamies totesi, että K. olisi voinut viedä asiansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen kolmen kuukauden kuluessa valintalautakunnan päätöksestä.

Koska hän ei ollut tehnyt sitä, valintalautakunnan päätös sulkea hänet kilpailusta pysyi voimassa.

Oikeusasiamies katsoi sen vuoksi, että lisätutkimukset eivät olleet tarpeen, ja päätti lopettaa kantelun käsittelyn. Oikeusasiamiehen mielestä neuvoston olisi kuitenkin varmistettava, että arvostelu, jonka hän esittää päätöksessään valintalautakuntaa kohtaan, saatetaan valintalautakuntien tietoon.

3.4.3 EUROOPAN KOMISSIO

EUROOPAN KOMISSION TAPA KÄSITELLÄ VALITUKSIA SIITÄ, ETTÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET OLI JÄTETTY ARVIOIMATTA: NEWBURY BYPASS

Päätös yhdistettyihin kanteluihin 206/27.10.95/HS/UK, 211/03.11.95/JC/UK, 226/13.11.95/JC/UK, 229/14.11.95/PAD/UK, 303/03.01.96/COW/UK, 327/08.01.96/RW/UK, 335/08.01.96/AK/UK, 358/15.01.96/EC/UK, 359/16.01.96/JK/UK, 360/09.01.96/SJ/UK, 361/09.01.96/JB/UK, 362/15.01.96/JB/UK, 363/15.01.96/MN/UK, 364/03.11.95/JS/UK, 377/31.1.96/MJ/UK, 378/25.1.96/JB/UK, 382/24.1.96/CW/UK, 383/24.1.96/JK/UK, 403./01.02.96/TPA/UK, 71/4.3.96/PC/UK, 487/14.3.96/BRF/UK, 488/14.3.96/PB/UK, 514/25.3.96/DB/UK, 515/25.3.96/PJW/UK, 526/27.3.96/DHW/UK, 562/18.4.96/DD/UK, 607/24.5.96/BB/UK Euroopan komissiota vastaan

Kantelijat, kaikkiaan 27 henkilöä Yhdistyneestä kuningaskunnasta, arvostelivat Euroopan komissiota huonosta hallinnosta, koska se oli päättänyt olla käynnistämättä rikkomusmenettelyä Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti. He katsoivat, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus oli rikkonut yhteisön lainsäädäntöä, kun se ei ollut suorittanut arviointia Newburyn ohitustien ympäristövaikutuksista Berkshiressä Englannissa.

Taatakseen kanteluiden mahdollisimman tehokkaan ja nopean käsittelyn, oikeus-asiamies käsitteli ne kaikki yhdessä.

Kanteluiden tausta

Neuvoston direktiivissä 85/337/ETY¹ edellytetään, että julkisille tai yksityisille rakennushankkeille voidaan tietyissä tapauksissa myöntää lupa vasta sen jälkeen, kun ympäristövaikutukset on arvioitu. Direktiivi piti muuntaa kansalliseksi lainsäädännöksi viimeistään 3. heinäkuuta 1988.

Direktiivi ei sisällä siirtymäsäännöksiä. Tämä merkitsee, että siinä ei nimenomaisesti todeta, sovelletaanko sitä tapauksiin, joissa luvan myöntämiseen johtava menettely on käynnistetty ennen direktiivin voimaantuloa mutta joissa itse lupa myönnetään sen voimaan tulon jälkeen (ns. rajatapaukset).

Euroopan komissiolle tehtiin vuonna 1994 valituksia siitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat laiminlyöneet direktiivin vaatimukset Newburyn ohitustien kohdalla. Komissio kirjasi valitukset ja käynnisti tutkimuksen asiasta.

Lokakuun 20. päivänä 1995 komissio julkisti lehdistötiedotteen, jossa se totesi, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen Großkrotzenburg-asiassa² antaman tuomion valossa se oli päättänyt tulkita direktiiviä siten, että siinä edellytetään ympä-

¹ EYVL 1985 L175/40.

² Asia C-431/92, komissio vastaan Saksa, tuomio 11. päivänä elokuuta 1995.

ristövaikutusten arviointia vain hankkeilta, joiden lupamenettely oli käynnistetty 3. heinäkuuta 1988 jälkeen. Lehdistötiedotteessa todettiin lisäksi, että tämä merkitsee, että direktiiviä ei sovelleta Newburyn ohitustiehen.

Komissio lähetti tämän jälkeen kirjeen henkilöille, joiden valitukset oli rekisteröity, ja totesi saattaneensa tutkimuksensa päätökseen ja päättäneensä lopettaa asian käsittelyn, koska yhteisön lainsäädäntöä ei ollut katsottu rikutun. Lisätietoja varten valituksen tehneitä kehoitettiin tutustumaan lehdistötiedotteeseen.

KANTELUT

Kun oikeusasiamiehelle tulleita kanteluita tarkastellaan kokonaisuutena, niissä esitetään neljä keskeistä väitettä, jotka koskevat komission päätöstä lopettaa asian käsittely:

- 1) Komissio oli vienyt kansalaisilta mahdollisuuden saada EY:n tuomioistuimen vaikutusvaltainen ratkaisu kyseessä olevista kiistanalaisista yhteisön lainsäädännön kohdista ja oli vaarassa heikentää tuomioistuimen asemaa,
- 2) Joidenkin kantelijoiden mukaan komissio tulkitsi direktiiviä virheellisesti, koska sen vaikuttimena olivat poliittiset näkökohdat tai se oli poliittisen painostuksen kohteena,
- 3) Großkrotzenburg-asian oikea tulkinta tuki näkemystä, että direktiivi koskee Newburyn ohitustietä,
- 4) Komission olisi pitänyt ilmoittaa kantelijoille päätöksestään lopettaa asian käsittely, ennen kuin se julkisti asian lehdistötiedotteessa.

TUTKIMUS

Komission ensimmäinen lausunto

Ensimmäisessä lausunnossaan komissio totesi seuraavaa

- 1) Kantelut käsittelevät komission harkintavaltaa artiklan 169 mukaisessa menettelyssä. Päätäessään olla käynnistämättä rikkomusmenettelyä komissio käytti harkintavaltaansa sellaisena kuin EY:n tuomioistuin on sen tunnustanut.
- 2) Komissio noudatti hyvän hallintotavan periaatteita valittajia kohtaan kirjaamalla heidän valituksensa asianmukaisesti ja pitämällä heidät ajan tasalla asian käsittelystä. Valittajilla ei artiklan 169 mukaisessa menettelyssä ole mitään erityisiä prosessuaalisia oikeuksia, jollaisia saattaa olla muilla aloilla, kuten kilpailu- ja polkumyyntialoilla. Komissio ei siksi nähnyt tapauksessa minkäänlaisia perusteita kanteluun huonosta hallinnosta.

3) Newburyn ohitustie oli rajatapaus, koska lupahakemus oli esitetty ennen 3. heinäkuuta 1988, mutta lupa myönnettiin myöhemmin.

Direktiivi ei sisällä siirtymäsäännöksiä, ja on tulkintakysymys, soveltuvatko sen vaatimukset myös rajatapauksiin.

EY:n tuomioistuin on käsitellyt tulkintakysymystä kahden tuomionsa yhteydessä.¹ Molemmissa tapauksissa julkisasiamies totesi, että jäsenvaltiot voivat jättää ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamatta hankkeissa, joiden lupamenettely on käynnistetty ennen 3. heinäkuuta 1988.

Tuomioistuin ei ole itse nimenomaisesti todennut, että ratkaiseva tekijä on ajankohta, jolloin lupaa on haettu tai menettely aloitettu. Großkrotzenburg-asiassa tuomioistuin kuitenkin otti huomioon sen, milloin muodollinen hakemus oli jätetty. Tällä ei olisi ollut merkitystä, jos luvan myöntämispäivä olisi ollut ratkaiseva tekijä.

Tämän oikeuskäytännön valossa direktiiviä 85/337/ETY on tulkittava siten, että rajatapaukset suljetaan sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Mitä tulee Newburyn ohitustiehen, tosiasia on että lupamenettely käynnistettiin ennen 3. heinäkuuta 1988. Sen vuoksi komissio katsoo, että direktiiviä 85/337/ETY ei sovelleta Newburyn ohitustiehankeeseen.

Kantelijoiden huomautukset ensimmäisestä lausunnosta

Kun oikeusasiamiehelle esitettyjä huomautuksia tarkastellaan kokonaisuutena, ensimmäisestä lausunnosta todettiin seuraavaa:

- 1) Komission huomautukset omasta harkintavallastaan antavat käsityksen, että se voi toimia mielivaltaisesti.
- 2) Komissio ei vastannut väitteisiin, joiden mukaan se oli toiminut virheellisesti.
- 3) Komissio tulkitsti Großkrotzenburg-asiaa edelleen väärin eikä soveltanut sitä oikein Yhdistyneen kuningaskunnan noudattamiin rakennusmenettelyihin Newburyn ohitustiehankeessa.
- 4) Komissio väitti pitäneensä kantelijat ajan tasalla. Se oli kuitenkin ilmoittanut tiedotusvälineille päätöksestään lopettaa Newburyn asian käsittely 20. lokakuuta 1995 päivätyllä lehdistötiedotteella, kun taas kantelijat saivat lopulta tiedon kirjeellä, joka oli päivätty 6. joulukuuta 1995.

¹ Asia C-396/92, *Bund Naturschutz in Bayern Ev vastaan Freistaat Bayern* [1994] Kok. I-3717 ja *Großkrotzenburg-asia*

PÄÄTÖS

1) Komission päätös

1.1 Komissio perusteli päätöstään lopettaa Newburyn ohitustien käsittely ainoastaan sillä oikeudellisella johtopäätöksellä, että direktiiviä 85/337/ETY ei sovelleta Newburyn ohitustiehankkeeseen.

1.2 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa määrätään, että komissio antaa perustellun lausunnon, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille tämän sopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden. Jos komissio toteaa, että yhteisön lainsäädäntöä ei ole rikottu, olennainen edellytys perustellun lausunnon antamiselle puuttuu. Tällaisessa tilanteessa harkintaa ei voida käyttää, koska komissiolla ei ole valtuuksia käynnistää rikkomusmenettelyä.

1.3 Oikeusasiamies katsoi siksi, että kantelijoita johdettiin harhaan sillä, että harkintakysymys mainittiin komission ensimmäisessä lausunnossa.

1.4 Oikeusasiamies katsoi, että kantelut eivät antaneet riittävästi perusteita epäillä sitä, oliko komission oikeudellinen johtopäätös saavutettu hyvässä uskossa, asianmukaisen tutkimuksen jälkeen sekä objektiivisen ja asiantuntevan oikeudellisen harkinnan pohjalta.

1.5 Kantelijoiden väitteet antoivat oikeusasiamiehelle kuitenkin syyn tarkastella komission oikeudellista johtopäätöstä, jonka mukaan direktiiviä 85/337/ETY ei sovelleta Newburyn ohitustiehen sen toteamiseksi, oliko yhteisön lainsäädännön tulokinnassa tai sen soveltamisessa kyseiseen tapaukseen ja kansalliseen oikeudelliseen asiayhteyteen esiintynyt huonoa hallintoa. Tutkimustulokset on esitetty päätöksen jaksossa 2.

2) Direktiivin 85/337/ETY soveltuvuus Newburyn ohitustiehen

2.1 Komission johtopäätös, jonka mukaan direktiiviä 85/337/ETY ei sovelleta Newburyn ohitustiehen, perustuu kaksivaiheisiin oikeudellisiin perusteluihin.

2.2 Ensimmäinen vaihe on perustelu, jonka mukaan direktiiviä ei sovelleta hankkeisiin, joiden lupa myönnettiin 3. heinäkuuta 1988 jälkeen sillä edellytyksellä, että muodollinen lupahakemus (tai vastaava, jos kyseessä on menettely, jossa muodollista hakemusta ei esitetä) on jätetty ennen tuota päivää. Tämä on perustelu, jonka mukaan rajatapaukset suljetaan soveltamisalan ulkopuolelle. Toinen vaihe on perustelu, jonka mukaan Newburyn ohitustie on rajatapaus.

2.3 Perustelun ensimmäisen vaiheen osalta komissio perustaa ensimmäisen lausuntonsa tuomioistuimen tuomioihin ja julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksiin Großkrotzenburgin ja Bund Naturschutzin¹ asioissa ja toteaa, että direktiiviä on tulkittava siten, että rajatapaukset suljetaan sen soveltamisalan ulkopuolelle.

¹ Asiat C-431/92, tuomio 11. elokuuta päivänä 1995 ja C-396/92 [1994] Kok. I-3717.

2.4 Oikeusasiamies toteaa, että muissa asiayhteyksissä, mukaan luettuna komission vastaukset vetoomusvaliokunnalle vetoomuksista 865/95 ja 972/95, komissio on tulkintansa tueksi viitannut myös oikeusvarmuuden yleiseen kirjoittamattomaan periaatteeseen sekä perustellun luottamuksen ja suhteellisuuden periaatteisiin.

2.5 Kantelijat sekä eräät asiaa kommentoineet ovat arvostelleet komission direktiivitulkitintaa.¹ Arvosteluissa todetaan, että Großkrotzenburg-asiassa tuomioistuin nimenomaisesti jätti avoimeksi kysymyksen siitä, sovelletaanko direktiiviä rajatapauksiin (tuomion 28 kohta), ja että oikeusvarmuuden ja perustellun luottamuksen periaatteet tarjosivat myös perusteita komission tulkintaa vastaan.

2.6 Oikeusasiamies pitää valitettavana sitä, että ensimmäinen lausunto sisältää vain hyvin lyhyen ja mahdollisesti epätäydellisen esityksen komission oikeudellisista perusteluista, jotka tukevat johtopäätöstä, että direktiivi ei koske rajatapauksia..

2.7 Oikeusasiamies ei kuitenkaan katso, että johtopäätös itse on oikeudelliselta kannalta virheellinen. Kun otetaan huomioon julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset Bund Naturschutz- ja Großkrotzenburg-asioissa sekä se, että tuomioistuin tarkasteli Großkrotzenburg-asiassa sitä, milloin muodollinen hakemus oli jätetty, johtopäätös, että direktiivi 85/337/ETY ei koske rajatapauksia, on luultavasti oikea. On kuitenkin muistettava, että EY:n tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä.

2.8 Perustelun toisen vaiheen osalta ja kohdan 2.7 viimeisessä virkkeessä esitetyn täsmennyksen valossa oikeusasiamies katsoo, että rajatapauksen tunnistamiseen asianmukainen kriteeri on ensi näkemältä juuri se, jota on käytetty Großkrotzenburg-asiassa, ts. muodollisen lupahakemuksen jättöpäivä.

2.9 Englannissa oikeudelliset lupamenettelyt ovat moottoritiehankkeiden osalta sellaiset, ettei yksi elin hae lupaa toiselta elimeltä. Menettely on hallinnollinen, ja siinä sekä urakoitsija että luvan myöntävä viranomainen ovat keskushallinnon osia.

2.10 Herääkin kysymys siitä, mitä Englannin lainsäädännön mukaisen hallinnollisen menettelyn vaihetta on pidettävä "muodollisen hakemuksen jättämispäivän" vastineena. Tällaisen vastaavuuden toteamisessa on tärkeää muistaa, että Großkrotzenburg-asiassa tuomioistuin nimenomaisesti hylkäsi väitteen, jonka mukaan lupamenettelyn alustavaa vaihetta, johon liittyy toimivaltaisen viranomaisen ja urakoitsijan välisiä vapaamuotoisia yhteyksiä ja tapaamisia, voitaisiin pitää varmana tietona päivästä, jona lupamenettely on käynnistetty.

2.11 Newburyn ohitustietä koskevat luonnokset julkistettiin vuosina 1986-1988; julkinen käsittely alkoi 14. kesäkuuta 1988 ja päättyi 9. marraskuuta 1988; lopullinen säädös annettiin 18. kesäkuuta 1991 ja se tuli voimaan 16. elokuuta 1991.

¹ Katso esim. P. Kunzlik, 'Environmental Impact Assessment: *Bund Naturschutz, Großkrotzenburg* and the Commission's retreat on the 'Pipe-line' point', *European Environmental Law Review*, 1. maaliskuuta 1996, 87-93.

2.12 Kanteluissa katsottiin, että luonnosten julkistaminen ja julkinen käsittely olivat osa liikenneministeriön alustavaa kuulemis- ja neuvottelumenettelyä, joka koski suositeltavia reittejä ja vaihtoehtosuunnitelmia. Kantelijoiden mielestä tällaisia menettelyjä ei voida pitää muodollisena hakemuksena, ja ne vastaavat "toimivaltaisen viranomaisen ja urakoitsijan välisiä vapaamuotoisia yhteyksiä ja tapaamisia". Kantelijoiden mukaan muodollista hakemusta vastaa lopullisen säädöksen antaminen, jota seuraa kuuden viikon jakso, jonka kuluessa säädöksestä voidaan valittaa ylempään oikeusasteeseen.

2.13 Komission kanta ei tältä osin käy täysin selväksi ensimmäisestä lausunnosta, jossa todetaan vain, että:

Newburyn ohitustie oli rajatapaus, koska luvan hakemispäivä oli aikaisemmin kuin 3. heinäkuuta 1988 ja koska lupa myönnettiin myöhemmin, ja

Newburyn ohitustietä koskeva lupamenettely käynnistettiin ennen 3. heinäkuuta 1988.

Komissio ei siten määrittele, mitä kansallisten menettelyjen vaihetta se pitää muodollisen hakemuksen vastineena Newburyn ohitustien tapauksessa. Loogisesti sen on kuitenkin oltava joko luonnosten julkistamispäivä tai julkisen käsittelyn avaamisen ajankohta, koska nämä ovat ainoat menettelyn vaiheet ennen 3. heinäkuuta 1988.

2.14 Oikeusasiamies katsoo, että luonnosten julkistamista voidaan kohtuullisesti pitää muodollisen lupahakemuksen vastineena, koska siinä urakoitsija esittää julkisen lausuman, joka sisältää lopullisia ehdotuksia rakennushankkeeksi, joka voidaan alistaa julkiseen käsittelyyn. Se, että luonnoksen ja lopullisen hankkeen välillä voi olla eroja, ei vaikuta tähän johtopäätökseen, koska hakemukseen voidaan tehdä muutoksia myös luvan myöntämismenettelyn aikana. Tällaisten muutosten mahdollisuus molemmissa tapauksissa kuuluu luonnostaan asiaan silloin, kun menettelyt ovat enemmän kuin pelkkä muodollisuus.

2.15 Vaikka on valitettavaa, että ensimmäinen lausunto ei sisällä kaikkia oikeudellisia seikkoja, jotka olisivat tarpeen tukemaan komission näkemystä siitä, että Newburyn ohitustie on rajatapaus, oikeusasiamies ei kuitenkaan tämän nojalla katso, että itse johtopäätöksessä sovelletaan yhteisön lainsäädäntöä virheellisesti Newburyn ohitustien tapauksen tosiseikkoihin ja kansalliseen oikeudelliseen asiayhteyteen.

2.16 Oikeusasiamiehen tutkimukset Newburyn ohitustietä koskevien kanteluiden johdosta eivät sen vuoksi osoittaneet, että komissio olisi syyllistynyt huonoon hallintoon yhteisön lainsäädännön tulkinnessa tai yhteisön lainsäädännön soveltamisessa tosiseikkoihin ja kansalliseen oikeudelliseen asiayhteyteen.

3) Kantelijoiden informoinnin laiminlyönti ennen lehdistötiedotteen julkistamista

3.1 Komissio on pyytänyt yksityishenkilöitä tekemään valituksia yhteisön lainsäädännön rikkomuksista jäsenvaltioissa ja julkistanut vakiolomakkeen tätä varten.¹ Ensimmäisessä lausunnossaan komissio tunnustaa, että sillä on prosessuaalinen velvoite rekisteröidä valitukset asianmukaisesti ja pitää niiden tekijät ajan tasalla tapauksen käsittelystä.

3.2 Tällainen hallinnollinen prosessi päättyy tavallisesti siten, että prosessiin osallistuneille annetaan tiedoksi perusteltu päätös. Oikeusasiamies katsoo, että hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi pitänyt ilmoittaa päätöksestään rekisteröityille kantelijoille ennen tai ainakin samanaikaisesti kuin se ilmoitti siitä julkisesti lehdistötiedotteella. Sille, miksi tämä ei kyseisessä tapauksessa ollut mahdollista, voi olla käytännön syitä (vaikka komissio ei esitäkään mitään tällaisia syitä ensimmäisessä lausunnossaan). Jos näin on, komission olisi vähintäänkin pitänyt kertoa nämä syyt kantelijoille.

3.3 Kun otetaan huomioon, että tapauksen tämä osa koskee menettelyjä, jotka liittyvät tiettyihin tapahtumiin menneisyydessä, on tarpeetonta tehdä lisätutkimuksia tai pyrkiä asian sovitteluun.

Edellä esitetyn valossa oikeusasiamies katsoo, että oli tarpeetonta suorittaa lisätutkimuksia asiassa, mutta uskoo, että komissio ottaa huomioon 3.2 kohdan kriittisen huomautuksen. Niinpä oikeusasiamies päätti kantelun käsittelyn.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSIA

Kuten vuoden 1995 vuosikertomuksessa todettiin, yhteisön toimielinten ja Euroopan kansalaisten välisten suhteiden parantaminen on tärkeä osa oikeusasiamiehen toimintaa. Sillä, että oikeusasiamiehen virka perustettiin sopimuksella Euroopan unionista, pyrittiin korostamaan unionin sitoutumista avoimeen, demokraattiseen ja vastuulliseen hallintoon.

Newburyn ohitustietä koskevien tutkimusten ja monien muiden komissiota vastaan tehtyjen kanteluiden johdosta oikeusasiamies on tehnyt sen johtopäätöksen, että on aiheellista tutkia yleisemmin yksittäisten kantelijoiden prosessuaalista asemaa artiklan 169 mukaisessa menettelyssä.

Oikeusasiamiehen saamien kanteluiden pohjalta näyttää siltä, että komission nykyinen menettely on Euroopan kansalaisten mielestä huomattavan epätydyttävä, ja jotkut kansalaisista katsovat komission suhtautuvan ylimielisesti velvollisuuksiin, joita sillä artiklan 169 mukaan on. Lisäksi menettely ei näytä edistävän avoimuutta, jota

¹ EYVL 1989, C 26/6.

Euroopan kansalaiset yhä enenevässä määrin odottavat yhteisön toimielinten ja yksiköiden toiminnalta.

Riippumatta siitä, vaatisivatko yhteisön lainsäädännön periaatteet kehittyneempiä prosessuaalisia oikeuksia yksityishenkilöille artiklan 169 kohdalla, komissio voisi itse päättää luoda tällaiset oikeudet hyvällä hallinnollisella menettelyllä, joka vastaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, että yksityishenkilöt eivät voi riitauttaa komission päätöstä olla käynnistämättä rikkomusmenettelyä.

Erityisesti komissio voisi ennen lopullisen päätöksen tekemistä toimittaa kantelijoille alustavan johtopäätöksensä, että yhteisön lainsäädäntöä ei ole rikottu, ja tutkimuksensa, jotka tukevat tätä johtopäätöstä, sekä pyytää heitä esittämään huomautuksensa määrääjassa.

Tällaisella menettelyllä olisi kaksi etua nykyiseen verrattuna. Ensinnäkin se saattaisi osaltaan tehostaa hallintoa tarjoamalla komissiolle tilaisuuden saada palautetta näkemyksistään hyvissä ajoin voidakseen arvioida tätä palautetta ja reagoida siihen ennen sitoutumistaan lopulliseen päätökseen. Toiseksi se saattaisi parantaa Euroopan kansalaisten ja komission suhteita antamalla kansalaisille mahdollisuuden osallistua täysipainoisemmin artiklan 169 mukaiseen hallintomenettelyyn sekä parantamaan komission toiminnan avoimuutta.

Oikeusasiamies päätti siksi ryhtyä tutkimaan asiaa omana aloitteenaan.

EUROOPAN KOMISSIION TAPA KÄSITELLÄ VALITUKSIA SIITÄ, ETTÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET OLI JÄTETTY ARVIOIMATTA: MOOTORITIE M40

Päätös kanteluun 132/21.9.95/AH/EN Euroopan komissiota vastaan

A. ja H. tekivät 18. syyskuuta 1995 yhdessä kantelun Euroopan komissiota vastaan. Kantelu koski tapaa, jolla komissio oli käsitellyt valitusta, jonka A. ja H. olivat tehneet M40-moottoritien laajentamisesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Valitus Euroopan komissiolle

A. ja H. valittivat 29. marraskuuta 1990 Euroopan komissiolle väittäen, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät olleet noudattaneet direktiiviä 85/337/ETY¹ M40-moottoritien laajennuksen yhteydessä. He väittivät, ettei direktiivin vaatimusten mukaisesti ollut laadittu asianmukaista ja tarkkaa ympäristöarviointia ehdotetuista parannustoista. Valituksessa tehtiin ympäristöarvioinnista erityisesti seuraavat väitteet:

- 1) melutason arviointia ei ollut tehty Yhdistyneen kuningaskunnan liikenneministeriön ympäristöarviointeja koskevan käsikirjan mukaisesti
- 2) melutason arviointia ei esitetty julkisissa kuulemistilaisuuksissa
- 3) melutason arvioinnin sisältävän asiakirjan jäljennöksestä perittiin maksu
- 4) ilman laatua koskevia tarkastuksia ei suoritettu.

Komissio ilmoitti vastaanottaneensa valituksen 26. elokuuta 1991.

Komissio ilmoitti 10. syyskuuta 1992 päivätyllä kirjeellä valituksen tekijöille päätel- leensä, ettei direktiiviä 85/337/ETY ollut rikottu ja että tämä johtopäätös oli tehty sen jälkeen, kun Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisia oli kuultu ja niiden antamia tietoja tarkasteltu. Kirjeessä ilmoitettiin myös, ettei komissio voinut antaa vali- tuksen tekijöille jäljennöstä Yhdistyneen kuningaskunnan vastineesta komission ky- selyyn, koska tällaiset kyselyt ja niihin annettavat vastineet ovat luottamuksellisia.

Valitus Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin hallinnosta vastaavalle oikeusasiamiehelle

A. ja H. pyysivät Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta, että he saisivat tutus- tua komissiolle toimitettuihin tietoihin. He olivat tyytymättömiä saamaansa vastauk- seen ja valittivat Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin hallinnosta vastaavalle oikeusasiamiehelle.

Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin oikeusasiamies päätti kesäkuussa 1995, että valituksen tekijät olivat väärässä uskoessaan, etteivät Yhdistyneen kuningaskun- nan viranomaisten heille antamat tiedot antaisi täydellistä ja todenmukaista kuvaa komission ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisestä yhteydenpidosta, vaikka hän

¹ EYVL N:o L 175, 1985, s. 40.

arvosteli eräitä seikkoja siinä tavassa, jolla Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat käsitelleet pyyntöä saada tietoja.

KANTELU

Kun Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin oikeusasiamies oli antanut raporttinsa, A. ja H. tekivät Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun, jonka mukaan

1) he olivat toimittaneet Euroopan komissiolle huomattavasti todistusaineistoa, jonka perusteella oli kiistattomasti selvää, etteivät Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olleet noudattaneet direktiiviä 85/337/ETY tai soveltaneet sitä oikein, ja

2) komissio ei ollut asianmukaisesti ja perusteellisesti selvittänyt olosuhteita, jotka liittyivät heidän valitukseensa, jonka mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten suorittama ympäristöarviointi M40-moottoritien laajentamisesta oli ollut puutteellinen, vaan komissio oli hyväksynyt Yhdistyneen kuningaskunnan valituksen johdosta antaman vastineen sellaisenaan ja ilman vastaväitteitä.

TUTKIMUS

Komission ensimmäinen vastine

Komissio lähetti oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1996 seuraavat huomautukset:

"Kantelun asia koskee komission tekemää päätöstä 169 artiklan mukaisten menettelyjen osalta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti katsonut,

"että ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen järjestelmän perusteella on selvää, ettei komissio ole velvollinen aloittamaan tämän artiklan mukaisia menettelyjä. Sen päätösvalta estää yksityishenkilöitä vaatimasta, että se omaksuisi tietyn kannan, ja kumoamiskanteen nostamisen, jos se on kieltäytynyt toimimasta."

Komissio käytti Euroopan yhteisöjen täysin tunnustamaa päätösvaltaansa sen päättäessä olla aloittamatta rikkomusmenettelyä kyseisessä tapauksessa. Lisäksi se on toiminut hyvän hallintotavan mukaisesti suhteessa kantelijoihin rekisteröimällä asianmukaisesti kantelut ja ilmoittamalla valituksen tekijöille asian käsittelystä. Lisäksi on mainittava, että 169 e artiklassa tarkoitetussa menettelyssä valittajilla ei ole erityisiä menettelyyn liittyviä oikeuksia, joita heillä saattaisi olla kilpailun tai polkumyyntin torjumisen aloilla. Komissio ei näin ollen tässä tapauksessa löydä perusteita kantelulle hallinnollisesta epäkohdasta."

Komissio pyysi myös oikeusasiamiestä ottamaan kantaa siihen, voitiinko kantelu ottaa tutkittavaksi, kun otetaan huomioon oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdassa oleva vaatimus, jonka mukaan kantelu on tehtävä kahden vuoden ku-

luessa siitä päivämäärästä, jolloin tosiasiat, joille kantelu perustuu, tulivat kantelijan tietoon.

Lisätutkimukset

Komission huomautusten huolellisen tarkastelun perusteella vaikuttaa siltä, ettei merkittävimpiin oikeusasiamiehelle osoitetussa kantelussa esitettyihin kysymyksiin ollut vastattu.

Välttääkseen hedelmättömän keskustelun kahden vuoden määräajasta oikeusasiamies päätti suorittaa omasta aloitteestaan lisätutkimuksia perustamissopimuksen 138 e artiklan ja oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Hän esitti komissiolle seuraavat kysymykset:

- 1) Mihin toimenpiteisiin se ryhtyi käsitelläkseen A:n ja H:n valituksen?
- 2) Mihin perustui komission johtopäätös siitä, ettei direktiiviä 85/337/ETY ollut rikottu?
- 3) Millainen oli komission ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen kirjeenvaihto asiasta?

Komission vastaus

Komission vastaus sisälsi

- 1) tietoja sen tavasta tulkita direktiiviä 85/337/ETY,
- 2) tietoja sen suhtautumisesta periaatteisiin, joita sen olisi noudatettava tällaisissa tapauksissa, ja
- 3) selvityksen siitä, miten se oli käsitellyt kantelua.

Direktiivin tulkinnan osalta komissio viittasi 5 artiklan säännöksiin, joiden mukaan tietoja on toimitettava ainoastaan, jos jäsenvaltiot katsovat tiettyjen edellytysten täyttyneen.

Toiminnassa noudatettavien periaatteiden osalta komissio ilmoitti perusteet, joiden käytön se katsoi asianmukaiseksi 169 artiklan yhteydessä tapauksissa, jotka koskevat jäsenvaltion käyttämää harkintavaltaa, joka perustuu monimutkaiseen arviointiin, kuten direktiivin 85/337/ETY mukaiseen ympäristöarviointiin. Komissio ilmoitti myös *rajoittavansa tarkastelun kolmeen pääluokkaan:*

- *menettelyyn liittyvien sääntöjen noudattamatta jättäminen*
- *päätöksen perustana olleiden tosiseikkojen ilmoittaminen väärin*
- *selkeä erehdys arvioinnissa tai toimivallan väärinkäyttö.*

Kantelun käsittelyn osalta komissio ilmoitti, että se oli kirjoittanut Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille ilmoittaen niille, että se oli vastaanottanut valituksen

M40-hankkeesta, ja pyytäen jäljennöksiä ympäristöä koskevasta selvityksestä, hankkeesta laaditusta yleisestä yhteenvedosta sekä näiden tietojen perusteella laaditusta arviosta. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti jäljennöksen hankkeen yhteydessä laaditusta ympäristöä koskevasta selvityksestä, yleisestä yhteenvedosta ja seitsemän sivun perustellun päätöksen, jolla myönnettiin lupa hankkeen kehittämiseen.

Komissio ilmoitti lisäksi, että se oli tarkastellut kantelijoiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimittamia tietoja ja että sen mielestä näiden tietojen perusteella ei ilmennyt, että

- a) "Yhdistynyt kuningaskunta ei olisi noudattanut direktiivin 85/337/ETY menettelyä koskevia säännöksiä,
- b) *tosiseikat, joiden perusteella Yhdistynyt kuningaskunta myönsi M40-hankkeen kehittämiselle luvan, olisi ilmoitettu väärin ja*
- c) *Yhdistynyt kuningaskunta olisi arvioinnin osalta toiminut selkeästi väärin tai väärinkäyttänyt toimivaltaansa.*

Komissio katsoi näin ollen, että sen saatavilla olevien tietojen perusteella ei ollut syytä päätellä, että Yhdistynyt kuningaskunta olisi käyttänyt direktiivin 85/337/ETY mukaista päätösvaltaansa tavalla, joka olisi vastoin tämän direktiivin vaatimuksia. Näin ollen ei ollut olemassa perustetta, jolla komissio olisi asianmukaisesti voinut päättää muodollisen kanteen nostamisesta Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla."

Aineiston tarkastelu

Tarkasteltuaan huolellisesti komission ja kantelijoiden toimittamia tietoja oikeusasiamies päätti, ettei komissiolla olevien kantelua koskevien asiakirjojen tarkasteleminen ollut tarpeen, jotta hän olisi voinut vakuuttua siitä, että päätös tapauksen käsitelyn lopettamisesta oli tehty hyvän hallintotavan yleisten periaatteiden mukaisesti. Aineistoa tarkasteltiin 5. marraskuuta 1996.

PÄÄTÖS

1) Komission tapa tulkita direktiiviä

1.1 Komission oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 antamasta vastauksesta ilmenee, että direktiivin 85/337/ETY 3 artiklan mukaan ympäristöarvioinnissa on tunnistettava, kuvailtava ja arvioitava hankkeen vaikutukset eri tekijöihin, mukaan lukien ihmiset ja ilma.

1.2 Direktiivin 5 artiklassa jäsenvaltiot veloitetaan ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että liitteessä III eritellyt tiedot toimitetaan asianmukaisessa

muodossa. Liitteessä III edellytetään muun muassa arviota ilman saastumisesta ja melusta.

1.3 Direktiivin 5 artiklassa asetettu jäsenvaltioita koskeva velvoite on ehdollinen. Tietoa on toimitettava ainoastaan, jos jäsenvaltio katsoo,

a) että tämä liittyy asianmukaisesti

- hyväksyntämenettelyn tiettyyn vaiheeseen *ja*

- nimenomaisen hankkeen ja sellaisten ympäristönäkökohtien erityispiirteisiin, joihin hankkeella luultavasti on vaikutuksia, *ja*

b) että kehittää voidaan kohtuudella vaatia keräämään tietoja ottaen muun muassa huomioon tiedon nykyisen tason ja arviointimenetelmät.

1.4 Direktiivin 5 artiklassa edellytetään näin ollen, että jäsenvaltiot käyttävät harkintavaltaansa siinä, mitä tietoja on annettava, ja tässä suhteessa toimitettavien tietojen laajuus jätetään jäsenvaltion harkittavaksi.

1.5 Direktiivin 3 artiklan vaatimusten ilmoitetaan olevan 4 - 11 artiklan mukaisia. Kun otetaan huomioon, että liite III (johon viitataan 5 artiklassa) on yksityiskohtaisempi kuin 3 artikla, ei vaikuta siltä, että 3 artikla olisi pyritty asettamaan jäsenvaltioille velvoitteita, jotka olisivat itsenäisiä suhteessa 5 artiklassa tarkoitettuihin velvoitteisiin. On kuitenkin muistettava, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on korkein viranomainen yhteisön oikeuteen liittyvissä kysymyksissä.

1.6 Oikeusasiamiehen suorittamissa tutkimuksissa ei näin ollen tullut esiin mitään hallinnolliseen epäkohtaan viittaavaa komission toiminnassa sen tulkitsessa direktiivin tietojen toimittamista koskevia velvoitteita.

2) Komission arvio sen omasta tehtävästä

2.1 Perustamissopimuksen 169 artiklassa ei ole määräyksiä menettelyistä tai perusteista, joita komissio noudattaisi jäsenvaltiolle annettavaa perusteltua lausuntoa edeltävän ajanjakson aikana. Lisäksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on ohjeita vain rajoitetusti. Komission on näin ollen itse päätettävä, mitä menettelyjä ja perusteita se noudattaa täyttääkseen 169 artiklan mukaiset velvollisuutensa menettelyssä, joka voi johtaa perustellun lausunnon antamiseen.

2.2 Komission heinäkuussa 1996 antamasta vastauksesta ilmenee, että tarkasteltaessa sellaisia kanteluita, jotka A. ja H. tekivät Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan, komissio on päättänyt rajoittaa tarkastelunsa sen selvittämiseen, onko menettelyä koskevia sääntöjä noudatettu, onko tosiasiat ilmoitettu oikein ja onko arviointi suoritettu selkeästi väärin tai onko kyseessä toimivallan väärinkäyttö. Selittäessään päätöstään rajoittaa tarkastelunsa komissio on nojautunut analogisesti Euroopan

yhteisöjen tuomioistuimen asiassa *Remia vastaan komissio*¹ vahvistamiin periaatteisiin komission päätöksistä, jotka perustuvat monimutkaisiin taloudellisiin arvioihin.

2.3 Komission arvio sen omasta tehtävästä vaikuttaa uskottavalta, erityisesti siltä osin kuin se koskee komission todistustaakkaa, jos se haluaa saattaa jäsenvaltiota koskevan asian Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen. Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät kuitenkaan paljastaneet hallinnollista epäkohtaa komission toiminnassa sen 155 ja 169 artiklan mukaisten velvollisuuksien täyttämässä tapauksissa, joihin liittyy jäsenvaltion harkintavallan käyttöä direktiivin 85/337/ETY mukaisesti toimitettavien tietojen osalta.

3) A:n ja H:n valituksen tutkiminen komissiossa

3.1 A. ja H. esittivät valituksessaan komissiolle neljä erityistä väitettä. Ilman laatua ja meluntason arviointeja koskevassa kahdessa väitteessä kiistettiin ympäristöä koskevan selvityksen sisältämän tiedon riittävyys. Kuten edellä 1.4 kohdassa on mainittu, toimitettavien tietojen laajuus on jäsenvaltion päätettävissä.

3.2 Kaksi muuta väitettä koskevat yleisön saatavilla olevaa tietoa. Direktiivin vaatimukset sisältyvät tältä osin 6 artiklaan, jossa yleisölle tiedottamista ja kuulemista koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt jätetään myös jäsenvaltioiden päätettäväksi.

3.3 Näin ollen vaikuttaa siltä, että valittajien tekemät neljä väitettä koskivat kysymyksiä, jotka direktiivin mukaan ovat jäsenvaltioiden päätettävissä. Komission omaa tehtävänsä koskevan arvion perusteella vaikuttaa näin ollen siltä, ettei ollut perustetta lisätoimiin 169 artiklan nojalla, vaikka oletettaisiinkin, että kantelijat olivat oikeassa neljän väitteensä osalta. Väitteiden yksityiskohtainen tutkiminen ei näin ollen ollut tarpeen, ja komissio oli oikeutettu rajoittamaan tutkimuksensa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta pyytämiinsä asiakirjoihin ja tekemään päätöksensä tapauksen käsittelemisen lopettamisesta näiden asiakirjojen perusteella.

3.4 Oikeusasiamiehen tutkimuksissa ei näin ollen ole paljastunut hallinnollista epäkohtaa komission toiminnassa sen soveltaessa yhteisön oikeutta tapauksen tosiseikkoihin.

4) Perusteeton viivästys

4.1 Alkuperäinen valitus komissiolle tehtiin 29. marraskuuta 1990. Valitus kirjattiin vastaanotetuksi 26. elokuuta 1991. Komissio on jo pyytänyt anteeksi tätä viivästystä, joka oli selvästi liian pitkä, eivätkä oikeusasiamiehen lisähuomautukset ole tarpeen.

¹ Asia 42/84, Kok. 1985 s. 2545, 34 kohta

4.2 Asiakirjojen tarkastelun perusteella on selvää, että viive komission päätöksestä lopettaa asian käsittely siihen, että päätöksestä ilmoitettiin valituksen tekijöille oli yli yhdeksän kuukautta. Koska päätöksentekopäivää ei ilmoitettu kirjeessä valituksen tekijöille, he eivät olleet tietoisia viivästyksestä.

4.3 Komission olisi aina hyvän hallintotavan mukaisesti ilmoitettava valituksen tekijöille kohtuullisen ajan kuluessa päätöksestään lopettaa tapauksen käsittely. Tässä tapauksessa viivästykselle ei näyttänyt olevan perusteita. Ei kuitenkaan myöskään ole näyttöä siitä, että viivästyminen olisi johtunut muusta kuin hallinnollisesta virheestä.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Euroopan oikeusasiamiehelle ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallinnollisista asioista vastaavalle oikeusasiamiehelle osoitetut valitukset ja Euroopan oikeusasiamiehelle osoitettu kantelu perustuivat olettamukseen, jonka mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat väistämättä jättäneet noudattamatta direktiivin 85/337/ETY vaatimuksia, jos kantelijoiden neljä M40-hankkeen ympäristöarviointia koskevaa väitettä pitivät paikkansa. Kantelijat ollettivat näin ollen myös, että komissio oli velvollinen tutkimaan heidän neljä väitettään yksityiskohtaisesti.

Nämä olettamukset, vaikkakin ne olivat ymmärrettävät, olivat kuitenkin edellä esitettyjen syiden vuoksi virheellisiä.

Komission kirje, jossa valituksen tekijöille ilmoitettiin sen päätöksestä, oli kohtuuttomasti myöhässä, eikä siinä perusteltu johtopäätöksiä, joiden mukaan direktiiviä ei ollut rikottu. Oikeusasiamies on jo katsonut 29. lokakuuta 1996 tekemässään päätöksessä Euroopan komissiota vastaan tehdyistä kanteluista, jotka koskivat Newburyn ohikulkutietä (206/27.10.95/HS/UK et al.), että tällainen hallintomenettely päättyy tavanomaisesti perusteltuun päätökseen, joka ilmoitetaan prosessin asianosaisille.

Jos perusteet olisi ilmoitettu valituksen tekijöille, he olisivat jo vuonna 1992 saaneet tietää, että heidän olettamuksensa olivat virheellisiä, eikä asia olisi selvinnyt heille vasta vuonna 1996. Koska kantelijat eivät tienneet perusteita valituksen hylkäämiselle, he toimivat ymmärrettävästi ja perustellusti, kun he ensin yrittivät saada tietoonsa, mitä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat sanoneet komissiolle, ja sitten Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin hallinnollisista asioista vastaavan oikeusasiamiehen tutkimuksen jälkeen tavan, jolla komissio oli käsitellyt heidän valitustaan. Edellä mainittujen syiden vuoksi molemmat yritykset selvittää asiaa jäivät tuloksettomiksi. Ei olisi yllättävää, jos kantelijoille jäisi 169 artiklan mukaiseen menettelyyn osallistumisensa vuoksi tunne siitä, että heitä olisi kohdeltu väärin.

Oikeusasiamiehen lisähuomautukset tämän tapauksen yhteydessä otetaan huomioon tutkimuksessa, jonka Euroopan oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan selvittääkseen henkilöiden prosessuaalisen aseman, kun nämä esittävät komissiolle valituksen 169 artiklan mukaisesti.

Oikeusasiamies päätti asian tutkinnan esittäen kriittisen huomautuksen kappaleessa 4.3.

JÄTTÄMINEN VASTAAMATTA LISÄAIKAPYYNTÖÖN

Päätös kanteluun 154/02.10.95/SF/IT Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Italialaisen säätiön puheenjohtaja kanteli siitä, että Euroopan komissio oli hylännyt kaupunkialueiden kunnostamishankkeen, jota Italian viranomaiset olivat esittäneet rahoitettavaksi Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR).

Hakemuksesta kävi ilmi, että komissio oli ilmoittanut Italian viranomaisille 4. lokakuuta 1994 päivätyllä kirjeellä, että se aikoi yhteisrahoittaa rajoitetun määrän koe-hankkeita EAKR:n 10 artiklan mukaisesti. Kirje oli osoitettu tri Ugo de Dominicisille, joka johtaa Italian talousarvio- ja taloussuunnitteluministeriön yhteenkuuluvuuspolitiikan yksikköä, ja sen oli allekirjoittanut komission PO XVI:n pääjohtaja Landáburu. Kirjeessä Italian viranomaisia pyydettiin esittämään kaksi hanketta 31. lokakuuta 1994 mennessä. Siinä todettiin, että komissio aikoi käyttää hankkeiden valinnassa apunaan pientä riippumattomien asiantuntijoiden komiteaa ja että sen tarkoituksena oli valita periaatteessa laadun perusteella yksi hanke kustakin jäsenvaltioista.

Italian viranomaiset vastaanottivat kirjeen 25. lokakuuta 1994. Tri de Dominicis ilmoitti 2. marraskuuta 1994 Landáburulle kolmen hankkeen nimet. Italialaisen säätiön hanke oli luettelossa ensimmäisenä. Tri de Dominicis pyysi kirjeessään lisää hankkeiden hiomista varten ja totesi, ja että PO XVI saisi yksityiskohtaiset tiedot kustannuksista ynnä muusta viimeistään 20. marraskuuta.

PO XVI ilmoitti tri de Dominicille 2. maaliskuuta 1995 päivätyllä kirjeellä, että säätiön hanketta ei ollut valittu, koska se ei täyttänyt asetettuja edellytyksiä.

PO XVI kirjoitti tri de Dominicille uudelleen 6. kesäkuuta 1995 ja totesi, että säätiön hanke oli saapunut kaksi kuukautta määräajan jälkeen ja sen jälkeen, kun hankkeita käsitellyt asiantuntijakokous oli jo pidetty.

Edellä esitettyjen tapahtumien johdosta säätiön puheenjohtaja kanteli siitä, että:

- 1) komissio oli lähettänyt kaksi hanketta koskevaa ristiriitaista hylkäyskirjettä,
- 2) komission 4. lokakuuta 1994 päivätty kirje oli saapunut Roomaan vain kuusi päivää ennen määräaikaa, jolloin hankkeet piti esittää. Komission olisi pitänyt tietää, että postin viivytykset olivat Italiassa suuremmat kuin muissa jäsenvaltioissa ja sen olisi tullut taata tasapuolinen kohtelu lähettämällä kirje faksilla. Se että tätä ei ollut tehty, viittasi syrjintään ja tahallisuuteen,
- 3) komission 4. lokakuuta 1994 päivättyssä kirjeessä puhuttiin yhden hankkeen rahoittamisesta kussakin jäsenvaltiossa. Kun näin ei tehty, komissio rikkoi avoimuuden, tiedon täsmällisyyden ja tasavertaisen kohtelun periaatteita.

TUTKIMUS

Komission lausunnossa oikeusasiamiehelle todettiin, että komissio oli saanut jäsenvaltioilta 29 hanketta, joita käsiteltiin asiantuntijakokouksessa joulukuussa 1994. säätiön hanke saapui komissioon tammikuun lopussa.

Komissio totesi myös, että se oli päättänyt harkita yhteisön rahoitusta varten vain seitsemää hanketta eikä yhtä kustakin jäsenvaltiosta, ja tämä johtui yksityiskohtaisesta tutkimuksesta, joka perustui asiantuntijoiden huomautuksiin.

Kantelun osalta komissio totesi, että jäsenvaltioille ilmoitettiin arvioinnin tuloksista standardikirjeellä, jossa todettiin, että hylätyt hankkeet eivät täyttäneet asetettuja vaatimuksia. Komissio myönsi, että säätiön hanketta koskevassa kirjeessä tämä kohta olisi pitänyt korvata kappaleella, jossa todetaan, että hanke oli saapunut määräajan jälkeen. Kirjeestä sai lisäksi sen harhaanjohtavan käsityksen, että hanke olisi arvioitu, vaikka niin ei itse asiassa ollut tapahtunut.

Komissio kiisti olevansa vastuussa siitä, että 4. lokakuuta 1994 päivätty kirje oli saapunut Italiaan kolme viikkoa myöhässä, ja totesi noudattaneensa julkistettuja menettelytapoja ja tasapuolista kohtelua. Komissio totesi kuitenkin, että tämän kokemuksen valossa sen olisi myöhemmin määrättävä pitemmät määräajat hankkeiden esittämistä varten, tai, jos aikataulu ei salli sitä, lähetettävä kirjeet sekä faksilla että postitse.

Huomautuksissaan komission lausunnosta kantelija täsmensi, että säätiön hanke lähetettiin komissiolle Italiasta 28. marraskuuta 1994. Kantelija väitti myös, että komission lausunnosta sai sen käsityksen, että jopa seitsemän hyväksyttyä hanketta olivat epätäydellisiä, ja että puolueettomuusperiaatteen mukaan komission olisi sen vuoksi pitänyt hylätä nämäkin hankkeet.

Harkittuaan komission lausuntoja ja kantelijoiden huomautuksia oikeusasiamies pyysi komissiolta lisätietoja useista seikoista. Vastauksista kävi ilmi, että komission ja asiantuntijoiden kokous pidettiin 15. joulukuuta 1994 ja että PO XVI sai säätiön hankkeen 20. joulukuuta 1994, mutta että vuodenvaihteen lomien vuoksi sitä ei välitetty kyseiselle yksikölle ennen kuin tammikuussa 1995. Komissio totesi myös, että se oli saanut 16. marraskuuta 1994 Italian talousarvio- ja taloussuunnitteluministeriön 2. marraskuuta 1994 päivätyn kirjeen.

PÄÄTÖS

1) Määräajan lyhyys ja postin viivytykset

1.1 Hallinnollisessa menettelyssä, johon liittyy hakemusten jättämistä ja käsittelyä, on komission asiana määritellä, onko määräaika tarpeen, ja jos on, niin millainen sen olisi oltava.

1.2 Määräaika 31. lokakuuta, jonka komissio oli asettanut kirjeessään 4. lokakuuta, ei ollut selkeästi kohtuuton. Ei näytä olevan aihetta syyttää PO XVI:tä siitä, että se ennakoi postin viivytykset ja hyödynsi niitä harjoittaakseen syrjintää jäsenvaltioiden välillä.

1.3 Kun asetetaan hyvin lyhyt määräaika, on hyvän hallintokäytännön mukaista harkita, onko posti yksin riittävä viestintäväline, jotta asiasta saadaan ilmoitetuksi niille, joita pyydetään jättämään hakemuksia.

1.4 Jos viestintävälineenä olisi tässä tapauksessa käytetty faksia, hallintoprosessi olisi ollut tehokkaampi, koska monilta myöhemmiltä ongelmilta ja epäilyiltä olisi välttytty.

1.5 Komissio on myöntänyt, että tulevaisuudessa määräaikojen olisi oltava pitempiä, ja jos tämä ei ole mahdollista, faksia olisi käytettävä täydentävänä viestintämuotona. Tämä myönnytys ei edellytä oikeusasiamieheltä lisäkommentteja.

2) Komission laiminlyönti vastata 2. marraskuuta 1994 lähetettyyn kirjeeseen

2.1 Komission mukaan tri de Dominicisin Landáburulle 2. marraskuuta 1994 lähettämä kirje saapui 16. marraskuuta 1994. Komission vastauksesta oikeusasiamiehelle käy ilmi, että tästä kirjeestä ei lähetetty vastaanottotodistusta eikä siihen vastattu.

2.2 Hallinnolle osoitettuihin kirjeisiin olisi tavallisesti saatava vastaus. Se että lisääkapyyntöön ei vastattu, oli sen vuoksi huonoa hallintoa.

2.3 Komissio olisi voinut asianmukaisesti hylätä lisääkapyynnön. Lisäksi säätiön hanke postitettiin kantelijoiden mukaan 28. marraskuuta 1994. Vaikka komissio olisi suostunut tri de Dominicisin pyyntöön, että määräaikaa pidennetään 20. marraskuuta 1994 asti, vaikuttaa todennäköiseltä, että säätiön hanke olisi jätetty liian myöhään.

3) Ristiriitaiset kirjeet

3.1 Komission vastauksista oikeusasiamiehelle saa sen käsityksen, että asiantuntijakomitea ei ottanut huomioon italialaisia hankkeita, mukaan luettuna säätiön hanke. Komission mukaan säätiön hanke saapui komissioon 20. joulukuuta 1994, kun taas asiantuntijakomitean kokous komission kanssa pidettiin 15. joulukuuta. PO XVI syyllistyi sen vuoksi huonoon hallintoon, kun se lähetti 2. maaliskuuta 1995 Leyguesin allekirjoittaman standardikirjeen, jossa todettiin, että kyseiset hankkeet oli käsitelty ja hylätty, koska ne eivät täyttäneet asetettuja vaatimuksia.

3.2 Komission mukaan tämä virhe korjattiin 6. kesäkuuta 1995 tri de Dominicisille lähetetyllä kirjeellä. PO XVI:n 6. kesäkuuta 1995 lähettämässä ja Leyguesin allekirjoittamassa kirjeessä todetaan, että italialaiset hankkeet saapuivat komissioon yli

kaksi kuukautta määräajan (31. lokakuuta 1994) jälkeen ja sen jälkeen, kun asian-
tuntijakomitean tapaaminen oli jo pidetty. Kirjeessä ei pahoiteltu tai edes mainittu
2. maaliskuuta 1995 lähetettyä kirjettä. Tästä sai vaikutelman, että se oli ristirii-
dassa ensimmäisen kirjeen kanssa pikemminkin kuin siihen tehty korjaus.

3.3 Vastauksissaan oikeusasiamiehelle komissio on jo myöntänyt, että 2. maalisi-
kuuta 1995 lähetetty kirje oli sopimaton. Kirjettä ei siten tarvitse kommentoida
enempää. Komission 6. kesäkuuta 1995 lähettämässä kirjeessä olisi kuitenkin pitä-
nyt nimenomaisesti myöntää, että 2. maaliskuuta 1995 päivätty kirje oli erehdys,
ja pahoitella sitä. Komissio alitti hyvän hallinnon standardit, kun se ei myöntänyt te-
kemäänsä virhettä eikä esittänyt anteeksipyyntöä.

4) Poikkeaminen periaatteesta, jonka mukaan kussakin jäsenvaltiossa rahoitetaan yksi hanke

4.1 Perustamissopimuksessa tai asetuksissa ei näytä olevan täsmällisiä määräyksiä
tai säädöksiä, jotka vaativat rahoittamaan yhden hankkeen kussakin jäsenval-
tiossa. Tasa-arvon ja syrjinnän välttämisen periaatteet edellyttävät, että hankkeita
tarkastellaan tasavertaiselta pohjalta, eivät sitä, että hankkeita on oltava yksi kusta-
kin jäsenvaltiosta.

4.2 PO XVI:n kirjeessä 4. lokakuuta 1994 viitattiin siihen, että hankkeita olisi peri-
aatteessa yksi kustakin jäsenvaltiosta, kuitenkin hankkeiden laadun mukaan.
Komissio ei siksi näytä erityisesti sitoutuneen noudattamaan politiikkaa, jonka mu-
kaan hankkeita on yksi kutakin jäsenvaltiota kohti. Komission mukaan seitsemästä
jatkokäsittelyyn valitusta hankkeesta hyväksyttiin lopulta vain neljä.

4.3 Näissä olosuhteissa se, että valintaprosessin tuloksena ei päädytty yhteen
hankkeeseen kustakin jäsenvaltiosta, ei ilmeisesti anna perusteita arvostella menet-
telyä. Myöskään ei vaikuta perustellulta epäillä, että Italiaa syrjittiin valintamenette-
lyssä.

4.4 Mitä tulee kantelijoiden väitteisiin, että kaikki hankkeet olisi pitänyt hylätä,
hankkeiden alistaminen jatkokäsittelyyn ei näytä oikeuttavan väitettä, että kyseisiä
hankkeita ei olisi esitetty asianmukaisesti. On tavanomaista, että ennen julkisten va-
rojen käyttöä suoritetaan yksityiskohtainen tutkimus.

JOHTOPÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen tutkimus osoitti, että Euroopan komissio oli syyllistynyt huonoon
hallintoon, kuten kohdissa 2.2 ja 3.3 esitetyt menettelytapavirheet osoittavat. Ei
näytä kuitenkaan olevan todisteita, jotka tukisivat kantelijoiden esittämiä väitteitä
tahallisuudesta tai syrjinnästä.

Koska vuoden 1994 koehankkeiden hakumenettely oli päättynyt, asiassa ei voitu
pyrkä sovitteluratkaisuun.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSIA

Huomautuksissaan oikeusasiamiehelle 15. toukokuuta 1996 komissio totesi kahdesti, että säätiön hanke saapui komissioon tammikuun 1995 lopulla. Myöhemmässä vastauksessaan oikeusasiamiehen nimenomaiseen kysymykseen komissio myöntää hankkeen saapuneen PO XVI:een 20. joulukuuta 1994.

Edellä esitetyn päätöksen 2.3 kohdan valossa tällä epäkohdalla ei ole käytännön merkitystä. Oikeusasiamies on kuitenkin vakavasti huolissaan siitä, että osa tiedoista, jotka komissio toimitti oikeusasiamiehelle kantelun tutkimisen aikana, oli virheellisiä.

Yksi perustavimpia hyvän hallintotavan vaatimuksia on antaa oikeaa tietoa erityisesti elimille, jotka ovat vastuussa hallinnon toiminnan tarkastamisesta. Oikeusasiamies kehottaa komissiota siksi korostamaan virkamiehilleen, että on tärkeää, että nämä antavat oikeusasiamiehelle täsmällisiä tietoja.

3.5 HALLINNOLLINEN EPÄKOHTA JA OIKEUSASIAMIEHEN SUOSITUSLUONNOKSET

3.5.1 EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUS

SYIDEN ILMOITTAMINEN HYLÄTYLLE HAKIJALLE

Päätös ja suositukset kanteluun 46/27.07.95/FVK/PD Euroopan ympäristökeskusta vastaan

KANTELU

von K. teki 25. heinäkuuta 1995 päivätyllä kirjeellä kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle. Kantelussaan von K. väitti, ettei hänelle ollut ilmoitettu syytä, miksi häntä ei ollut hyväksytty Euroopan ympäristökeskuksen järjestämässä valintamenettelyssä projektipäällikön virkaan. Lisäksi von K. väitti, ettei hänen kirjeisiinsä Euroopan ympäristökeskukselle ollut vastattu, kun hän oli pyytänyt päätöksen perustelemista.

TUTKIMUS

Koska Euroopan oikeusasiamies aloitti tehtäviensä hoitamisen vasta 27. syyskuuta 1995, hänellä ei ollut mahdollisuutta käsitellä kantelua heti sen saavuttua. Euroopan ympäristökeskus toimitti 27. maaliskuuta 1996 päivätyllä kirjeellään vastineensa kanteluun. Euroopan ympäristökeskus antoi siinä tietoja valintamenettelystä. Käännös vastineesta toimitettiin von K:lle, joka lähetti oman vastineensa faksilla 27. toukokuuta 1996. von K. ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle, että hän halusi tietoa valintaperusteista, joiden perusteella hakijat arvioitiin, sekä valitun hakijan tosiasiallisista ansioista. Tämän lisäksi von K halusi tietää, oliko naisten yhtäläiset mahdollisuudet varmistettu valintamenettelyssä

Euroopan oikeusasiamies toimitti 2. heinäkuuta 1996 päivätyllä kirjeellään kantelijan vastineen Euroopan ympäristökeskukselle ja esitti samalla useita kysymyksiä valintalautakunnan vahvistamista arviointiperusteista ja von K:n hakemaan virkaan valitun henkilön ansioista sekä siitä, miksi von K. ei ollut saanut tietoa niistä perusteista, joiden vuoksi häntä ei valittu kyseiseen virkaan.

Vastineena Euroopan oikeusasiamiehen pyyntöön Euroopan ympäristökeskus antoi 16. heinäkuuta 1996 päivätyssä kirjeessä seuraavat tiedot: Euroopan ympäristökeskus ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle valintalautakunnan käyttämät arviointiperusteet sekä virkaan valitun henkilön ansiot luottamuksellisina. Euroopan ympäristökeskus ilmoitti toimineensa asianmukaisesti varmistaakseen miesten ja naisten yhtäläisen kohtelun.

PÄÄTÖS JA SUOSITUKSET

Euroopan oikeusasiamiehen saamien tietojen mukaan ei ole syytä epäillä Euroopan ympäristökeskuksen syöllistyneen valintamenettelyssä sukupuoleen perustuvaan syrjintään.

Mitä tulee valintaperusteisiin ja siihen, ettei virkaan valitun henkilön ansioista ollut ilmoitettu hakijalle, Euroopan oikeusasiamies ilmoittaa seuraavaa:

von K. ei saanut perusteltua päätöstä siitä, ettei häntä ollut valittu. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ehdokkaiden valinnasta vastaava viranomaislainen on velvollinen ilmoittamaan perustelut päätökselleen. Velvollisuus ilmoittaa perusteet koskee erityisesti sitä vaihetta, jolloin hylätyn ehdokkaan valitus hylätään. Tämän velvollisuuden tarkoituksena on taata, että yhteisön lainkäyttöviranomaiset voivat tutkia päätösten lainmukaisuuden, ja antaa tarvittavat tiedot asianomaiselle henkilölle, jotta hän voisi arvioida, ovatko päätökset perusteltuja vai sisältävätkö ne puutteita, joiden lainmukaisuudesta voi valittaa.

Velvollisuuden laajuus on määriteltävä jokaisen tapauksen erityisolosuhteiden perusteella. von K. halusi tietoja hylkäämisensä perusteista. Euroopan oikeusasiamies ei nähnyt, miksi hylätyksi tulemisen perusteita ei olisi voinut ilmoittaa.

Euroopan oikeusasiamies katsoi, että Euroopan ympäristökeskuksen olisi pitänyt ilmoittaa von K:n ehdokkuuden hylkäämistä koskevan päätöksen perustelut. Hän yritti ensin saada aikaan ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun sovintoratkaisun, minkä jälkeen hän ilmoitti Euroopan ympäristökeskukselle, että hänen mielestään se, ettei von K:lle ollut ilmoitettu perusteita hänen ehdokkuutensa hylkäämiselle, muodosti hallinnollisen epäkohdan.

Hän pyysi tämän vuoksi Euroopan ympäristökeskusta toimittamaan Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun yksityiskohtaisen lausunnon viimeistään 30. huhtikuuta 1997. Yksityiskohtainen lausunto voisi käsitellä oikeusasiamiehen päätöksen hyväksymisen ja ilmoituksen suositusten noudattamisesta.

Euroopan ympäristökeskus ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle kirjeitse 6. helmikuuta 1997, että se oli hyväksynyt Euroopan oikeusasiamiehen ehdotukset ja ilmoittanut kantelijalle hylkäämisen syyt.

3.6 OIKEUSASIAMIEHEN OMAT ALOITTEET

ASIAKIRJOJEN JULKISUUS

*Päätös tutkimukseen oikeusasiamiehen omasta aloitteesta (616/PUBAC/F/IJH)
ja suositusluonnokset*

Kesäkuussa 1996 oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koski muiden yhteisön toimielinten ja laitosten kuin neuvoston ja komission hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta.

Tutkimuksen tausta

Tutkimuksen varsinainen syy oli, että oikeusasiamiehelle oli tullut lukuisia kanteluja, joiden perusteella näytti siltä, että yhteisön toimielinten ja laitosten henkilökunnalla ei aina ollut riittäviä ohjeita siitä, miten suhtautua asiakirjapyyntöihin, ja että asiakirjat annettiin joskus vasta huomattavan pitkän ajan kuluttua.

Yleisempi syy oli se, että osaltaan oikeusasiamiehen tehtävänä on parantaa yhteisön toimielinten ja laitosten sekä Euroopan kansalaisten välisiä suhteita. Oikeusasiamiehen viran luomisella haluttiin korostaa unionin sitoutumista demokraattiin, vastuullisiin ja avoimiin hallintotapoihin. Tutkimus vaikutti tästä näkökulmasta aiheelliselta, koska asiakirjojen julkisuus on merkittävä avoimuustekijä.

Tutkimuksen painopiste

Perustamissopimuksessa tai yhteisön yleisessä lainsäädännössä ei tällä hetkellä määrätä asiakirjojen julkisuudesta. Sopimukseen Euroopan unionista liitetyssä julistuksessa n:o 17 todetaan kuitenkin seuraavaa:

Konferenssi katsoo, että päätöksentekomenettelyn avoimuus vahvistaa toimielinten kansanvaltaisuutta sekä yleisön luottamusta hallintoa kohtaan. Tämän vuoksi konferenssi suosittelee, että komissio toimittaa neuvostolle viimeistään vuonna 1993 kertomuksen toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on parantaa yleisön mahdollisuuksia saada toimielinten hallussa olevia tietoja.

Komissio ja neuvosto ovat sittemmin antaneet omat, julkisesti saatavilla olevat sääntönsä hallussaan olevien asiakirjojen julkisuudesta.¹

Tällaiset säännöt voivat edistää avoimuutta sekä kansalaisten ja yhteisön toimielinten välisiä hyviä suhteita kolmella tavalla:

- sääntöjen antamisprosessi edellyttää, että toimielin tai laitos tutkii kunkin asiakirjaluokan osalta, onko salassapito tarpeen vai ei. Unionin avoimuussitoumuksen yh-

¹ Neuvosto ja komissio antoivat yhteiset menettelysäännöt (EYVL 1993 L 340/ 41), jotka pantiin täytäntöön 20. joulukuuta 1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä neuvoston asiakirjojen julkisuudesta (EYVL 1993 L 340/43) ja 8. helmikuuta 1994 tehdyllä komission päätöksellä komission asiakirjojen julkisuudesta (EYVL 1994 L 46/58).

teydessä tämä prosessi voi itsessään kannustaa suurempaan avoimuuteen,

- jos annetaan ja julkaistaan säännöt, asiakirjojen pyytäjät tietävät, mitä oikeuksia heillä on. Myös itse sääntöjä voidaan tarkastella julkisuudessa ja niistä voidaan keskustella,
- selkeät säännöt voivat edistää hyvää hallintoa auttamalla virkamiehiä käsittelemään asiakirjapyyntöjä tarkasti ja nopeasti.

Siksi oma-aloitteisessa tutkimuksessa päätettiin keskittyä kysymykseen siitä, olivatko muut yhteisön toimielimet kuin neuvosto ja komissio laatineet yleisesti saatavilla olevia sääntöjä hallussaan olevien asiakirjojen julkisuudesta.

Yhteisön oikeuden nykytilanteen valossa tutkimuksessa rajoituttiin siihen, onko sääntöjä olemassa ja ovatko ne julkisesti saatavilla. Siinä ei kysytty, ovatko kyseessä juuri oikeat säännöt, joilla taataan avoimuuden aste, jota Euroopan kansalaiset yhä enenevässä määrin odottavat unionilta. Itse asiassa komission ja neuvoston säännöt ovat melko rajalliset verrattuna joitakin kansallisia hallintoja ohjaaviin sääntöihin. Niissä ei vaadita asiakirjarekisterien julkaisemista. Niissä ei myöskään anneta oikeutta tutustua asiakirjoihin, jotka ovat yhden laitoksen hallussa mutta jotka ovat peräisin toisesta laitoksesta.

Tutkimuksen piiriin kuuluneet toimielimet ja laitokset

Kysely osoitettiin viidelletoista yhteisön toimielimelle ja laitokselle, jotka olivat:

- muut perustamissopimuksen 4 artiklassa tarkoitetut yhteisön toimielimet kuin neuvosto ja komissio,
- neljä perustamissopimuksella perustettua laitosta ja
- kahdeksan kymmenestä "hajautetusta yhteisön virastosta". (Muut kaksi hajautettua virastoa - yhteisön kasvilajikevirasto ja Euroopan työterveys- ja turvallisuusvirasto - jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle, koska ne eivät ole vielä toiminnassa).

TUTKIMUS

Oikeusasiamies pyysi toimielimiä ja laitoksia kertomaan, millainen tilanne niissä vallitsi asiakirjojen julkisuuden suhteen, ja erityisesti olivatko ne antaneet yleisiä sääntöjä, jotka ovat helposti yleisön saatavilla, tai sisäisiä suuntaviivoja julkisuudesta ja salassapidosta.

Vastaukset sisälsivät tietoja salassapitovaatimuksista ja tiedotuspolitiikasta sekä asiakirjojen julkisuutta koskevista säännöistä ja suuntaviivoista.

Salassapitovaatimukset

Joissakin vastauksissa viitattiin yhteisön oikeuden vaatimuksiin, joiden mukaan tiettyjen asiakirjatyyppien olisi oltava luottamuksellisia. Tämä tieto on tärkeä, koska

sisäisen organisaation osana annettavien asiakirjojen julkisuutta koskevien sääntöjen on täytettävä voimassaolevat oikeudelliset salassapitovelvoitteet. Ei kuitenkaan näyttänyt siltä, että mikään toimielin tai laitos asettaisi julkisesti saataville kaikki asiakirjat, jotka eivät nimenomaisesti kuulu oikeudellisten salassapitovelvoitteiden piiriin.

Tiedotuspolitiikat

Useissa vastauksissa käsiteltiin toimielimen tai laitoksen tiedotuspolitiikkaa. Monissa tapauksissa näyttää siltä, että elimet ovat voimakkaasti sitoutuneet antamaan tietoa käyttökelpoisessa ja helposti saatavilla olevassa muodossa sekä erityisesti kiinnostuneille henkilöille että suurelle yleisölle. Joissakin tapauksissa avoimuussitoutumus on osa toimielimen tai laitoksen toimintaa. Joissakin se on poliittisen päätöksen tulos. Sitoutumistaan avoimuuteen tiedotuspolitiikassaan korostivat vastauksissaan Euroopan parlamentti poliittisen työnsä osalta, Euroopan yhteisöjen tuomioistuin oikeudellisen työnsä osalta, ja talous- ja sosiaalikomitea, Euroopan investointipankki, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus, Euroopan ympäristökeskus ja Euroopan lääkeaineiden arviointikeskus kukin oman toimintansa osalta.

Tiedon antaminen on tärkeä osa avoimuutta, ja se on olennaisen tärkeää, jotta ryhmät ja yksittäiset kansalaiset voivat osallistua yhteisön toimintaan. Oikeusasiamies piti siksi tervetulleena tietoja yhteisön toimielinten ja laitosten myönteisistä tiedotusstrategioista.

Tiedotusstrategia ei kuitenkaan korvaa sääntöjä siitä, mitä tehdä, kun kansalaiset oma-aloitteisesti pyytävät asiakirjoja, joita ei ole asetettu yleisesti saataville. Kansalaisilla on erityisesti oikeus olla kiinnostuneita julkisista varoista kustannettavien toimielinten ja laitosten organisaatiosta ja toiminnasta. Tämä voi johtaa tavallisesti tiedotusstrategian ulkopuolella olevia hallinnollisia asiakirjoja koskeviin pyyntöihin.

Asiakirjojen julkisuutta koskevien sääntöjen ja suuntaviivojen antaminen

Sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston vastauksesta ilmeni, että se oli jo antanut säännöt asiakirjojen julkisuudesta. Oikeusasiamies päätti siksi, että tutkimusta ei tarvinnut tuon laitoksen osalta jatkaa pitemmälle.

Euroopan ammattikoulutussäätiö, Euroopan elin- ja työolojen parantamissäätiö ja Euroopan huumeiden ja huumeriippuvuuden valvontakeskus ilmoittivat, että ne aikovat antaa asiakirjojen julkisuutta koskevat säännöt ja suuntaviivat lähitulevaisuudessa. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin ja Euroopan investointipankki totesivat, että ne olivat valmiit harkitsemaan tällaisten määräysten antamista, ja pankki ilmoitti, että kysymystä koskevat tutkimus oli käynnissä.

Euroopan rahapolitiittinen instituutti selitti, että se käsittelee erityisen arkaluontoisia

raha- ja finanssipoliittisia kysymyksiä ja että sen peruskirjan 11 artiklan 2 kohdassa määrätään, että kaikki ERI:n laatimat asiakirjat ovat luottamuksellisia, jollei neuvosto toisin päätä. Tämä vastaus näytti koskevan rahapolitiikkaan liittyviä asiakirjoja.

Alueiden komitean vastauksesta kävi ilmi, että se oli ottanut sisäiseksi suuntaviivoikseen neuvoston ja komission yhteiset menettelysäännöt, ja että se oli parhaillaan valmistelemassa tarpeellisia toimia, joilla yleisölle ilmoitettaisiin siitä, että kyseisiä sääntöjä sovellettiin alueiden komitean asiakirjoja koskeviin pyyntöihin.

Euroopan lääkeaineiden arviointikeskuksen vastauksessa todettiin, että sen henkilöstölle on annettu asiakirjojen julkisuutta koskevat ohjeet, ja että siellä käytetään samaa luokittelujärjestelmää kuin komissiossa ainakin joidenkin asiakirjojen osalta.

JATKOTUTKIMUKSET

Syyskuussa 1996 oikeusasiamies kirjoitti uudelleen kolmelle laitokselle, jotka olivat ilmoittaneet aikovansa antaa sääntöjä ja suuntaviivoja, sekä Euroopan investointipankille, joka oli ilmoittanut tutkivansa asiaa, saadakseen kopion mahdollisesti annetuista säännöistä.

Hän kirjoitti myös Euroopan parlamentille, Euroopan rahapoliittiselle instituutille, Euroopan ympäristövirastolle, Euroopan unionin elinten käännöskeskuskelle ja Euroopan lääkeaineiden arviointikeskuskelle saadakseen tietoa luonteeltaan hallinnollisten asiakirjojen julkisuudesta, jota ei ollut mainittu ensimmäiseen kirjeeseen annetuissa vastauksissa, ja kysyäksään, aikoiko kyseinen toimielin tai laitos antaa tällaisten asiakirjojen osalta vastaavat säännöt kuin komissio ja neuvosto.

Hän kirjoitti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle, tilintarkastustuomioistuimelle, talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuskelle ehdottaakseen, että nämä harkitsisivat asiakirjojen julkisuutta koskevia sääntöjä, jotka olisivat samanlaiset kuin komission ja neuvoston vastaavat.

Yhteenvedo asiakirjojen julkisuutta koskevien sääntöjen nykytilasta

Alkuperäiseen ja myöhempään kyselyyn saatujen vastausten pohjalta näyttää siltä että:

- Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto on jo antanut yleisön saatavilla olevat säännöt asiakirjojen julkisuudesta.
- seuraavat kahdeksan toimielintä ja laitosta ovat päättäneet antaa tällaiset säännöt:

tuomioistuin
tilintarkastustuomioistuin,
alueiden komitea,
Euroopan ammattikoulutussäätiö,

Euroopan elin- ja työolojen parantamissäätiö
Euroopan unionin elinten käännöskeskus
Euroopan huumeiden ja huumeriippuvuuden valvontakeskus

- seuraavat laitokset harkitsevat parhaillaan tällaisten sääntöjen antamista:
Euroopan parlamentti,
Euroopan investointipankki,
talous- ja sosiaalikomitea.

PÄÄTÖS

Tutkimuksen piiriin kuuluneiden toimielinten ja laitosten oikeusasiamiehelle toimittamien tietojen pohjalta näytti siltä, että useimmat - mutta eivät kaikki - aikoivat noudattaa neuvoston ja komission näyttämää hyvää esimerkkiä antamalla asiakirjojen julkisuutta koskevat säännöt.

Tämän johdosta on tärkeää palauttaa mieleen yhteisön oikeuden vaatimukset tuomioistuimen esittämässä muodossa¹ :

"... niin kauan kuin yhteisön lainsäätäjä ei ole antanut yleisiä säännöksiä yleisön oikeudesta saada tutustua yhteisön toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin, toimielinten on päätettävä tällaisten pyyntöjen käsittelyä koskevista toimenpiteistä sellaisen sisäisten asioidensa järjestämistä koskevan toimivaltansa nojalla, jonka perusteella ne voivat tehdä asianmukaisia toimia niiden sisäisen toiminnan takaamiseksi hyvän hallintotavan mukaisesti."

Näyttää siksi siltä, että asiakirjapyyntöjen suhteen yhteisön toimielimillä ja laitoksilla on oikeudellinen velvoite tehdä *asianmukaiset toimet*, jotta ne voivat toimia *hyvän hallintotavan* mukaisesti. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on korkein auktoriteetti yhteisön oikeutta koskevien kysymysten suhteen.

Hyvä hallintotapa edellyttää, että kaikki yhteisön toimielimet ja laitokset ottavat huomioon unionin avoimuussitoumuksen. Tämä sitoumus käy ilmi Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetystä julistuksesta n:o 17 ja lukuisista myöhemmistä asiakirjoista, mukaan luettuna erityisesti 25. lokakuuta 1993 tehty toimielinten välinen sopimus demokratiasta, avoimuudesta ja toissijaisuudesta² . Avoimuus edellyttää paitsi sitä, että asiakirjojen olisi oltava mahdollisimman suuressa määrin julkisia, niin myös sitä, että asiakirjojen saatavuuden epäminen olisi perusteltava ennalta annettuihin sääntöihin viitaten.

Lisäksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen C artiklassa määrätään, että "unionilla on yhteinen toimielinjärjestelmä, joka turvaa unionin tavoitteiden saavuttamiseksi suoritettavien toimien johdonmukaisuuden ja jatkuvuuden (...)" . Euroopan

¹ Asia C-58/94, *Alankomaat vs. neuvosto*, tuomio 30. huhtikuuta 1996

² EYVL 1993 C 329/133

kansalaisilla on siksi oikeus odottaa, että asiakirjojen julkisuuteen suhtaudutaan johdonmukaisesti. Tämä ei välttämättä edellytä yhtenäisiä sääntöjä, jotka koskevat kaikkia yhteisön toimielimiä ja laitoksia. Se kuitenkin sulkee pois mielivaltaiset erot, jotka liittyvät sääntöjen olemassaoloon ja niiden julkisuuteen. Mikään tutkimuksen piiriin kuuluneista yhteisön toimielimistä tai laitoksista ei tuonut ilmi, että asiakirjojen julkisuutta koskevien sääntöjen antaminen olisi epäkäytännöllistä tai kohtuuttoman raskasta kyseisen laitoksen erityistilanteen kannalta. Tällaisten sääntöjen antaminen on siten asianmukainen toimi asiakirjapyyntöjen käsittelyn kannalta.

JOHTOPÄÄTÖS

Edellä esitetyn analyysin pohjalta oikeusasiamies päätti joulukuussa 1996, että jos toimielin laiminlyö asiakirjojen julkisuutta koskevien sääntöjen antamisen ja niiden asettamisen yleisön saataville, se syyllistyy hallinnolliseen epäkohtaan.

SUOSITUKSET

Edellä esitetyn johdosta oikeusasiamies esitti seuraavat suositusluonnokset kyselyn piiriin kuuluneille toimielimille ja laitoksille, jotka eivät vielä ole antaneet asiakirjojen julkisuutta koskevia sääntöjä:

- 1) Toimielinten ja laitosten olisi annettava asiakirjojen julkisuutta koskevat säännöt kolmen kuukauden kuluessa.
- 2) Sääntöjä olisi sovellettava kaikkiin asiakirjoihin, jotka eivät jo kuulu nykyisten julkisuus- tai salassapitosäädösten piiriin.
- 3) Säännöt olisi asetettava julkisesti helposti saataville.

Tuomioistuimen, Euroopan parlamentin ja Euroopan rahapoliittisen instituutin osalta nämä suositukset koskevat vain hallinnollisia asiakirjoja.

Asianosaisille toimielimille ja laitoksille ilmoitettiin näistä suositusluonnoksista. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti niiden on annettava yksityiskohtainen lausunto kolmen kuukauden kuluessa. Yksityiskohtainen lausunto voi muodostua oikeusasiamiehen päätöksen hyväksymisestä ja suositusten täytäntöönpanoa varten toteutettujen toimenpiteiden kuvauksesta.

4

SUHTEET EUROOPAN PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN KOMISSIOON

Euroopan oikeusasiamiehen tehtävänä on toimivaltansa rajojen puitteissa suojella ja edistää Euroopan kansalaisten oikeuksia yhteisön oikeuden suhteen. Oikeusasiamies jakaa tämän tehtävän muiden, toimivallaltaan erilaisten yhteisön elinten kanssa. Kansalaisten oikeuksien tehokas turvaaminen edellyttää yhteistyötä, hyviä suhteita, molemminpuolista luottamusta ja säännöllisiä yhteyksiä oikeusasiamiehen ja muiden yhteisön elinten, erityisesti Euroopan parlamentin ja Euroopan komission kanssa.

4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI JA VETOOMUSVALIOKUNTA

Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnan ja oikeusasiamiehen välinen yhteistyö on erittäin tärkeää. EY:n perustamissopimuksen 8 d artiklan mukaan unionin kansalaisilla on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin ja kääntyä Euroopan oikeusasiamiehen puoleen. Oikeusasiamies ja parlamentin vetoomusvaliokunta on siten tarkoitettu toisiaan täydentäviksi instituutioiksi.

Euroopan oikeusasiamiehen viran perustamisesta lähtien yhteistyö vetoomusvaliokunnan kanssa on ollut läheistä. Yhteydenpito sihteeristöjen välillä on säännöllistä, ja toiminnot ja työskentelytavat on selkeytetty. Valiokunta ja oikeusasiamies ovat sopineet kanteluiden ja vetoomusten siirtämisestä toinen toiselle sopivissa tapauksissa ja kantelijan tai vetoomuksen esittäjän suostumuksella. Sopimus toimi menestyksekkäästi vuonna 1996; 10 vetoomusta siirrettiin oikeusasiamiehelle käsiteltäviksi kanteluina ja viisi kantelua siirrettiin vetoomusvaliokunnalle käsiteltäviksi vetoomuksina.

Vuonna 1996 oikeusasiamies vieraili vetoomusvaliokunnassa ensimmäisen kerran 30. tammikuuta, jolloin hän oli läsnä valiokunnan kokouksessa Brysselissä. Yhteistyöstä käytiin hyödyllinen keskustelu. Sen jälkeen SÖDERMAN ja vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Edward NEWMAN pitivät yhteisen lehdistötilaisuuden, missä yhteydessä SÖDERMAN tapasi myös Euroopan parlamentin lehdistöpäällikön Stig BERGLINDin.

Vetoomusvaliokunta käsittelee oikeusasiamiehen vuosikertomuksen ja esittää siitä mietinnön parlamentille. Oikeusasiamies esitti vuoden 1995 kertomuksensa parlamentin puhemiehelle 22. huhtikuuta ja vetoomusvaliokunnalle Brysselissä 23. huhtikuuta. Euroopan parlamentille hän esitti vuosikertomuksensa täysistunnossa

Strasbourgissa 20. kesäkuuta 1996. Parlamentti keskusteli vuosikertomuksesta ja vetoomusvaliokunnan mietinnöstä. Tämän jälkeen oikeusasiamies piti lehdistötilaisuuden yhdessä vetoomusvaliokunnan puheenjohtajan, Edward NEWMANin sekä valiokunnan varapuheenjohtajan ja esittelijän Nuala AHERNin kanssa.

Jacob SÖDERMAN osallistui vetoomusvaliokunnan kokoukseen Brysselissä 25. marraskuuta yhdessä kantelujen vastaanottamisesta vastaavan avustajansa, Daniela TIRELLin kanssa. SÖDERMAN esitti valiokunnalle katsauksen työnsä nykytilanteesta ja kertoi yhteistyösuunnitelmista kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten kanssa. Oikeusasiamiehen esityksen jälkeen aiheesta keskusteltiin vilkkaasti, samoin kuin yhteistyöstä itse valiokunnan kanssa. SÖDERMAN tapasi Brysselissä myös vuoden 1997 talousarvion esittelijän FABRA-VALLÉSin.

Vetoomusvaliokunnan kokousten lisäksi SÖDERMAN osallistui yhdessä lakimiehensä Kyriakos TSIRIMIAGOSin kanssa myös työjärjestysvaliokunnan kokoukseen Brysselissä 2. heinäkuuta. Oikeusasiamies kertoi valiokunnalle toiminnastaan.

Oikeusasiamies pitää myös yllä säännöllisiä yhteyksiä muihin Euroopan parlamentin yksiköihin. 14. helmikuuta hän tapasi Brysselissä parlamentin tiedotuksesta ja suhdetoiminnasta vastaavan pääjohtajan Sergio GUCCIONEn. Helmikuun 15. päivänä hän osallistui jäsenvaltioissa toimivien Euroopan parlamentin tiedotustoimistojen päälliköiden kokoukseen ja esitelmöi oikeusasiamiesinstituution historiasta ja kehityksestä sekä käsitteli tulevan yhteistyön muotoja.

Kansalaisten yhteydenottoja käsittelevä jaosto, "kansalaisposti", vastaa kansalaisten tiedusteluihin Euroopan unionista, sen toimielimistä ja toiminnasta. Myös oikeusasiamiehelle osoitettuja tiedusteluja on ohjattu tähän yksikköön tapauksissa, joissa se on pystynyt tehokkaimmin vastaamaan niihin.

Oikeusasiamies ja johtavat lakimiehet Ian HARDEN ja Peter DYRBERG vierailivat Euroopan parlamentin oikeudellisessa yksikössä Luxemburgissa 29. toukokuuta ja tapasivat parlamentin lainopillisen neuvonantajan Gregorio GARZÓN CLARIANAn. SÖDERMAN tapasi Euroopan parlamentin Luxemburgin tiedotustoimistossa myös Monique SCHUMACHERin sekä joukon toimittajia.

4.2 EUROOPAN KOMISSIO

Toinen yhteisön toimielin, jonka kanssa oikeusasiamiehellä on säännölliset yhteydet ja yhteistyötä, on Euroopan komissio. Useimmat oikeusasiamiehen tutkintaan johtaneet kantelut koskevat hallinnollisia epäkohtia komission toiminnassa. Tämä on luonnollista, koska komissio on se yhteisön elin, joka tekee suurimman osan kansalaisiin suoranaisesti vaikuttavista päätöksistä.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 155 artiklan mukaisesti komission on huolehdittava siitä, että erityisesti jäsenvaltiot noudattavat yhteisön lainsäädäntöä. Se voi saattaa asian yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti. "Perustamissopimusten vartijana" komissio on tärkeällä tavalla vastuussa siitä, että unionin kansalaisten laillisia oikeuksia kunnioitetaan. Kansalaiset voivat valittaa komissiolle, jos he katsovat, että erityisesti jokin jäsenvaltio on loukannut heidän oikeuksiaan. Helpottaakseen tällaisten valitusten tekemistä komissio on julkaissut *virallisessa lehdessä* vakiomuotoisen valituslomakkeen.¹

Vieraillessaan Brysselissä 29. - 30. tammikuuta SÖDERMAN tapasi komission oikeudellisen yksikön pääjohtajan Jean-Louis DEWOSTin, komission jäsenen Erkki LILKASEN sekä komission jäsenen Anita GRADINin kabinetin jäsenen Ranveig JACOBSSONin. SÖDERMAN ja hänen pääsihteerinsä GIRAUD vierailivat Brysselissä uudelleen 20. - 21. maaliskuuta, jolloin he tapasivat Euroopan komission pääsihteerin David WILLIAMSONin sekä komission pääjohtajat.

Oikeusasiamiehen johtava virkamies Ian HARDEN ja lakimies Vicky KLOPPENBURG vierailivat komission tiloissa 5. marraskuuta tarkastaakseen asiakirjat, jotka liittyvät kanteluun komissiota vastaan (kantelu 132/21.9.95/AH/EN). Ennen asiakirjojen tarkastusta komission virkamiehet selvittivät, miten komissio menettelee käsitellessään valituksia, jotka koskevat jäsenvaltion väitettyä yhteisön oikeuden loukkausta.

Oikeusasiamies ja hänen sihteeristönsä ovat yhteistyössä komission kanssa myös monissa unionin kansalaisuuteen liittyvissä asioissa. SÖDERMAN oli läsnä jäsenvaltioissa toimivien Euroopan komission edustustojen päälliköiden kokouksessa 22. - 23. toukokuuta Strasbourgissa, ja hän esitteli kokouksessa lyhyesti työtään ja keskusteli edustustojen kanssa tulevaisuuden yhteistyön muodoista.

Marraskuun 25. - 26. päivinä oikeusasiamies kävi Brysselissä. Hän vieraili kuluttajapolitiikan pääosaston (PO XXIV) pääjohtaja Spyros PAPPASin luona ja tapasi Yhdysvaltain Euroopan unionin edustuston edustaja DEGLAINin. Oikeusasiamies puhui tehtävästään ja toiminnastaan.

¹ EYVL C 26/6 1/2/89, 89/C 26/07

Brysselissä 2. joulukuuta pidetyssä kokouksessa, jonka järjestivät yhteisesti kuluttajapolitiikan pääosasto (PO XXIV) ja Euroopan työnantajien yhdistys (UNICE), oikeusasiamiestä edusti Ian HARDEN. Kokouksen aiheena oli "Yritysten ja kuluttajien vuoropuhelu Euroopassa". Pääpuhuja oli komission jäsen BONINO. HARDEN johti julkisia ja yksityisiä oikeusasiamiesjärjestelmiä käsitellyttä työstuntoa.

Monien yhteisön oikeuteen liittyvien näkökohtien täytäntöönpanosta vastaavat jäsenvaltioiden kansalliset, alueelliset tai paikalliset hallintoviranomaiset. Kansalaisten kantelut, jotka koskevat sitä, että tällaiset viranomaiset ovat loukanneet heille yhteisön oikeuden mukaan kuuluvia oikeuksia, eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin edes tapauksissa, joissa on kyse unionin kansalaisoikeuksista, kuten EY:n perustamissopimuksen 8 a artiklassa taattu oikeus liikkua vapaasti. Monissa tapauksissa kansalliset oikeusasiamiehet tai vastaavat elimet, kuten vetoomusvaliokunnat, voisivat tehokkaimmin käsitellä tällaisia kanteluita, koska ne joutuvat yhä enenevässä määrin käsittelemään asioita, jotka koskevat yhteisön oikeuden täytäntöönpanoa, josta kansalliset viranomaiset vastaavat.

Euroopan kansalaisten oikeuksien turvaaminen vaatii tehokasta ja läheistä yhteistyötä. Sen edistämiseksi Strasbourgissa järjestettiin 12.-13. syyskuuta 1996 seminaari, jonka aiheena oli "Yhteisön ja kansallisten toimielinten ja laitosten tehtävä Euroopan yhteisön oikeuden noudattamisen valvonnassa".

Seminaarissa pitivät arvokkaan esityksen Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnan varapuheenjohtaja Nuala AHERN, komission oikeudellisen yksikön pääjohtaja Jean-Louis DEWOST, Euroopan komission jäsen Anita GRADIN, Tanskan kansallinen oikeusasiamies Hans GAMMELTOFT-HANSEN, Euroopan parlamentin oikeudellisen yksikön lainopillinen neuvonantaja Gregorio GARZÓN CLARIANA, Irlannin kansallinen oikeusasiamies Kevin MURPHY, Saksan liittopäivien vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Christa NICKELS, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen presidentti Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS ja Euroopan parlamentin varapuhemies Ursula SCHLEICHER.

Seminaarin päätösistunto oli omistettu keskustelulle kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien laitosten sekä Euroopan oikeusasiamiehen tulevasta yhteistyöstä. Kokouksessa sovittiin joustavasta yhteistyöstä tasa-arvoisella pohjalla. Tarkoituksena on tehdä oikeuksista, jotka yhteisön oikeus kansalaisille takaa, elävää todellisuutta unionin ja sen jäsenvaltioiden kaikilla tasoilla.

Yhteistyön ensi vaiheessa on luotu yhteyshenkilöiden verkosto, jossa kullakin kansallisella oikeusasiamiehellä ja vastaavalla laitoksella sekä Euroopan oikeusasiamiehellä on edustajansa. Verkosto on tarkoitettu edistämään yhteisön oikeutta ja sen täytäntöönpanoa koskevan tiedon esteetöntä kulkua sekä tekemään mahdolliseksi kantelujen siirtämisen elimelle, joka parhaiten pystyy niitä käsittelemään.

Yhteyshenkilöille on tarkoitus järjestää uusi seminaari vuonna 1997. Tärkeä yhteistyömuoto on kehittää internet-käyttäjryhmä verkostoa varten. Sen koordinoinnista vastaa Euroopan oikeusasiamies.

Kansalliset oikeusasiamiehet ja vastaavien laitosten edustajat kokoontuivat seminaariin Strasbourgissa syyskuussa 1996. Työistunnot pidettiin Euroopan parlamentin Willy Brandt -salissa.

*Ranskan oikeusasiamies
Jacques PELLETIER keskustelussa Euroopan
parlamentin varapuhemiehen
Ursula SCHLEICHERin kanssa.*

*Jacob SÖDERMAN vaihtamassa
mielipiteitä komission
pääsihteeristön osastopäällikön
Jean-Claude EECKHOUTin kanssa.*

*Tanskan oikeusasiamies
Hans GAMMELTOFT-HANSEN
kertoo tavastaan käsitellä
kanteluja, joissa on kyse yhteisön oikeuden
soveltamisesta. Korokkeella (vasemmalta
oikealle) Irlannin oikeusasiamies
Kevin MURPHY, Hollannin
oikeusasiamies Marten OOSTING ja
Euroopan parlamentin
varapuhemies Ursula SCHLEICHER.*

Vuonna 1996 oikeusasiamiehen tiedotustoiminta pyrki lisäämään Euroopan kansalaisten tietoa Euroopan oikeusasiamiehen olemassaolosta ja toiminnasta.

Tiedotustoiminnalla oli kaksi päätavoitetta: ensiksi tiedottaa mahdollisille kantelijoille heidän kanteluoikeudestaan ja siitä, miten kantelun voi tehdä, ja toiseksi auttaa kehittämään unionin ja sen kansalaisten välisiä suhteita jakamalla laajemmin tietoa oikeusasiamiehestä ja tämän tehtävästä edistää unionin sitoutumista avoimiin, demokraattisiin ja vastuullisiin hallinnon muotoihin.

Tiedotustoiminta käsittää käytännössä julkaisut, sekä perinteiset että internetissä, luennot ja osallistumisen konferensseihin ja kokouksiin sekä haastattelut tiedotusvälineissä ja julkisuuden.

6.1 JULKAISUT

Jo syksyllä 1995 laadittiin esite "Miten kannella Euroopan oikeusasiamiehelle", joka sisältää myös vakiolomakkeen kantelua varten oikeusasiamiehelle. Esitettä jaettiin laajalti vuoden 1996 ensimmäisen puoliskon aikana. Pääkohteena olivat mahdolliset kantelijat. Kasvava kysyntä vaati keväällä 1996 toisen painoksen. Esitteen teksti julkaistiin myös Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (C 157, 1. kesäkuuta 1996) ja asetettiin saataville internetiin (<http://www.europarl.eu.int>).

Syksyllä 1996 laadittiin pienempi ja värikkäämpi esite "Euroopan oikeusasiamies - kysymyksiä ja vastauksia". Esite on tarkoitettu sekä kantelijoille että tiedottamaan suurelle yleisölle oikeusasiamiehen työstä. Ensimmäinen painos oli 100 000 kappaletta, ja tähänastisen kysynnän valossa uusintapainos tulee tarpeelliseksi vuonna 1997.

"Kysymyksiä ja vastauksia" on jaettu unionin toimielinten ja laitosten kautta tiedoksi sekä virkamiehille että yleisölle, jäsenvaltioissa toimivien Euroopan parlamentin ja Euroopan komission tiedotustoimistojen kautta sekä kansallisille oikeusasiamiehille ja vastaaville laitoksille. Virallisten julkaisujen toimiston kautta esite toimitettiin myös lukuisiin erityiskohteisiin, kuten kuluttajajärjestöille, kauppakamareille ja ammattijärjestöille. Jakelu jatkuu välittäjille ja verkostoille, kuten Euroopassa toimiville tiedotuskeskuksille, Euro Info -pisteille, Euroopan unionin tallekirjastoille ja eurotietokeskuksille.

Euroopan oikeusasiamies on myös mukana aloitteessa Kansalaisena Euroopassa, joka on Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteinen aloite ja on osa Euroopan kansalaisille tarkoitettua tiedotusohjelmaa.

Oikeusasiamiehen ensimmäinen vuosikertomus esiteltiin Euroopan parlamentin täysistunnolle 20. kesäkuuta 1996. Kertomusta jaettiin Euroopan toimielimille, kansainvälisille oikeusasiamiesinstituutioille, jäsenvaltioiden oikeusasiamiehille, yliopistojen kirjastoihin, Euroopan unionin tallekirjastoille ja eurotietokeskuksiin sekä tiedotusvälineille. Se painettiin myös Virallisessa lehdessä ja se on saatavilla internetissä.

Oikeusasiamies aikoo hyödyntää täysin internetin tarjoamia uusia mahdollisuuksia tiedotukseen ja interaktiiviseen toimintaan. Nämä ovat kuitenkin perinteisiä julkaisumuotoja täydentäviä eivätkä korvaavia keinoja, koska perinteiset julkaisut ovat edelleen huomattavasti suuremman yleisön saatavilla kuin internet. Oikeusasiamiestä koskevaa tietoa on tällä hetkellä saatavilla Euroopan parlamentin World Wide Web -sivuilla. Jos mahdollista, tarkoituksena on, että oikeusasiamies kehittää omat verkkosivut, jotka sisältävät huomattavasti enemmän aineistoa, kuten päätöksiä, ja jotka tarjoavat kansalaisille interaktiivisia mahdollisuuksia.

6.2 KOKOUKSET JA TAPAAMISET

Ensimmäisen kokonaisen toimintavuotensa aikana Euroopan oikeusasiamies Jacob SÖDERMAN vieraili useimmissa jäsenvaltioissa, osallistui sekä Euroopan että kansainvälisen tason kongresseihin, seminaareihin ja kokouksiin, piti luentoja ja puhui tehtävästään ja toiminnastaan Euroopan oikeusasiamiehenä. Hän vieraili virallisissa merkeissä säännöllisesti Brysselissä ja Luxemburgissa. Tarkoituksena on saat-
taa muiden jäsenvaltioiden vierailukierros loppuun vuonna 1997 vierailemalla Tanskassa, Saksassa, Itävallassa ja Portugalissa.

KREIKKA

Vieraillessaan Kreikassa 11. - 12. marraskuuta SÖDERMAN osallistui Ateenan yliopiston professorin Anthony MAKRIDIMITRISin järjestämään kokoukseen. Kokouksessa puhuivat mm. Kreikan sisäministeri Alekos PAPADOPOULOS, Ateenan yliopiston professori PAVLOPOULOS, Kyproksen hallinnosta vastaava Nikos Chr. CHARALAMBOUS ja SÖDERMAN, joka piti puheen aiheesta "*Oikeusasiamies-instituutio. Epäkohtien valvonta Kreikassa ja Euroopassa*".

Tilaisuudessa esiteltiin kirja, joka käsittelee oikeusasiamiehen viraston perustamista

Kreikkaan. Sisäasiainministeri kertoi luonnoksesta lainsäädännöksi, jolla Kreikkaan voidaan perustaa oikeusasiamiehen virka.

Ateenassa SÖDERMANilla oli myös tilaisuus tavata siellä toimivan Euroopan parlamentin tiedotustoimiston johtava hallintovirkamies Nikos KOSTITSIS.

ESPAÑJA

Vierailullaan Espanjassa 3. - 5. toukokuuta SÖDERMAN osallistui kansalaisjärjestöjen ja -yhdistysten tapaamiseen Euroopan komission edustuston tiloissa Madridissa. Hän vieraili oikeusasiamies Fernando Alvares de MIRANDAn luona ja illasti Eurooppaliikkeen puheenjohtajan Carlos BRUn kanssa. Hän piti lehdistötilaisuuden Euroopan komission edustustossa Madridissa ja vieraili Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa.

Vieraillessaan Espanjassa 6. - 8. marraskuuta SÖDERMAN esitelmöi Salamancan yliopistossa Euroopan oikeusasiamiehen asemasta ja piti lehdistötilaisuuden paikalliselle lehdistölle. Hän tapasi jälleen Alvarez de MIRANDAn sekä Espanjan oikeusasiamiehen (el Defensor del Pueblo) toimintaa valvovan Espanjan parlamentin valiokunnan jäseniä.

Eurooppaliikkeen baskineuvoston kutsusta SÖDERMAN vieraili baskialueella 9. - 10. joulukuuta 1996, ja hän piti neuvostossa luennon Euroopan oikeusasiamiehen asemasta. Tilaisuuteen osallistuivat monet Euroopan parlamentin jäsenet, kaikki Eurooppaliikkeen baskineuvoston jäsenet, alueellisen tuomioistuimen presidentti sekä useiden alueen tiedotusvälineiden johtajat.

Vitoria Gasteizissa hän tapasi aluehallinnon presidentin Lendakari ARDANZAn, parlamentin puhemiehen LEIZAOLAn, baskien oikeusasiamiehen MARKIERIn ja Vitorian pormestarin CUERDAn.

Kaikkia tapahtumia seurasi tiiviisti suuri joukko sanomalehtien, radion ja tv:n toimittajia, ja niistä kerrottiin laajasti alueellisissa ja kansallisissa tiedotusvälineissä. Baskien oikeusasiamiehen virastossa (el Ararteko) järjestettiin lehdistötilaisuus, ja haastatteluja saivat DEIA, El Correo Español - El Pueblo Vasco ja El Mundo.

IRLANTI

SÖDERMAN ja hänen pääsihteerinsä Jean-Guy GIRAUD vierailivat Irlannissa 4. - 5. maaliskuuta. SÖDERMAN osallistui seminaariin "Euroopan kansalaisten oikeuksien puolustaminen", jonka järjestivät yhteisesti Eurooppaliike ja Dublinissa toimiva Euroopan parlamentin tiedotustoimisto. Kokouksessa hän esitelmöi aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen tehtävä".

Jacob SÖDERMAN yhdessä (vasemmalta oikealle) Norjan oikeusasiamiehen oikeudellinen neuvonantajan Thorkrel NESSHEIMin ja Tanskan oikeusasiamiehen oikeudellisen pääneuvonantajan Jon ANDERSENin kanssa Euroopan oikeusasiamiesinstituution työistunnossa ja yleiskokouksessa Ljubljanaassa, Sloveniassa syyskuussa 1996.

Irlannin vierailunsa aikana SÖDERMAN kävi myös Irlannin oikeusasiamiehen Kevin MURPHYn luona ja Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa

ITALIA

Oikeusasiamies SÖDERMAN vieraili Italiassa 29. helmikuuta - 3. maaliskuuta. Hän osallistui Padovan yliopistossa konferenssiin "Kansalaisten puolustaminen alueiden Euroopassa. Oikeudet ja kansalaisuudet: suojaaminen ja edistäminen", jossa hän luennoi aiheesta "Euroopan kansalaisuus ja kansalaisten oikeudet Euroopassa".

Bolognassa hän osallistui konferenssiin, jonka aiheena oli "Tapaaminen Euroopan oikeusasiamiehen kanssa. Alueellisten oikeusasiamiesten kokemuksia Euroopan unionista vuonna 1992 tehdyn sopimuksen mukaisesti perustetusta Euroopan oikeusasiamiehestä" ja jossa hän puhui Euroopan oikeusasiamiehen ja kansallisten oikeusasiamiesten asemasta.

Roomassa SÖDERMAN osallistui konferenssiin "Kansalaiset ja Euroopan unioni. Kohti Maastrichtin sopimuksen tarkistusta", jonka järjestivät Movimento Federativo Democratico ja Italiassa toimiva Euroopan parlamentin edustusto. SÖDERMAN puhui Euroopan oikeusasiamiehen asemasta. Roomassa hänellä oli myös tilaisuus vierailla Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa.

ALANKOMAAT

Oikeusasiamies SÖDERMAN vieraili Haagissa Alankomaissa 20-22. marraskuuta yhdessä tiedottajansa Ilta HELKAMAN kanssa. Hän osallistui konferenssiin "Tietoyhteiskunta ja hallinnon tiedottaminen Euroopassa" ja esitelmöi tutkinnastaan, joka koski EU:n toimielinten ja laitosten asiakirjojen julkisuutta.

Lisäksi SÖDERMAN luennoi Euroopan oikeusasiamiehen asemasta Alankomaiden kansallisen oikeusasiamiehen virastossa Haagissa sekä tapasi hollantilaisten järjestöjen ja tiedotusvälineiden edustajia Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa.

Vierailunsa aikana SÖDERMAN tapasi myös Haagin oikeusasiamiehen BLOM-DE KOCK VAN LEEUVENIN.

RUOTSI

SÖDERMAN luennoi Euroopan oikeusasiamiehen asemasta Eurooppa-oikeutta koskevassa seminaarissa, jonka Ruotsin keskuskauppakamari järjesti Tukholmassa 22. maaliskuuta. Hän tapasi Ruotsin johtavan oikeusasiamiehen Claes EKLUNDH:n ja piti lehdistötilaisuuden Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa Tukholmassa.

Jacob SÖDERMAN Vitoria Gasteizissa joulukuussa 1996 aluehallinnon presidentin lendakari ARDANZAn (keskellä) ja Eurooppa-liikkeen baskineuvoston jäsenten seurassa. Oikeusasiamiehen mukana Espanjassa oli hänen johtava lakimiehensä José MARTINEZ ARAGON (oikealla).

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

SÖDERMAN vieraili Lontoossa 27. maaliskuuta ja tapasi Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin apulaisvaltuutetun John AVERYn. Hän vieraili myös Euroopan komission edustustossa ja Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa. Vierailun aikana SÖDERMANia haastateltiin tv:n Selina Scott show -ohjelmassa, ja haastatteluja saivat Europe Today, BBC World Service Radio ja the Law Society Gazette.

Muista konferensseista sekä Euroopan oikeusasiamiehen virastoon tehdyistä vierailuista katso Liite B, s. 109, ja oikeusasiamiehen puheista Liite C, s.113.

6.3 SUHTEET TIEDOTUSVÄLINEISIIN

Joukkotiedotusvälineisiin suunnatun tiedotuksen tavoitteena on ollut välittää sekä kantelijoille että suurelle yleisölle tietoa uudesta Euroopan oikeusasiamiesinstituutiosta, joka tarjoaa Euroopan kansalaisille suojan hallinnollisia epäkohtia vastaan yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Samalla on haluttu olla luomatta väärä odotuksia, jotka voisivat vain lisätä niiden kanteluiden määrää, jotka eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan. Tärkeimpänä tiedotustoiminnassa on siksi pidetty sitä, että lehdistö on saanut ymmärrettävää ja oikeaa tietoa oikeusasiamiehen päätöksistä. Lisäksi useille ammatti- ja erikoislehdille, joiden lukijakuntaan arveltiin kuuluvan mahdollisia kantelijoita, on laadittu lyhyt, oikeusasiamiehen toimintaa kuvaava artikkeli.

Lehdistötilaisuuksia järjestettiin säännöllisesti SÖDERMANin vierailujen yhteydessä jäsenvaltioissa, samoin kuin erityistilaisuuksissa, kuten Euroopan oikeusasiamiehen vieraillessa ensimmäistä kertaa vetoamusvaliokunnassa Brysselissä 30. tammikuuta 1996, hänen esitellessään ensimmäisen vuosikertomuksensa parlamentille Strasbourgissa 20. kesäkuuta 1996, sekä seminaarin yhteydessä, joka järjestettiin kansallisille oikeusasiamiehille ja vastaaville laitoksille Strasbourgissa 12. syyskuuta 1996.

Suuri määrä toimittajia eri jäsenvaltioista haastatteli vuoden kuluessa oikeusasiamies SÖDERMANia. Hän tapasi myös useita toimittajaryhmiä ja kertoi heille työstään. Hän kirjoitti The European -lehteen säännöllisesti työhönsä liittyvistä asioista (ks. Liite D, Artikkelit ja haastattelut, s. 115).

LIITE A: TILASTOTIETOJA EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMINNASTA VUONNA 1996

A) VUODEN 1996 AIKANA KÄSITELLYT TAPAUKSET

1. TAPAUSTEN KOKONAISMÄÄRÄ 1.1.1996 - 31.12.1996: 1041

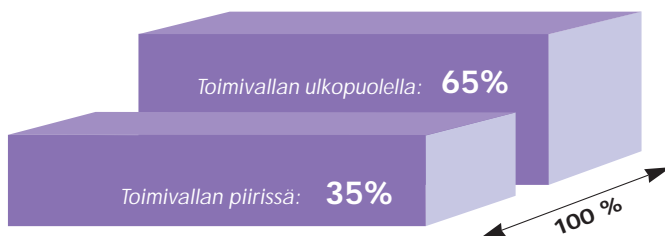
- Keskenäiset tapaukset 31.12.1995: **196**
- Vuonna 1996 tulleet kantelut: **842**
- Euroopan oikeusasiamiehen oma-aloitteiset tutkinnot: **3**

2. TUTKITTAVAKSI OTTAMISTA KOSKEVA TUTKINTA SAATETTU LOPPUUN: **89%**

3. KANTELUJEN LUOKITTELU

a) Euroopan oikeusasiamiehen toimivallan mukaan

- Toimivallan piirissä: **323**
- Toimivallan ulkopuolella: **598**

b) Toimivallan ulkopuolelle jäännin syitä ¹

- Kantelijalle ei ole kantelu-oikeutta: **5**
- Kantelu ei kohdistu yhteisön toimielimeen tai laitokseen: **542**
- Kantelu koskee EY:n tuomioistuimen tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä: **3**
- Ei koske hallinnollista epäkohtaa: **57**

¹ Joidenkin kantelujen käsittely on päättynyt kahdesta tai useammasta syystä

c) Toimivallan piiriin kuuluvien kantelujen erittely

Kantelut, jotka voidaan ottaa tutkittavaksi: 254

- Tutkinta käynnistetty: **207**¹
- Ei perusteita: **47**
  - On tai on ollut vetoamusvaliokunnan käsiteltävänä: **11**
  - Muuten: **36**

Kantelut joita ei voitu ottaa tutkittavaksi: 69²

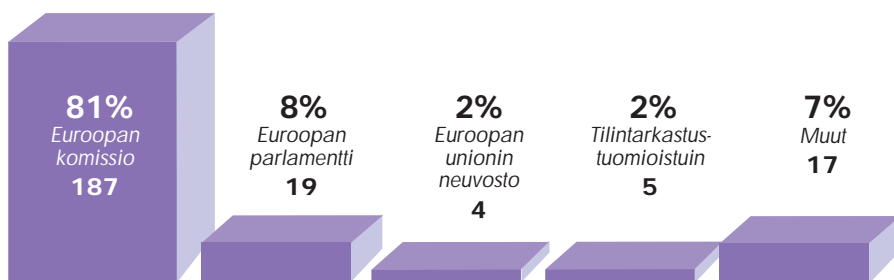
Ei voitu ottaa tutkittavaksi koska :

- Tekijä/kohde epäselvä: **30**
- Aikaraja ylittynyt: **12**
- Hallinnollisia menettelyjä ei käytetty ennakolta: **16**
- Sisäisiä keinoja ei ole käytetty loppuun henkilöasioissa: **4**
- Käsiteltävänä tai käsitelty tuomioistuimessa: **9**

B) KÄYNNISTETYT TUTKINNAT: 210

(207 kantelua, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi, ja 3 Euroopan oikeusasiamiehen omaa aloitetta)

1. TUTKINNAN KOhteena OLEVAT TOIMIELIMET JA LAITOKSET³

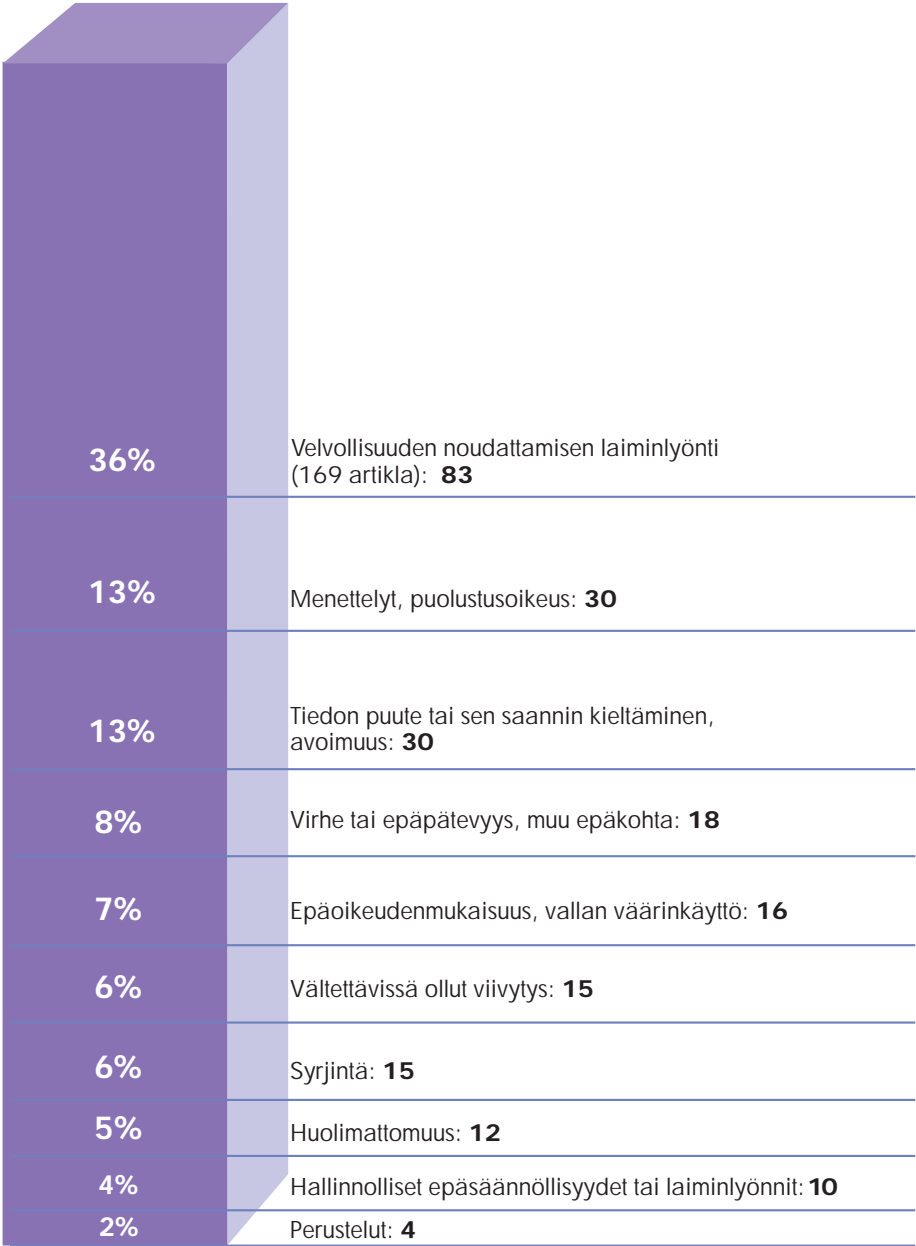
- Muut:
- Tuomioistuin: **2**
  - Euroopan ympäristövirasto: **2**
  - Talous- ja sosiaalikomitea: **2**
  - Alueiden komitea: **2**
  - Muut laitokset, jotka ovat mukana asiakirjojen julkisuuteen liittyvässä oma-aloitteisessa tutkinnassa: **9**

¹ Näistä 39 koski Ranskan ydinkokeita Mururoalla ja 27 Newburyn ohitustietä (Yhdistynyt kuningaskunta)

² Joidenkin kantelujen käsittely on päättynyt kahdesta tai useammasta syystä

³ Jotkut tapaukset koskevat kahta tai useampaa toimielintä tai laitosta

2. VÄITETYN HALLINNOLLISEN EPÄKOHDAN TYYPPI ¹

¹ Joissakin tapauksissa kyseessä on kaksi tai useampia epäkohtia

C) KANTELUKÄSITTELYN TAI TUTKINNAN PÄÄTTYMISEEN JOHTANEIDEN PÄÄTÖSTEN KOKONAISMÄÄRÄ : 816

1. TOIMIVALLAN ULKOPUOLELLE JÄÄVÄT KANTELUK: 598

Kanteluista siirrettiin Euroopan parlamentille **5**

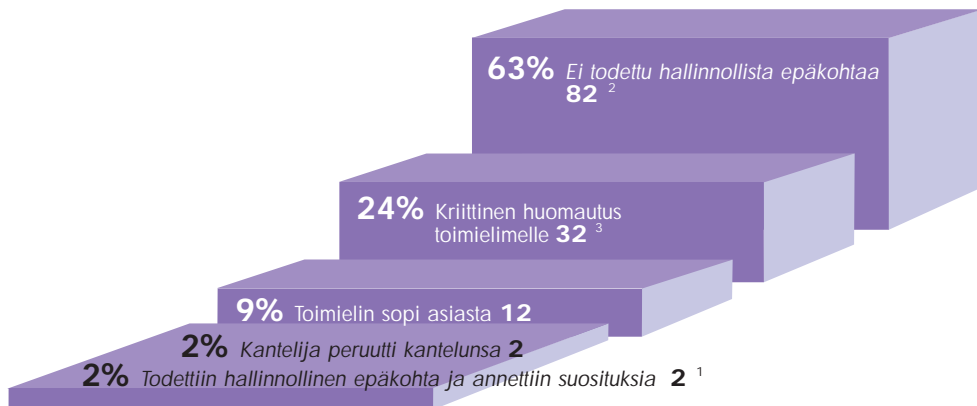
Kantelijaa kehoitettiin kääntymään muun laitoksen puoleen **243**:

- Kansallinen/alueellinen oikeusasiamies tai vetoomusvaliokunta: **130**
- Vetoomus Euroopan parlamentille: **42**
- Euroopan komissio: **43**
- Tuomioistuin: **1**
- Tilintarkastustuomioistuin: **1**
- Euroopan parlamentin tiedotuspalvelu: **6**
- Muut: **20**

2. TOIMIVALLAN PIIRIIN KUULUVAT KANTELUK JOITA EI VOITU OTTAA TUTKITTAVAKSI: 69

3. KANTELUK KUULUIVAT TOIMIVALTAAN, OLISI VOITU OTTAA TUTKITTAVAKSI, MUTTA EI PERUSTEITA TUTKINNAN ALOITTAMISELLE: 47

4. TUTKINTA PÄÄTTYI PERUSTELTUUN PÄÄTÖKSEEN: 102¹ (Tutkinta voi päättyä yhdestä tai useammasta seuraavista syistä)

¹ 1 oma aloite.

² 39 liittyi Ranskan ydinkokeisiin Mururoalla ja 27 Newburyn ohitustiehen (Yhdistynyt kuningaskunta).

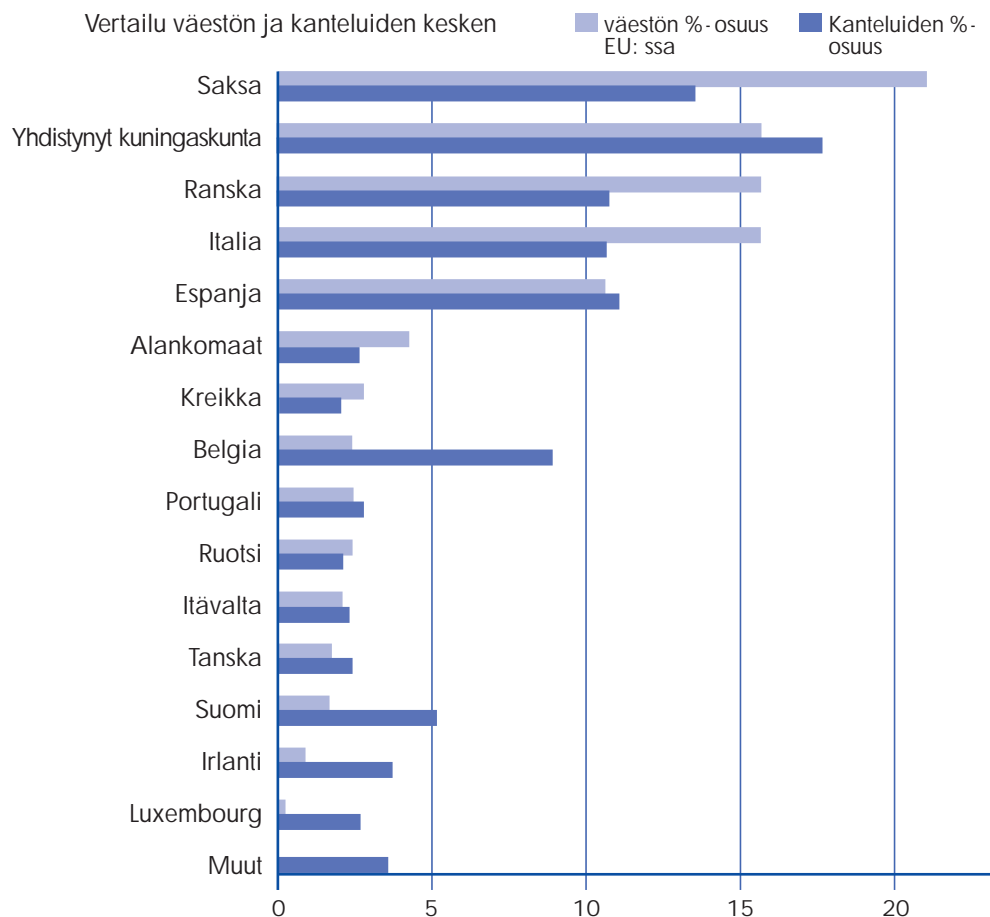
³ 27 liittyi Newburyn ohitustiehen (Yhdistynyt kuningaskunta).

D) VUONNA 1996 REKISTERÖITYJÄ KANTELUIJA KOSKEVIA TIETOJA (842 KANTELUA)

1. KANTELUIJEN LÄHDE

- Lähetetty suoraan Euroopan oikeusasiamiehelle: **803**
  - yksityiset kansalaiset: **717**
  - yritykset: **40**
  - yhdistykset: **46**
- Euroopan parlamentin jäsenten välityksellä: **29**
- Euroopan oikeusasiamiehelle siirrettyjä vetoomuksia: **10**

2. KANTELUIDEN JAKAUTUMINEN MAITAIN

LIITE B: KONFERENSSIT JA VIERAILUT

KONFERENSSIT

Jacob SÖDERMAN osallistui iberoamerikkalaisen federaation oikeusasiamiesten ja muiden vastaavien laitosten edustajien ensimmäiseen kongressiin. Kongressin järjesti Meksikon ihmisoikeuskomissio 15. - 19. huhtikuuta Queretarossa Meksikossa. Muut kongressin osallistujat tulivat Argentiinasta, Boliviasta, Brasiliasta, Chilestä, Costa Ricasta, El Salvadorista, Guatemalasta, Hondurasista, Kolumbiasta, Nicaraguasta, Panamasta, Perusta, Venezuelasta, Espanjasta ja Portugalista. SÖDERMAN esitelmöi aiheesta "Oikeusasiamiehen asema Euroopan unionissa".

Euroopan neuvoston järjestämä Euroopan oikeusasiamiesten viides pyöreän pöydän tapaaminen pidettiin Limassolissa Kyproksessa 8. - 10. toukokuuta 1996.

Kokoukseen osallistui yli 20 oikeusasiamiestä Euroopan maista sekä edustajia Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR) eri elimistä, ts. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimesta, Euroopan ihmisoikeustoimikunnasta, ihmisoikeuksien ohjauskomiteasta sekä parlamentaarisen yleiskokouksen oikeusasioita ja ihmisoikeuksia käsittelevästä komiteasta. Euroopan oikeusasiamiehen virastoa edusti oikeusasiamiehen lakimies Kyriakos TSIRIMIAGOS.

Kokouksessa käsiteltiin kolmea kysymystä: (1.) *Oikeusasiamiehen toiminta ja miten ECHR:n elimet sen mieltävät.* (2.) *Oikeusasiamiehen ja ECHR:n elinten arvio julkisten viranomaisten teoista tai laiminlyönneistä, jotka vaikuttavat kielteisesti kansalaisiin, ja heidän työnsä vaikutus hallitusten toimintaan.* (3.) *Oikeusasiamies ja Euroopan neuvoston muiden elinten toiminta ihmisoikeuksien suojelemisen ja edistämisen alalla.*

Ennen pyöreän pöydän kokousta Kyproksen hallinnosta vastaava Nicos Chr. CHARALAMBOUS järjesti vapaamuotoisen Euroopan oikeusasiamiesten tapaamisen.

Euroopan oikeusasiamiehen pääsihteeri Jean-Guy GIRAUD osallistui Ranskan oikeusasiamies Jacques PELLETIERin järjestämään konferenssiin "Uusi eurooppalainen toiminto - oikeusasiamies" Pariisissa 30. - 31. toukokuuta .

Jacob SÖDERMAN osallistui Ljubljanaassa Sloveniassa 21. syyskuuta 1996 järjestettyyn "Euroopan oikeusasiamiesinstituution työstuntoon ja yleiskokoukseen". Työistunnon pääaiheena oli professori Harald STOLZLECHNERin esitelmä aiheesta

"Pako valvonnan piiristä", jossa käsiteltiin vaikeuksia turvata oikeusasiamiehen valvonta, kun julkisen sektorin osia yksityistetään.

Konferenssin isännöi ammattitaitoisesti ja runsaskätisesti Slovenian kansallinen ihmisoikeuskomissaari Ivan BIJAK avustajiensa ja henkilökuntansa tuella.

Euroopan oikeusasiamiehen johtava virkamies Ian HARDEN esitelmöi Euroopan oikeusasiamiehen työstä École Nationale d'Administration -oppilaitoksessa pidetyssä seminaarissa Strasbourgissa 19. syyskuuta 1996.

Ian HARDEN osallistui 9. - 12. lokakuuta 1996 Berliinissä järjestettyyn 17. FIDE-biennaaliin (International Federation for European Law). Kongressiin osallistui edustajia useista yhteisön toimielimistä ja laitoksista, mukaan luettuna tuomioistuimen presidentti Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS ja muita tuomareita ja julkisasiamiehiä tuomioistuimesta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta sekä yliopistomaailman ja viranomaisten edustajia yhteisön oikeuden saralta.

Kongressissa käsiteltiin kolmea aihetta: *"Kansallinen valtiosääntöoikeus ja Euroopan yhdentyminen"* (alustus: professori Michel FROMONT), *"Energia ja ympäristönsuojelu Euroopan näkökulmasta"* (alustus: professori Peter BADURA) ja *"Taloushallinto-oikeuden menettelyt ja seuraamukset"* (alustus: professori tri Koen LENAERTS, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari).

Jacob SÖDERMAN osallistui Kansainvälisen oikeusasiamiesinstituutin (IOI) kuudenteen kansainväliseen konferenssiin Buenos Airesissa Argentiinassa 20. - 24. lokakuuta 1996. Konferenssin aiheena oli "Oikeusasiamies ja kansalaisten oikeuksien vahvistaminen. XXI vuosisadan haaste".

Konferenssiin osallistui IOI:n jäseniä ja tarkkailijoita 86 maasta. Tämä osoittaa sitä, että viime vuosina on perustettu useita uusia oikeusasiamiehen virastoja, erityisesti Etelä-Amerikassa ja Itä-Euroopassa.

Konferenssin yhteydessä Sir John ROBERTSON Uudesta-Seelannista esitelmöi eri oikeusasiamiehen virastoista ja oikeusasiamieskäsitteen tulevaisuudesta. Tri Leo VALLODORES LANZA (Honduras) puhui haasteista, joita oikeusasiamieskäsitteeseen kohdistuu Etelä-Amerikassa. Sir Brian ELWOOD puhui yleisen oikeusasiamiehen toiminnan yhdenmukaistamisesta erikoistuneiden oikeusasiamiesten toiminnan kanssa ja Jacques PELLETIER (Ranska) puhui oikeusasiamiehestä välittäjänä.

Jacob SÖDERMAN esitelmöi aiheesta "Yhteisön oikeus ja Euroopan oikeusasiamiehen asema" korkea-arvoisille hallituksen virkamiehille ja tuomareille puolustusministeriötä lähellä olevassa akateemisessa oppilaitoksessa. Ulkopoliittikkaa tutkivan CORI-laitoksen järjestämällä työlounaalla hän keskusteli Euroopan oikeusasiamiehen käsitteestä suhteessa Mercosuriin.

VIERAILUT EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN LUO

Turkin suurlähettiläs, Mr ACKZER vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 13. helmikuuta 1996.

Saksan liittopäivien vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Christa NICKELS vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 13. helmikuuta.

Suomen eduskunnan perustuslakivaliokunta vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 14. maaliskuuta. SÖDERMAN puhui toimivallastaan ja työstään. Väliaikaisen tutkintavaliokunnan puheenjohtaja, Euroopan parlamentin jäsen John E. TOMLINSON ja vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja, Euroopan parlamentin jäsen Edward NEWMAN esittelivät valiokuntiansa toimivaltaa ja työtä.

Suomen oikeuskansleri Jorma S. AALTO vieraili 26. maaliskuuta Euroopan oikeusasiamiehen luona yhdessä esittelijäneuvos Eva-Brita BJÖRKLUNDin ja neuvottelevan virkamiehen Olli SALORANNAN kanssa keskustellakseen tulevasta yhteistyöstä.

Meksikon parlamentin ihmisoikeuskomission valtuuskunta vieraili Strasbourgissa 24. huhtikuuta. SÖDERMAN kertoi heille Euroopan oikeusasiamiehen työstä.

Katalonian alueellinen oikeusasiamies Anton CAÑELLAS tutustui oikeusasiamiehen toimintaan vieraillessaan Strasbourgissa 17. - 19. syyskuuta 1996. CAÑELLAS tapasi myös Euroopan parlamentin jäsenen José María GIL-ROBLESin, vetoomusvaliokunnan puheenjohtajan Edward NEWMANin sekä vetoomusvaliokunnan sihteerin ja Euroopan parlamentin katalonialaisen jäsenen Saverio BAVIERAn.

Slovenian apulaisoikeusasiamies Aleš BUTALA seuranaan kabinettipäällikkö Karel ERJAVEC vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 10. lokakuuta 1996.

Ruotsin valtiopäivien tutkimusosaston edustajat vierailivat Euroopan oikeusasiamiehen luona 21. lokakuuta 1996. Ian HARDEN esitteli Euroopan oikeusasiamiehen työtä.

LIITE C: LUETTELO KAIKISTA JACOB SÖDERMANIN PITÄMISTÄ PUHEISTA

EUROOPAN KANSALAIKUUS JA KANSALAISTEN OIKEUDET EUROOPASSA

Padovan yliopisto

29.2.1996, Padova, Italia

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES JA KANSALLISET OIKEUSASIAMIEHET

Konferenssi *"Kohtaaminen Euroopan oikeusasiamiehen kanssa*

Oikeusasiamiehen kokemukset alueellisessa yhteisössä verrattuna vuonna 1992 solmitulla Maastrichtin sopimuksella perustettuun Euroopan oikeusasiamieheen"

1.3.1996, Bologna, Italia

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES JA UNIONIN KANSALAIKUUS

Kansainvälinen seminaari *"Kansalaiset ja Euroopan unioni - kohti Maastrichtin sopimuksen uudistamista"*

2.3.1996, Rooma, Italia

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES JA UNIONIN KANSALAIKUUS

Seminaari kansalaisten oikeuksista, järjestäjä European Movement -liike, irlantilainen neuvosto

4.3.1996, Dublin, Irlanti

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ROOLI

Kammerskollegiumin järjestämä seminaari Eurooppa-oikeudesta

22.3.1996, Tukholma, Ruotsi

OIKEUSASIAMIES OSANA EUROOPAN KANSALAIKUUDEN KÄSITETTÄ

Iberoamerikkalaisen oikeusasiamiesten, asianajajien ja julkisen ihmisoikeuskomission jäsenten ja puheenjohtajien liiton ensimmäinen kongressi

15. - 19.4.1996, Queretaro, Meksiko

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ROOLI EUROOPAN KANSALAIKIOKEUKSIEN SUOJELIJANA

Euroopan oikeusasiamiehen ensimmäisen vuosikertomuksen esittely Euroopan parlamentille

20.6.1996, Strasbourg, Ranska

OIKEUSASIAMIES JA EUROOPAN KANSALAIKUUS

Kansainvälisen oikeusasiamiesinstituutin 6. kongressi

"Oikeusasiamies ja kansalaisoikeuksien vahvistaminen 21. vuosisadan haaste"

20. - 24.10.1996, Buenos Aires, Argentiina

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES KANSALAIKIOIKEUKSIEN OIKEUDELLISEN SUOJELUN JÄRJESTELMÄSSÄ

Salamancan yliopisto

7.11.1996, Salamanca, Espanja

OIKEUSASIAMIES - HUONON HALLINNON VALVONTATAPOJA KREIKASSA JA EUROOPASSA

Ateenan yliopisto

11.11.1996, Ateena, Kreikka

KANSALAISTEN OIKEUS SAADA TIETOA

Konferenssi *"Tietoyhteiskunta ja hallitusten tiedottaminen Euroopassa"*

21. - 22.11.1996, Haag, Alankomaat

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ROOLI JA EUROOPAN KANSALAIKUUS

European Movement -liike, baskineuvosto

9.12.1996, Vitoria, Espanja

LIITE D: ARTIKKELIT JA HAASTattelut

SÖDERMANIN KIRJOITUKSET "THE EUROPEAN" -LEHDESSÄ:

The friendly face of public service

tammikuu 1996

Ombudsman finds voter misgivings

helmikuu 1996

Public rights in pursuit of truth

maaliskuu 1996

The road to rights is paved with laws

toukokuu 1996

Making headlines is no substitute for action

kesäkuu 1996

Dinosaurs are jealously guarding their nests

elokuu 1996

The Union needs a dose of glasnost

lokakuu 1996

TOIMITTAJARYHMIEN TAPAAMISET

Kahdentoista Eurooppa-kysymyksiin erikoistuneen toimittajan ryhmä Strasbourgissa toimivasta Centre Universitaire d'Enseignement du Journalisme -keskuksesta (CUEJ) vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 21. helmikuuta ja tutustui hänen virastonsa toimintaan.

Kuudentoista ruotsalaistoimittajan ryhmä vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 13. maaliskuuta ja tutustui tämän toimivaltaan ja toimintaan.

SÖDERMAN puhui toimivallastaan ja virastonsa toiminnasta kolmenkymmenen toimittajan kanssa Kansallisen toimittajaliiton illallisilla Brysselissä 10. syyskuuta 1996.

Kolmetoista toimittajaa tapasi SÖDERMANin ollessaan Strasbourgissa 12. marraskuuta Turun kaupunkorkeakoulun järjestämällä vierailulla.

Euroopan toimittajaliittoa edustaneiden kymmenen toimittajan ryhmä tapasi Euroopan oikeusasiamiehen 11. joulukuuta 1996 ja tutustui tämän asemaan ja tehtäviin.

Neljätoista Pohjoismaisen toimittajakeskuksen jäsentä tapasi SÖDERMANin vieraillessaan Strasbourgissa 11. joulukuuta 1996

ARTIKKELIT JA HAASTATTELUT

Le Figaro: Un médiateur dans le jungle bureaucratique - Jacob Söderman, un Finlandais de 57 ans, aura la rude tâche de résoudre les différends opposant des particuliers à l'administration communautaire (2.1.1996)

Helsingin Sanomat (11.1.1996)

La Croix: La création d'un Médiateur européen (12.1.1996)

Agence France Presse (17.1.1996)

Aamulehti (22.1.1996)

Helsingin Sanomat: Satoja turhia valituksia EU:n oikeusasiamiehelle (31.1.1996)

Demari: Söderman ottanut vastaan liki 300 valitusta - EU-oikeusasiamiehen tehtäviä ei tunnetta (31.1.1996)

Europe 7 jours: Médiateur européen: six mois d'arbitrage (12 February 1996)

Associated Press (13.2.1996)

Financial Times: Britons top complaints to EU-Ombudsman. Britons take troubles to EU ombudsman (23.2.1996)

Lakimiesuutiset: EU:n oikeusasiamies Jacob Söderman: Kanteluita on tullut paljon (February 1996)

Europees Parlement: Ombu(d)sje komt zo (February 1996)

Tribuna del Parlamento europeo: El Defensor del Pueblo europeo recibe 380 reclamaciones en cuatro meses (February 96)

La Repubblica, Bologna: Il difensore civico della comunità. Mr. Soderman ci difende dall'Europa (1.3.1996)

Irish Times: Greater co-operation urged between the European and Irish Ombudsmen. Office caters for all EU residents (5.3.1996)

Hungarian TV (11.3.1996)

Kangaroo Group Newsletter: The European Ombudsman - an important part of the Citizens' Europe. Le médiateur européen - un élément important pour l'Europe des citoyens (March 1996)

Keskisuomalainen: Söderman arvioi Euroopan Unionin avoimuuden lisääntyneen nopeasti (10.3.1996)

Dagens Industri (13.3.1996)

Here & There/EP News: Ombudsman defending EU citizens' rights (11-15.3.1996)

Dagens Nyheter: EU's klagomur i Finland (22.3.1996)

Svenska Dagbladet: Britterna klagar mest (22.3.1996)

France 3/Rédaction européenne: EUROPEOS: "Le citoyen face à l'Union européenne" (26.3.1996)

BBC/Europe (27.3.1996)

Selina Scott Show (27.3.1996)

Hufvudstadsbladet (29.3.1996)

Tribune pour l'Europe: L'Ombudsman nouveau est arrivé ! (March 1996)

Euro-op: Le droit de petition. le Médiateur européen (Hiver 1996)

Expresso: Despachantes portuguesas ven-
cem na Europa (13.4.1996)

La Jornada: Se reunirán 30 ombudsmen de
América y Europa en Querétaro (14.4.1996)

Les Petites Affiches: Un nouvel instrument
de démocratisation des institutions de l'Union:
Le Médiateur européen (22.4.1996)

Spanish Radio 5: "Objetivo Europa"
(29.4.1996)

The Cyprus Weekly: Europe's Ombudsman
to discuss Cyprus. Top jurists in Limassol
(3-9.5.1996)

ABC: "Todas las Administraciones del mundo
necesitan alguien que las supervise" -
Declaraciones a ABC del Defensor del Pueblo
Europeo (4.5.1996)

El Mundo: El Defensor del Pueblo resolvió
cuatro casos desde julio de 1995 (4.5.1996)

Pohjolan Sanomat: Kielten kautta pääsee
kulttuuriin (19.5.1996)

ORF/Austrian TV (22.5.1996)

Dernières Nouvelles d'Alsace: Europe:
le double jeu du médiateur (25.5.1996)

Luxemburger Wort: 80 Prozent der
Beantstandungen gegen EU-Organe sind
unzulässig - Noch keine Beschwerde eines
Luxemburgers (30.5.1996)

Tageblatt: Europas Ombudsman in Luxemburg.
Beschwerden gegen die EU (30.5.1996)

Letzeburger Journal: Europäischer
Bürgerbeauftragter auf Arbeitsbesuch in
Luxemburg: Hunderte von Missständen seit
Amtsantritt des Ombudsmanns Beklagt -
Zahlreiche Beschwerden über angeblichen
Mangel an Transparenz (30.5.1996)

Le Republicain Lorrain: Le médiateur
européen en visite à Luxembourg (30.5.1996)

**El Ciervo, revista mensual de pensa-
miento y cultura:** El papel del Defensor del
Pueblo europeo (May 1996)

Europa van Morgen: Hoe kan bij de
Europese Ombudsman een klacht worden
ingediend ? (5.6.1996)

European Voice: EU's King Solomon warms
to role of citizens' champion (6-12.6.1996)

Italia Oggi: Mediatore - Sotto la lente tutti gli
abusi comunitari (14.6.1996)

Europaregionali: Mediatore europeo,
garanzia di trasparenza (14.6.1996)

Iltaalehti: "Arvostelun kohteena oleminen
kuuluu asiaan" - Jacob Söderman turhien
valitusten postilaatikko (15.6.1996)

SWF (17.6.1996)

BBC (18.6.1996)

YLE/TV news (Finnish and Swedish sections)
(18.6.1996)

BBC/Radio (19.6.1996)

SWF/TV (19.6.1996)

Europa Forum: Post für den Ombudsmann -
Erster Tätigkeitsbericht des Europäischen
Bürgerbeauftragten (17.-21.6.1996)

ABC: El Defensor defendido (21.6.1996)

Europa 24 Ore: Il mediatore presenta il
bilancio e dà le istruzioni per le denunce
(21.6.1996)

Berligrske Tidende: Ombudsmand må
afvise de fleste klager (21.6.1996)

Europe: EP/Ombudsman (22.6.1996)

To BHMA Το νέο όργανο για τα παράπονά
σας – Ο Διαμεσολαβητής σας περιμένει
(23.6.1996)

Helsingin Sanomat: Söderman moittii
EU:ta tulkkien valinnasta (25.6.1996)

Europe: EU/Citizens' Europe: First report
by Ombudsman details complaints received
and follow-up action and reports on
the initiative on transparency concerned
Parliament, the Court of Justice and the Court
of Auditors (26.6.1996)

Europe: EU/Citizens' Europe: Parliament welcomes first report on activities of European Ombudsman and asks all institutions to cooperate with him - for a computer link with citizens (26.6.1996)

Demari: Jacob Södermanin mielestä ihmiset ansaitsevat hyvän hallinnon - Kantelun käsittely on kestävyysurheilua (26.6.1996)

INC - Hébdomadaire de l'Institut National de la Consommation: Médiation - Le médiateur européen (28.6.1996)

Deutsche Tagepost: Anwalt für die Bürger Europas - Der Bürgerbeauftragte des Strassburger Parlaments legt seinen Jahresbericht vor (29.6.1996)

Tribune pour l'Europe: Le Médiateur en place (June 1996)

"Ευρωπαϊκό Κοινοδούλιο", Η ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, Ιούνιος 1996.

Europa Oggi: Bilancio dell'attività del Mediatore (June 1996)

Europees Parlement: Klagen staat vrij (June 1996)

Tribuna del Parlamento europeo: El Defensor del Pueblo - en breve (June 1996)

Tribuna da Europa: Provedor de Justiça europeu recebe 537 queixas em seis meses (June 1996)

Which: New Euro Ombudsman (June 1996)

Nytt fra Europa: Ombudsmannen i arbejde (June 1996)

Europa information från industriförbundet: Hur klaga hos ombudsmannen (June 1996)

Gaceta Juridica de la CE: Cronica de legislation, I. Derecho Comunitario - ¿Cómo se presenta una reclamación al Defensor del Pueblo europeo? (June 1996)

Svenska Dagbladet: Offettligheten utreds i EU (3.7.1996)

Dagens politik: EU:s ombudsman efterlyser öppenhet (3.7.1996)

Hufvudstadsbladet: Söderman backar upp öppenhet (editorial) ; Söderman tar strid för öppenhet i EU (3.7.1996)

Helsingin Sanomat: Söderman patistaa avoimuutta unioniin (4.7.1996)

Demari: Söderman ajaa avoimuutta EU:hun (3.7.1996)

Turun Sanomat: Suomalaisille suitsutusta europarlamentissa - Euroopan ensimmäinen oikeusasiamies Jacob Söderman ajaa avoimuutta (3.7.1996)

Keskisuomalainen: Hallinnon julkisuutta lisättävä EU:ssa (editorial) (5.7.1996)

Helsingin Sanomat: Avoimuus avain EU:n hyväksyntään (editorial) (7.7.1996)

Commission en direct: Ombudsman's first report (11.-17.7.1996)

Helsingin Sanomat (15.7.1996)

Aachener Zeitung: EU sammelt Klagen. Simone Veil leitet Gruppe - Ombudsman (19.7.1996)

Kauppaalehti: Jacob Söderman rakentaa toimivaa toimistoa - EU:n oikeusasiamiehellä pieni mutta tehokas henkilökunta. Oikeusasiamies Jacob Söderman ajaa avoimuutta EU:n hallintoon (30.7.1996)

European Voice: EU complaints procedure set to be reviewed (1-7.8.1996)

Ilta-Sanomat: EU-ehdokkaat: Jacob Söderman on paras - Ahtisaaren toiminta saa heikoimmat arvosanat (26.8.1996)

Broadcasters: TV series on EU (August 1996)

Sigma (10.9.1996)

Alsace: Les lenteurs de l'Europe - Les plaintes enregistrées par le Médiateur concernant surtout les délais administratifs (12.9.1996)

Dernières Nouvelles d'Alsace: Comment s'adresser au Médiateur européen? (13.7.1996)

Europe: Médiateur: Promouvoir la coopération entre les médiateurs nationaux et européen (14.9.1996)

Hufvudstadsbladet: Medborgarnas klagarätt i EU utreds (15.9.1996)

Radio Malte (16.9.1996)

YLE/Radio (16.9.1996)

The European: It's your right to complain (19.25.9.1996)

Focus Magazine: Le Médiateur Européen (September 1996)

Mittelbadische Presse: Der EU-Bürgerbeauftragte sorgt sich um die Nöte der Europäer - Vom guten Willen der Länder abhängig (2.-3.10.1996)

Irish Times: Complaints to the Ombudsman - Statiscope (14.10.1996)

Mons Berinage/Belgian regional TV (15.10.1996)

Europe: EU/Nuclear energy: European Ombudsman states Commission did not handle the question of French tests in Mururoa badly (21-22.10.1996)

"ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ" – Κακοδιοίκηση και πώς μπορεί να ελεγχθεί (5.11.1996)

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" – Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (7.11.1996)

La Gaceta Regional: Visita - Jacob Soderman pronunció ayer una conferencia en la Universidad. España, tercera nación que más quejas remite al Defensor del Pueblo de la UE (8.11.1996)

El Adelanto: España, tercer país en reclamaciones - Söderman solicita una mayor transparencia de la administración europea (8.11.1996)

Tribula de Salamanca: España, tercer país que más se queja ante el Defensor del Pueblo de la UE - El ninés Jacob Soderman inauguró el VI Curso del Derecho Comunitario (8.11.1996)

Diario de Burgos: Soderman pide más transparencia a la administración de la UE (8.11.1996)

El Pais: El Defensor del Pueblo europeo sólo ha resuelto once recursos este año (9.11.1996)

"ΕΞΠΡΕΣ" – Ο "Ombudsman" Jacob SÖDERMAN στην ΑΘΗΝΑ – Προστασία από τις ... βλαβερές συνέπειες της κακοδιοίκησης(10.11.1996)

Expansión: Contra la euroburocracia (9.11.1996)

"ΑΥΡΙΑΝΗ" – Τέρμα οι αυθαιρεσίες σε βάρος του πολίτη (12.11.1996)

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" – Οι Δημόσιες Υπηρεσίες περνάνε από εξετάσεις (12.11.1996)

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" – Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση (12.11.1996)

"ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ" – Με εξουσίες ο Συνήγορος του πολίτη (12.11.1996)

HAUS, Hallinnon kehittämiskeskusten asiakaslehti: Oikeusasiamies Jacob Söderman valvoo EU:n hallintoa (28.11.1996)

Panorama: How to complain to the european ombudsman (25.11. - 1.12.1996)

Strasbourg Magazine: Un médiateur européen à Strasbourg (November 1996)

Europ-News: The European Ombudsman - for the European citizens (leader), The European Ombudsman - Closeness to European citizen and transparency top priorities (3/1996)

Forum: Das Petitionsrecht - Der Bürgerbeauftragte (3/1996)

Rakennepoliitikka - Strukturpolitik: Miten kannella Euroopan oikeusasiamiehelle (3/1996)

Kulutajauutiset: Kuinka kannella Euroopan oikeusasiamiehelle ? - Hur man klagar till den europeiska ombudsmannen ? (3/1996)

Advokaatti: Euroopan oikeusasiamies purkaa kansalaisten paineita (3/1996)

Europa, Danish newspaper (4.12.1996)

El Mundo: Söderman visita Euskadi invitado por el Consejo del Movimiento Europeo - El defensor del pueblo europeo pide a la UE garantías de mayor "transparencia" - Reclama que facilite a los ciudadanos el acceso a la documentación (10.12.1996)

El Correo Español - El Pueblo Vasco: El protector europeo "del público" - El finlandés Jacob Söderman, Defensor del Pueblo Europeo, cree que los pequeños países "tienen tanta voz como los grandes" (10.12.1996)

DEIA: "Trabajo para mostrar la cara humana de Europa" - He elaborado un documento para recomendar a los órganos comunitarios su permiso al acceso público de documentos (10.12.1996)

LIITE E: KULUT

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 12 artiklassa määrätään liittämään oikeusasiamiehen talousarvio Euroopan yhteisön talousarvion 1 osaan (Euroopan parlamentti).

Euroopan oikeusasiamiehen vuoden 1996 talousarvio koski siirtymävaihetta. Euroopan parlamentti huolehti erityisesti monista hallinnollisista tarpeista, joista aiheutuneet kulut maksettiin sen talousarviosta. Oikeusasiamiehen vuoden 1996 talousarvion osasto 2 sisälsi yhtenäisen juokseviin hallintomenoihin tarkoitetun erittelemättömän määrärahan.

Palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät kustannukset sisältyvät talousarvion osastoon 1. Osasto 1 sisältää myös matkakustannukset.

Vuoden 1996 alussa oikeusasiamiehen virastossa työskenteli 10 henkilöä. Korjaavasta ja täydentävästä talousarviosta saatiin kolme lisävirkaa, jolloin henkilöstön määrä nousi kolmeentoista. Kaikki oikeusasiamiehen talousarvion virat ovat tilapäisiä.

Vuoden 1996 alustavien määrärahojen kokonaissumma oli 1 200 000 ecua. Korjaavan ja täydentävän talousarvion seurauksena sekä Euroopan parlamentin talousarviosta tehdyn siirron kautta vuoden aikana saatiin käyttöön 331 000 ecun lisämäärärahat. Täten vuoden 1996 määrärahojen loppusumma oli 1 531 000 ecua.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 1996 todelliset kulut käytettävissä olleiden maksusitoumusmäärärahojen muodossa.

Osasto	Nimike	ecua
10	Toimielimen jäsenet	286 941,93
11	Palveluksessa oleva henkilöstö	867 055,76
	Osasto 1 yhteensä	1 153 997,69
23	Juoksevat hallintomenot	115 261,54
	Osasto 2 yhteensä	115 261,54
	Yhteensä	1 269 259,23

Vuonna 1996 valmistettu vuoden 1997 talousarvio mahdollistaa suuremman avoimuuden, koska siitä käyvät ilmi kaikki oikeusasiamiehen työn kustannukset. Vuoden 1997 talousarvio mahdollistaa henkilöstön määrän nostamisen kuuteentoista, jolloin vuoden 1996 henkilöstön määrää kuvaavaan tarkistettuun taulukkoon lisätään kolme virkaa.

Vuoden 1997 kokonaismäärärahat ovat 2 581 819 ecua. Osasto 1 (palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät kustannukset) ovat 1 815 819 ecua. Osasto 2 (kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot) sisältää 764 000 ecua.

LIITE F: OIKEUSASIAMIEHEN HENKILÖSTÖ

Euroopan oikeusasiamies henkilökuntansa ympäröimänä Strasbourgissa huhtikuussa 1997.

Vuoden 1996 lopussa Euroopan oikeusasiamiehen sihteeristöön kuului johtava virkamies, johtava lakimies, kolme lakimiestä, tiedottaja, kolme avustajaa ja neljä sihteeria.

Vuoden aikana henkilöstössä tapahtui joukko muutoksia.

Pääsihteerinä Jean-Guy GIRAUD, joka oli valmistellut Euroopan oikeusasiamiehen viraston perustamista Strasbourgissa ja osallistunut toiminnan käynnistämiseen, palasi Euroopan parlamenttiin 1. kesäkuuta 1996.

Samasta päivästä lukien johtava lakimies Ian HARDEN nimitettiin hoitamaan Euroopan oikeusasiamiehen johtavan hallintovirkamiehen tehtäviä.

Elena FIERRO työskenteli sihteeristössä lakimiehenä lokakuusta 1995 ensimmäiseen päivään huhtikuuta 1996, jolloin Ian HARDEN otti vastaan johtavan lakimiehen tehtävät.

Vicky KLOPPENBURG otti vastaan lakimiehen tehtävät 1. kesäkuuta 1996.

Peter DYRBERG, joka oli toiminut johtavana lakimiehenä 1. päivästä tammikuuta 1996 alkaen, palasi Euroopan parlamentin oikeudelliseen yksikköön 1. syyskuuta 1996.

Kyriakos TSIRIMIAGOS, joka oli toiminut lakimiehenä 1. päivästä tammikuuta 1996 alkaen, palasi Euroopan komissioon 16. syyskuuta 1996.

Benita BROMS otti vastaan lakimiehen tehtävät 1. marraskuuta 1996 ja Panayotis THANOU otti samana päivänä vastaan avustajan tehtävät.

José MARTINEZ ARAGON otti vastaan johtavan lakimiehen tehtävät 16. marraskuuta 1996.

Katja HEEDE toimi tilapäisenä lakimiehenä 1. lokakuuta 1996 - 14. helmikuuta 1997.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

Jacob SÖDERMAN

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN SIHTEERISTÖ

Ian HARDEN

Johtava hallintovirkamies
Puh. 00 33 3 88 17 2384

José MARTINEZ ARAGON

Johtava lakimies
(16.11.1996 alkaen)
Puh. 00 33 3 88 17 2401

Benita BROMS

Lakimies (1.11.1996 alkaen)
Puh. 0033 3 88 17 2423

Daniela TIRELLI

Avustaja
Puh. 0033 3 88 17 2402

Panayotis THANOU

Avustaja (1.11.1996 alkaen)
Puh. 0033 3 88 17 2403

Ursula GARDERET

Sihteeri (1.2.1997 alkaen)
Brysselin toimipaikka - EAS/103
Puh. 0032 2 284 2180

Murielle RICHARDSON

Sihteeri
Puh. 0033 3 88 17 2388

Patrick SCHMITT

Vahtimestari (1.2.1997 alkaen)
Puh. 0033 3 88 17 7093

Peter DYRBERG

Johtava lakimies (17.2.97 alkaen)
Brysselin toimipaikka - EAS/104
Puh. 0032 2 284 2003
Fax 0032 2 284 4914

Vicky KLOPPENBURG

Lakimies (1.6.1996 alkaen)
Puh. 00 33 3 88 17 2383

Ilta HELKAMA

Tiedottaja
Puh. 0033 3 88 17 2398

Francesca MANCINI

Avustaja
Puh. 0033 3 88 17 2385

Nathalie CHRISTMANN

Euroopan oikeusasiamiehen sihteeri
Puh. 0033 3 88 17 2383

Anna RUSCITTI

Sihteeri
Puh. 0033 3 88 17 2393

Isabelle FOUCAUD

Sihteeri
Puh. 0033 3 88 17 2391

OSOITE:

1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedex

PUH.:

0033 3 88 17 2313
0033 3 88 17 2383

FAX

0033 3 88 17 90 62

INTERNET:

<http://www.europarl.eu.int>

Hinta (ilman alv:tä) Luxembourgissa: ECU 20

ISBN 92-823-1017-5

EUROOPAN YHTEISÖJEN
VIRALLISTEN JULKAISLIJEN TOIMISTO

L-2985 Luxembourg

9 789282 310175 >